

A politikai tájékozódás forrásai Magyarországon

A médiastuktúra átalakulása előtti és az utána következő állapot

A kutatást támogatta:
Friedrich Ebert Stiftung

Szakmai partner:
Medián Közvélemény és Piackutató
Intézet

Mérték Médiaelemző Műhely
2016 november

Tartalom:

A médiastruktúra átalakulása – 3. oldal

Politikai érdeklődés, közéleti tájékozódás – 4. oldal

A közéleti tájékozódás forrásai – 4. oldal

Az internetes tájékozódás alternatív csatornái: facebook, blogok – 5. oldal

Bizalom, hitelesség – 6. oldal

Nyitottság a tájékozódás során – 7. oldal

A teljes kutatási anyag – 9. oldal

A politikai, közéleti tájékozódás feltárását célzó kutatást a Mérték Médiaelemző Műhely megbízásából végezte a Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet. Az adatok felvétele személyes megkérdezéssel történt. A kutatás mintája 1200 fő, amely nem, életkor és iskolai végzettség szerint reprezentálja a felnőtt magyarországi népességet.

A kutatás kérdései jórészt a 2014 őszén és 2015 tavaszán végzett hasonló kutatás kérdéseit ismétlik meg, ezért az eredmények bemutatásának fókuszában a változások állnak.

A kutatás a Népszabadság kiadásának felfüggesztése előtt zajlott, a legnagyobb példányszámú politikai napilap megszűnésének hatása még nem regisztrálható az eredményeken.

A médiastruktúra átalakulása

- A kutatás egyik legfontosabb tanulsága, hogy a tájékozódási, médiafogyasztási szokások meglehetősen állandóak, még a médiastruktúrában, a tulajdoni viszonyokban és ezáltal a tartalomban bekövetkezett változások is alig gyakorolnak hatást a fogyasztásra ilyen rövid távon. A televízióból való tájékozódásra alig voltak hatással az elmúlt időszak változásai, a TV2 nézőinek száma lényegében változatlan; a „közszolgálati” csatornák ugyan veszítettek 5% korábbi nézőt, de nyertek is közel ennyit.
- A Magyar Nemzet elveszítette a változások miatt az olvasótáborának negyedét, de a politikai napilap igen alacsony olvasottsága miatt ez összességében alig látható változás a teljes népességet tekintve (1 százalék).
- A HírTV veszített még kimutatható mértékben közönséget: a válaszadók 3 százaléka válaszolta, hogy korábban nézte, és 5 százalékponttal alacsonyabb a jelenlegi nézők aránya a 2014-15-ben mértnél.
- A tulajdonviszonyok változásának hatásánál a jelek szerint lényegesebb (és gyorsabb) folyamat a nyomtatott sajtótermékek, különösen a politikai napilapok jelentőségének visszaszorulása a közéleti tájékozódásban. A megyei napilapok olvasóinak aránya az elmúlt évben 34-ről 24 százalékra csökkent. Összességében a politikai napilapokból és megyei napilapokból (ide értve a korábbi Metropolt és a jelenlegi Lokált) az elmúlt években még a lakosság 47 százaléka tájékozódott valamilyen gyakorisággal, jelenleg pedig már csak 33 százalékuk. A megyei napilapok olvasóinak megfoghatkozása mellett ebben a folyamatban a Metropolis megszűnése is nagy szerepet játszik, de része a többi napilap ilyen távon nehezen kimutatható, de folyamatos példányszámcsökkenése is.
- A Magyar Idők rendkívül alacsony olvasottsággal lépett be a politikai napilapok piacára, így nem tudta lényegesen befolyásolni ezeket a folyamatokat.
- A megyei lapok közönsége legalább heti rendszerességgel tájékozódik valamely országos médiumból is. A válaszok alapján a megyei lapok olvasói az egyéb médiumok fogyasztásában nem mutatnak érdemi eltérést az átlagos hírfogyasztási szokásoktól. Nem állítható tehát, hogy pusztán a megyei lapok közönsége a megyei lapok esetlegesen egyoldalú tájékoztatásával szemben védtelenek lennének.

Politikai érdeklődés, közéleti tájékozódás

- Ahogy összességében a médiafogyasztási szokások, úgy a politikai iránti érdeklődés is meglehetősen állandó képet mutat az elmúlt években: egy 10 százalék alatti szűk kisebbség érdeklődik nagyon a közéleti kérdések iránt, a lakosság közel kétharmada közepesen vagy kicsit és közel egyharmad teljesen távol tartja magától a témát.
- A felnőtt népesség kimagasló többsége kevésnek ítéli meg az általa tájékozódásra fordított időt (82 százalék) és 40 százalékuk szerint ez az elmúlt években még csökkent is.
- Ahhoz képest, hogy a felnőtt népesség harmadát egyáltalán nem érdekli a politika saját bevallása szerint, viszonylag alacsonynak tekinthető azok aránya, akik a kutatás során adott válaszaik alapján egyáltalán nem tájékozódnak: 8 százalék. További 14 százalékra jellemző, hogy nem tájékozódik rendszeresen semmilyen forrásból. Figyelemreméltó az egyáltalán nem vagy nem rendszeresen tájékozódók magas aránya a 30 alatti korosztályban (összesen 32 százalék). A fiatalok közélettől való elfordulása, távolmaradása évek óta kimutatható jelenség.
- Nem meglepő módon a pártpreferenciával nem rendelkezők és a saját bevallásuk szerint a politika iránt csak kicsit vagy egyáltalán nem érdeklődők körében az átlagosnál jóval magasabb arányban találjuk azokat, akik nem fordítanak időt arra, hogy politikai, közéleti eseményekről tájékozódjanak.

A közéleti tájékozódás forrásai

- A televízió dominanciája a közéleti tájékozódás terén töretlen, de a nyomtatott sajtótermékeket és a rádiót már egy ideje megelőzi az internet is ezen a területen. Az internet a 18-29 évesek csoportjában megközelíti, de nem éri el a televízió jelentőségét: az internetet az átlagosnál magasabb (44%), a televíziót pedig alacsonyabb arányban (53%) használják tájékozódásra.
- Még az internethasználók körében is megfigyelhető a televízió kiemelkedő szerepe: ebben a csoportban a televíziót 88 százalék, az internetet pedig 75 százalék használja valamilyen gyakorisággal tájékozódásra.
- A televízió kizárólagossága a közéleti, politikai tájékozódásban az időseknél (60 éven felüliek) és a legfeljebb 8 általános iskolai osztály végzettséggel rendelkezőknél gyakori jelenség (18, illetve 24 százalék az egyes csoportokban).
- Kizárólag internetről nagyon kevesen tájékozódnak, ők elsősorban a legfiatalabb, 30 év alatti korcsoportból kerülnek ki (6 százalék).
- A televízió tájékozódásban betöltött szerepe alapján nem meglepő, hogy a legtöbben ettől a médiumtípustól válnának meg legnehezebben, de igen magas azok aránya, akik szerint, ha csak egy típusból lehet tájékozódni, akkor az internet bizonyul a legfontosabbnak.
- A televíziókon belül jóval nagyobb a ragaszkodás a kereskedelmi csatornákhöz, mint a közszolgálatihoz (48 vs. 8 százalék).
- A televízióból történő tájékozódás új területe a sportcsatornákon megjelenő egyperces híradók, amelyeknek azért szenteltünk figyelmet a kutatásban, mert a nagy sportesemények (foci EB, olimpia) idején rendkívül széles tömegeket tudtak elérni. A kutatás tanulságai szerint a felnőtt lakosság 59 százaléka szokott látni egyperces híradókat sportcsatornákon. Körükben egyharmad azok aránya, akiket zavar és kétharmad azoké, akiket inkább nem zavar a jelenség.

A kormánypárti szavazókat zavarja legkevésbé, de viszonylag alacsony az érzékenység az ellenzéki szavazók körében is.

- A kutatásban megismert fogyasztási szokásokból kiindulva tájékozódási csoportokat, klasztereket azonosítottunk a politikai, közéleti témában tájékozódók körében. Ennek tanulsága, hogy van egy igen széles, rendkívül szűk körűen tájékozódó, a tájékozódók csoportjának 46 százalékát kitevő réteg, amelynek médiafogyasztásában a televíziónak van a legnagyobb szerepe. Szintén viszonylag széles réteget jellemez az internetközpontú tájékozódás (36 százalék). Csaknem 10 százalék rendkívül széles körűen, hangsúlyosan mégis rádióból tájékozódik – feltehetően autóban, illetve más tevékenységek háttértevékenységeként –, és egy ugyanekkora csoport információszerzésében játszanak kiemelkedő szerepet a politikai napilapok.
- Az első, a szűk körű tájékozódással jellemezhető csoportba az idősek és alacsony végzettségűek rendkívül magas hányada tartozik (66, illetve 74 százalék), tehát éppen az a csoport, amelyre eleve a tájékozódás is az átlagosnál kevésbé jellemző.
- Az internetközpontú tájékozódás leginkább a fiatalokat jellemzi, de a középkorúak és a fiatalok közötti különbségnél jóval hangsúlyosabb a legidősebb (60 év feletti) korosztály lemaradása. A magas iskolai végzettség is az internetre fókuszáló tájékozódásnak kedvez, a diplomások körében többségben vannak (52 százalék) az ebbe a tájékozódási csoportba tartozók.
- A széles körűen, de hangsúlyosan rádióból tájékozódók és a politikai napilapokhoz kötődők csoportja ugyancsak a diplomások körében jelentősebb az átlagosnál.
- A válaszadók pártpreferenciája a tájékozódási csoportokkal annyiban van összefüggésben, hogy a különböző pártok szavazóinak átlagos életkora igen eltérő, így az életkor hatása megmutatkozik a különbségekben: a Jobbik szavazói például az átlagosnál magasabb arányban találhatók meg az internetközpontú fogyasztással jellemezhető csoportban. Fontos még kiemelni, hogy a párt nélküliek 60 százaléka a szűk körű, leginkább televíziós fogyasztással jellemezhető csoportba tartozik.

Az internetes tájékozódás alternatív csatornái: facebook, blogok

- A facebook-használók aránya nem változott lényegesen az elmúlt évben: a két százalékpontos növekedés nem tekinthető szignifikánsnak. Továbbra is nagyon karakteresen határozza meg a jelenlétet a közösségi oldalon az életkor, és ennél valamivel kevésbé erősen, de szintén határozottan az iskolai végzettség.
- Enyhén nőtt az elmúlt évben a facebook-ot tájékozódásra, közéleti információszerzésre használók aránya. Ennek eredményeképpen ma a felnőtt népesség 36%-a, a facebook-ozók 74 százaléka használja valamilyen gyakorisággal közéleti információk szerzésére a közösségi oldalt.
- A szavazói csoportok közül a Jobbik-szavazók körében volt kimagasló az elmúlt években a facebook-jelenlét. Ez a különbség mára lényegében eltűnt. A különböző életkori csoportokon belül sem kimagasló a jobbikosok facebook-aktivitása, tehát nem a szavazói csoport esetleges átrendeződése magyarázza a változást. Inkább arról lehet szó, hogy a Jobbik egyre kevésbé van kiszorítva a fontosabb médiumokból, egyre kevésbé szorul ki a facebook-ra.
- Akárcsak magánál a facebook-használtnál, a facebook-on történő tájékozódásnál is megfigyelhető, hogy a korábbi évekkel szemben már nem emelkedik ki a Jobbik-szavazók

aktivitása a többi szavazói csoporthoz képest. Jelenleg az ellenzéki szavazókra általában igaz, hogy magasabb arányban tájékozódnak a facebook-on, mint a kormánypárti szavazók és a párt nélküliek.

- Nem változott az elmúlt évben a politikai, közéleti témájú blogokat olvasók aránya. A blogolvasás az internethasználat elterjedtségével összefüggésben az átlagnál jóval kevésbé jellemző az idősekre és alacsony iskolai végzettségűekre. Amennyiben az internethasználók körében vizsgáljuk ennek a két csoportnak a hátránya jóval kevésbé szembetűnő, de fennmarad, tehát a műfaj önmagában jobban vonzza a fiatalokat és magas végzettségűeket.

Bizalom, hitelesség

- A felnőtt népesség többsége (57 százalék) elégedetlen a tájékozódási lehetőségekkel, úgy gondolja, hogy az egyik politikai oldal álláspontja mindig nagyobb hangsúlyt kap. Ez pedig jelenleg a válaszadók kétharmada szerint a Fidesz álláspontjának a túlzottan hangsúlyos megjelenéséhez vezet. Figyelemreméltó, hogy még a kormánypárt szavazói körében is többségben vannak azok, akik szerint a Fidesznek van jelenleg nagyobb befolyása a médiában. A közbeszédben ma is fel-felbukkanó „baloldali liberális médiatúlsúly” helyett a közönség egyértelműen kormánypárti médiatúlsúlyt érzékel.
- Csak a kormánypárti szavazók között vannak többségben azok, akik elégedettek a tájékozódási lehetőségekkel, de még körükben is csak 56 százalék vélekedik így. Az ellenzéki szavazók igen kritikusak: a Jobbik nélküli ellenzék táborának 77 százaléka, a Jobbik-szavazók 70 százaléka szerint elfogult a média.
- A nagyarányú elégedetlenség ellenére elmondható, hogy a „közzolgálati” televíziók hitelessége még ma is igen magas a válaszadók szemében. Spontán említette az összes megkérdezett 33, a széles körben tájékozódók 44 százaléka, mint leginkább megbízható, hiteles forrást. Még az ellenzéki szavazók között is viszonylag magas a közmédia megbecsültsége információforrásként. Úgy tűnik, a „közzolgálati” jelleg a tájékoztatási tevékenységgel kapcsolatos erőteljes kritikák ellenére is nagyon komoly hitelességnövelő tényező, illetve a televízió mint médium jelentős hitelesítő erővel rendelkezik.
- A hitelességi listát a teljes népesség körében az RTL Klub vezeti. Ez annyiban nem meglepő, hogy a hitelesség kérdése szorosan összefügg a tájékozódásban betöltött szereppel: a válaszadók jelentős hányada azokat a forrásokat jelölte meg hitelesként, amelyeket ő maga használ, az RTL Klub pedig a legszélesebb körben használt információforrás. Az RTL Klub az elmúlt időszakban maga is tudatosan erősített a közéleti tájékoztatásban betöltött szerepét. Érdekeség viszont, hogy a TV2 jelentősen elmarad mögötte és meg is előzik a „közzolgálati” csatornák.

Nyitottság a tájékozódás során

- A lakosság negyedére jellemző, hogy saját bevallása szerint a saját politikai nézeteihez közel álló hírforrásokat, véleményeket keresi a tájékozódása során. A válaszok alapján a többség elolvassa, meghallgatja a másik oldal híreit, véleményeit is. A saját bevallásuk szerint egyoldalúan tájékozódók aránya csökkent az elmúlt évben: 2014-15-ben 31 százalék volt.
- A kormánypárti szavazók a válaszaik alapján kevésbé ragaszkodnak a saját oldaluk álláspontjához. Leginkább a Jobbik-szavazókra jellemző, hogy azokat a tartalmakat keresik, amelyek megerősítik a világnézetüket, véleményüket.
- A rendelkezésünkre álló adatok lehetővé teszik, hogy utánajárjunk, valóban széles körben szerez-e információkat a többség. A kutatás során vizsgált médiumokat statisztikai módszerrel politikai oldalakhoz soroltuk. Ehhez azt vizsgáltuk, hogy szignifikánsan magasabb arányban fogyasztója-e valamelyik szavazói csoport az adott médiumnak. Ezek után megvizsgáltuk, hogy a válaszadók milyen oldalhoz közel álló tartalmakat fogyasztanak. Ennek tanulsága, hogy összesen 31 százaléknál sikerült kimutatni, hogy különböző politikai oldalakhoz sorolható médiumokból tájékozódik: 9 százalék mind kormánypárti, mind baloldali/liberális, mind radikális jobboldali; 20 százalék kormánypárti és baloldali/liberális; 2 százalék pedig kormánypárti és jobboldali radikális forrásokból is tájékozódik. Minden oldal véleményét a konkrét médiumok vizsgálata alapján tehát csupán a lakosság 9 százaléka követi.
- A felnőtt népesség több, mint ötödére jellemző, hogy csak kormánypárti forrásból tájékozódik, a vizsgált forrásokból nem tájékozódókon kívül ez a legnagyobb csoport. A csak kormánypárti médiumból tájékozódók csoportja valószínűleg köszönheti a számosságát annak, hogy a közmédiát a fenti módszer alapján kormánypárti médiumként azonosítottuk, így azok a rétegek, amelyeknek a tagjai elsősorban ehhez az információforráshoz férnek hozzá, szükségképpen az egyoldalúan tájékozódók csoportját gyarapítják.
- Azt láthattuk, hogy a Fidesz-szavazók saját bevallásuk szerint nyitottabbak, mint az ellenzéki szavazók. A ténylegesen olvasott, hallgatott, nézett információforrások azonban cáfolják ezt az összefüggést. A jelek szerint a kormánypárti szavazók igen nagy hányada (36 százalék) csak kormánypárti forrásból tájékozódik, miközben a baloldali ellenzéki szavazók körében csak 14 százalék a saját oldal hírforrásaira korlátozódó tájékozódás, a Jobbik-szavazóknak pedig mindössze 7 százaléka keresi egyoldalúan a jobboldali-radikális médiumokban az információkat, véleményeket.
- A kutatás kitért arra a kérdésre is, hogy a hírek, tudósítások és a vélemény jellegű tartalmak közül melyek a népszerűbbek. Ennek tanulsága szerint kimondottan a véleményeket a lakosság nagyon kis hányada preferálja (5 százalék); a többség inkább a híreket, tudósításokat (48 százalék), illetve mindkét típusú tartalmat (42 százalék) keresi. Sem a szocio-demográfiai különbségek, sem a pártpreferencia mentén nem különböznek lényegesen a válaszadók ezen a téren. A különböző korcsoportba tartozók között figyelhetünk meg szignifikáns különbséget, a fiatalok és az idősek a középkorúakhoz képest jobban ragaszkodnak a hírekhez a véleményekkel szemben.

A kutatás összességében azt mutatja, hogy a hírfogyasztási szokások viszonylag rugalmatlanok a médiakörnyezetet, a médiatulajdonosi hátteret, sőt a hírszolgáltatás minőségét érintő változásokkal szemben. A televízió a közönség információkkal való elérésének még mindig a kimagaslóan legfontosabb eszköze, amit a közönség, legyen szó kereskedelmi vagy közszolgálati televízióról,

egyúttal a leghitelesebb médiumnak is tart. A nyomtatott sajtó tájékoztatói forrásként folyamatosan veszít a jelentőségéből, az online média a második legfontosabb hírforrásként stabilizálódott. A Mediaworks felvásárlása kapcsán a figyelem középpontjába került megyei lapok továbbra is a legnagyobb elérésű hírforrások a nyomtatott sajtón belül, de fogyasztóik az átlagosnál nem kevésbé széles egyéb tájékoztatói forrásokat vesznek igénybe. A kutatás talán legmeglepőbb eredménye a közszolgálati média jelentős szerepe és viszonylag magas hitelessége a hírforrások között, amit a közmédia tájékoztatói tevékenységéről készült tartalomelemzések nem igazolnak.

A politikai tájékozódás forrásai Magyarországon

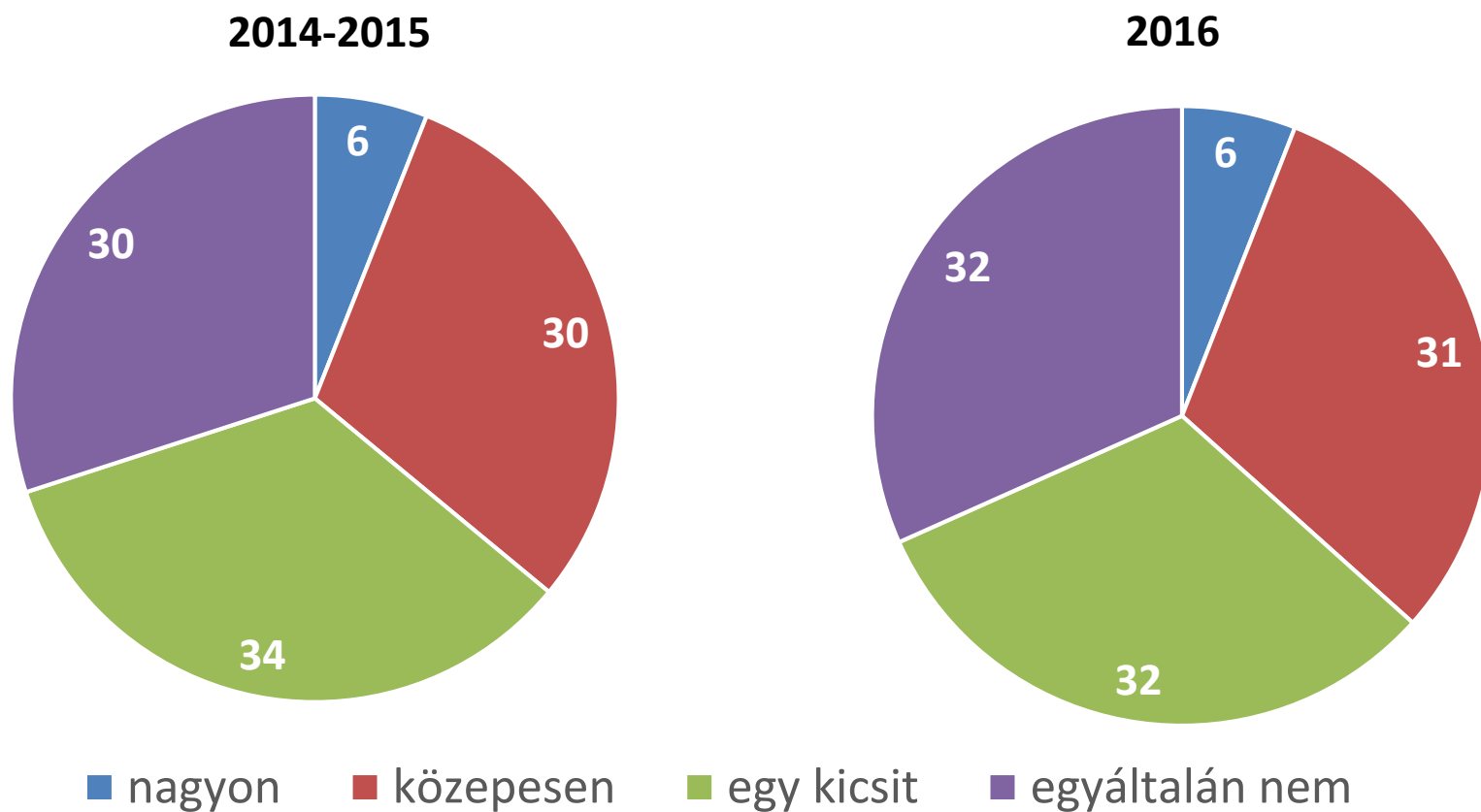
**A médiastuktúra átalakulása előtti és az utána
következő állapot**

2016. november 25.

Módszertan

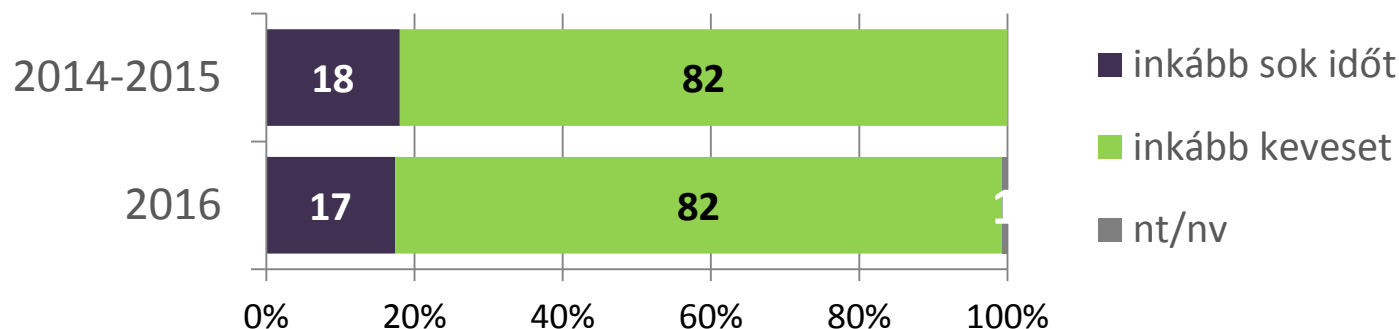
- A kutatást a **Mérték Médiaelemző Műhely megbízásából a Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet végezte** személyes megkérdezéssel, 1200 fős mintán. A minta a súlyozás után tükrözi a 18 éves és idősebb magyarországi népesség összetételét.
- **Az adatfelvétel ideje:** 2016. szeptember 9-13.
- A kutatás részben megismételte a 2014-ben és 2015-ben elvégzett felmérés kérdéseit.
- **Statisztikai hibahatár:** a teljes mintát tekintve +/-3 százalékpont, a kisebb részcsoporthok esetében ennél nagyobb.

Mennyire érdekli Önt a politika?

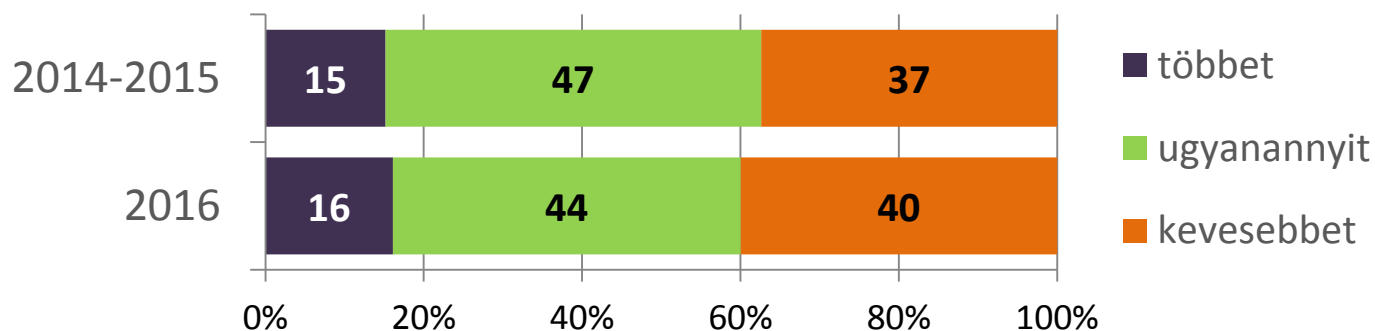

Nem történt érdemi változás az elmúlt évben a lakosság politikai érdeklődésében. Továbbra is egy szűk kisebbség érdeklődik nagyon a politika iránt, a közepesen és kicsit érdeklődők, valamint az egyáltalán nem érdeklődők aránya pedig 30% körül alakul.

Mit mondana, mennyi időt fordít politikai-közületi tájékozódásra? a teljes népesség százalékában

Ha a néhány évvel ezelőttihez* viszonyítja, most mennyi időt fordít politikai-közületi tájékozódásra? a teljes népesség százalékában

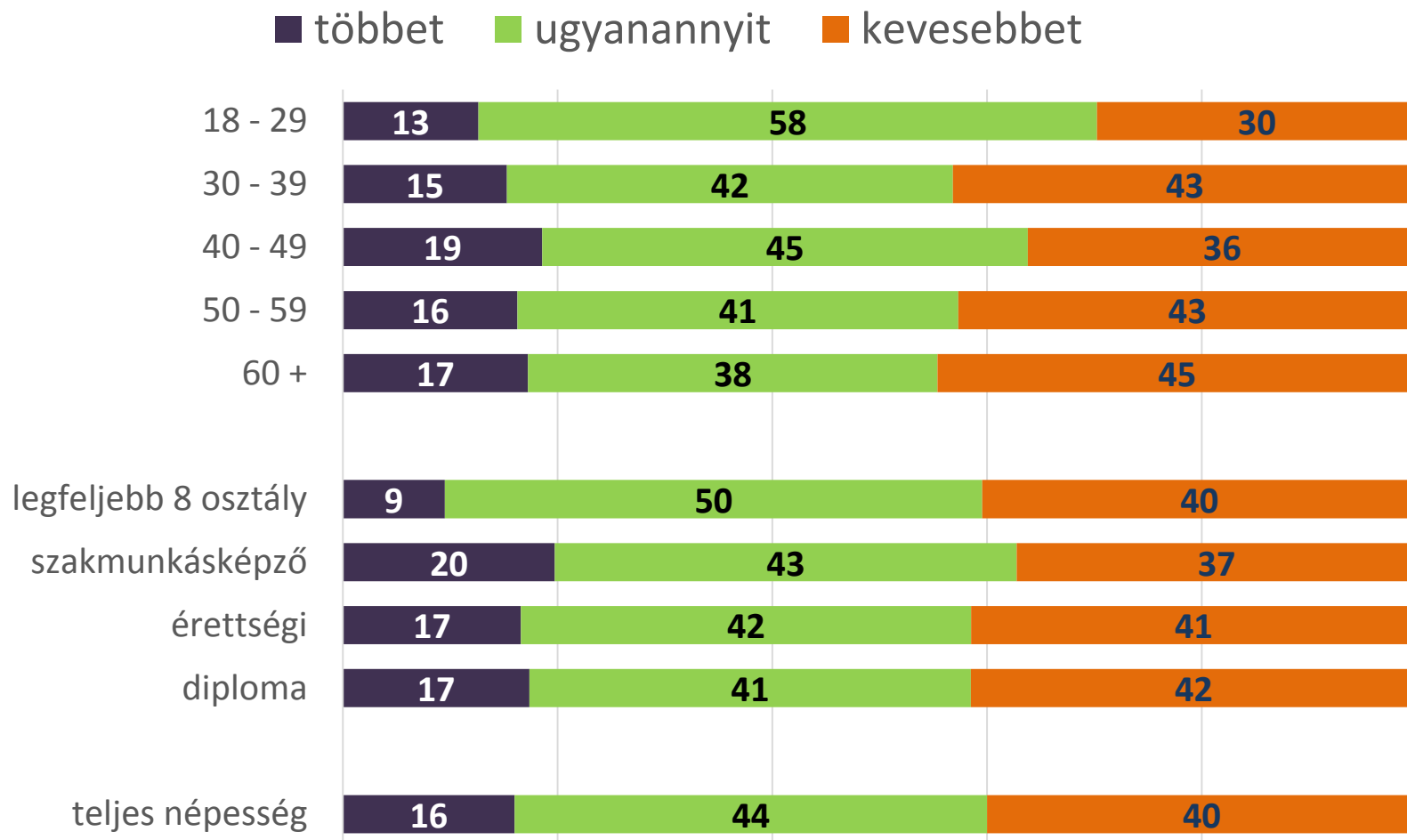

Ugyancsak nem történt átrendeződés a tájékozódásra fordított, szubjektíven értékelt időben, és abban, hogy hogyan értékelik a válaszadók a tájékozódásra fordított idő változását az elmúlt években.

*2014-15-ben: „Ha az öt évvel ezelőttihez viszonyítja...”

Ha a néhány évvel ezelőttihez viszonyítja, most mennyi időt fordít politikai-közületi tájékozódásra?

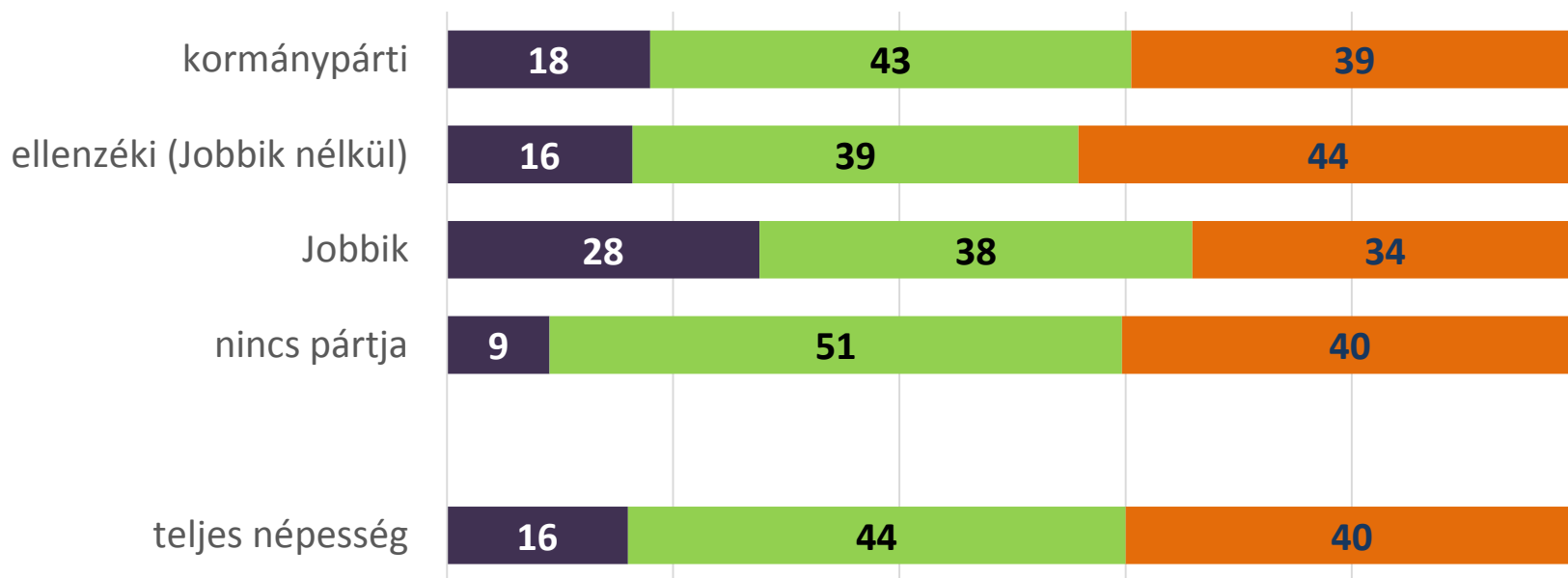
életkor és iskolai végzettség szerint, a teljes népesség százalékában

Ha a néhány évvel ezelőttihez viszonyítja, most mennyi időt fordít politikai-közéleti tájékozódásra?

politikai hovatartozás szerint, a teljes népesség százalékban

■ többet ■ ugyanannyit ■ kevesebbet

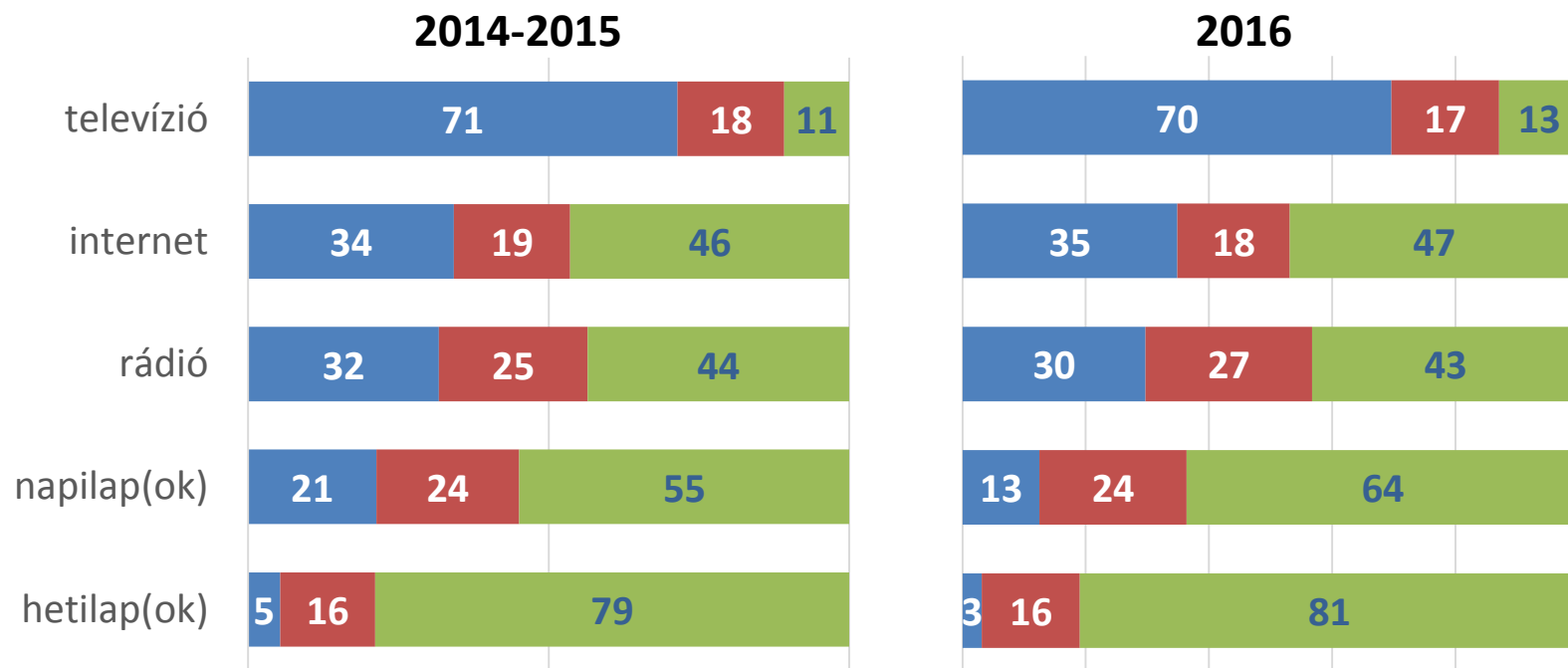

A Jobbik-szavazók az átlagot jelentősen meghaladó arányban érzik úgy, hogy jelenleg többet tájékozódnak, mint néhány évvel ezelőtt. Ezt csak részben magyarázza a párt szavazóinak átlagosnál alacsonyabb életkora; inkább arról lehet szó, hogy a jelenlegi nagyon aktívnak értékelt tájékozódást írják le a kérdésre adott ilyen válaszok.

Amikor Ön politikai, közéleti ügyekben tájékozódik, milyen hírforrásokat használ rendszeresen?

a teljes népesség százalékában

■ rendszeresen ■ alkalmanként ■ soha

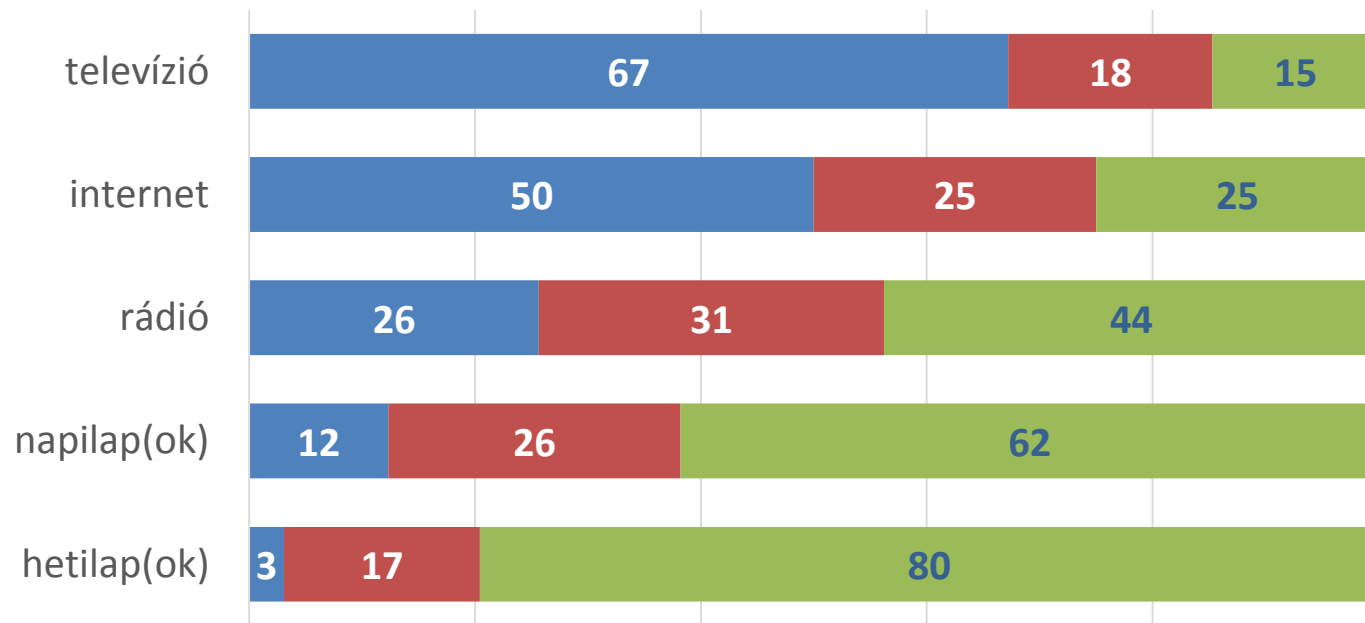
A televízió dominanciája továbbra is töretlen, de a nyomtatott médiát és a rádiót maga mögé utasítja az internet a tájékozódás terén. Az internet szerepe nem lett nagyobb az elmúlt évben, viszont feltűnő a napilapok jelentőségének további visszaszorulása.

Az internet a 18-29 évesek csoportjában megközelíti a televízió jelentőségét: az internetet az átlagosnál magasabb (44%), a televíziót pedig alacsonyabb arányban (53%) használják tájékozódásra.

Amikor Ön politikai, közéleti ügyekben tájékozódik, milyen hírforrásokat használ rendszeresen?

az internetezők százalékában

■ rendszeresen ■ alkalmanként ■ soha

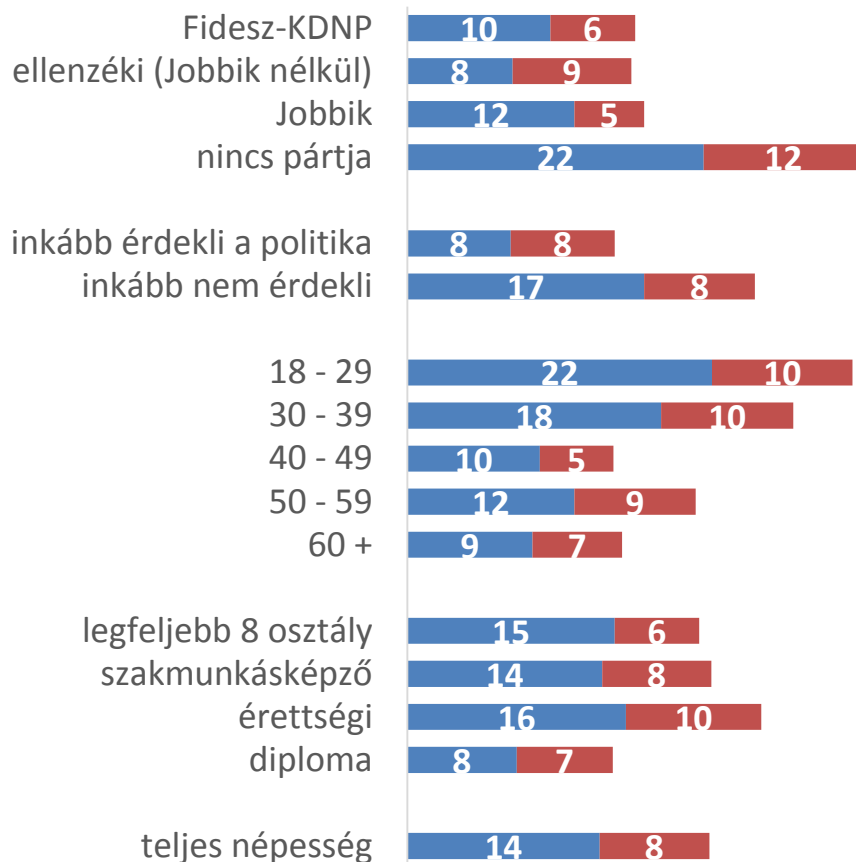
A televízió az internethasználók körében is megelőzi az internetet a tájékozódásban betöltött szerepét tekintve, bár a különbség jóval csekélyebb, mint a teljes népesség körében.

A nem tájékozódók összetétele 1.

életkor és iskolai végzettség szerint, a teljes népesség százalékában

■ nem tájékozódik rendszeresen

■ egyáltalán nem tájékozódik

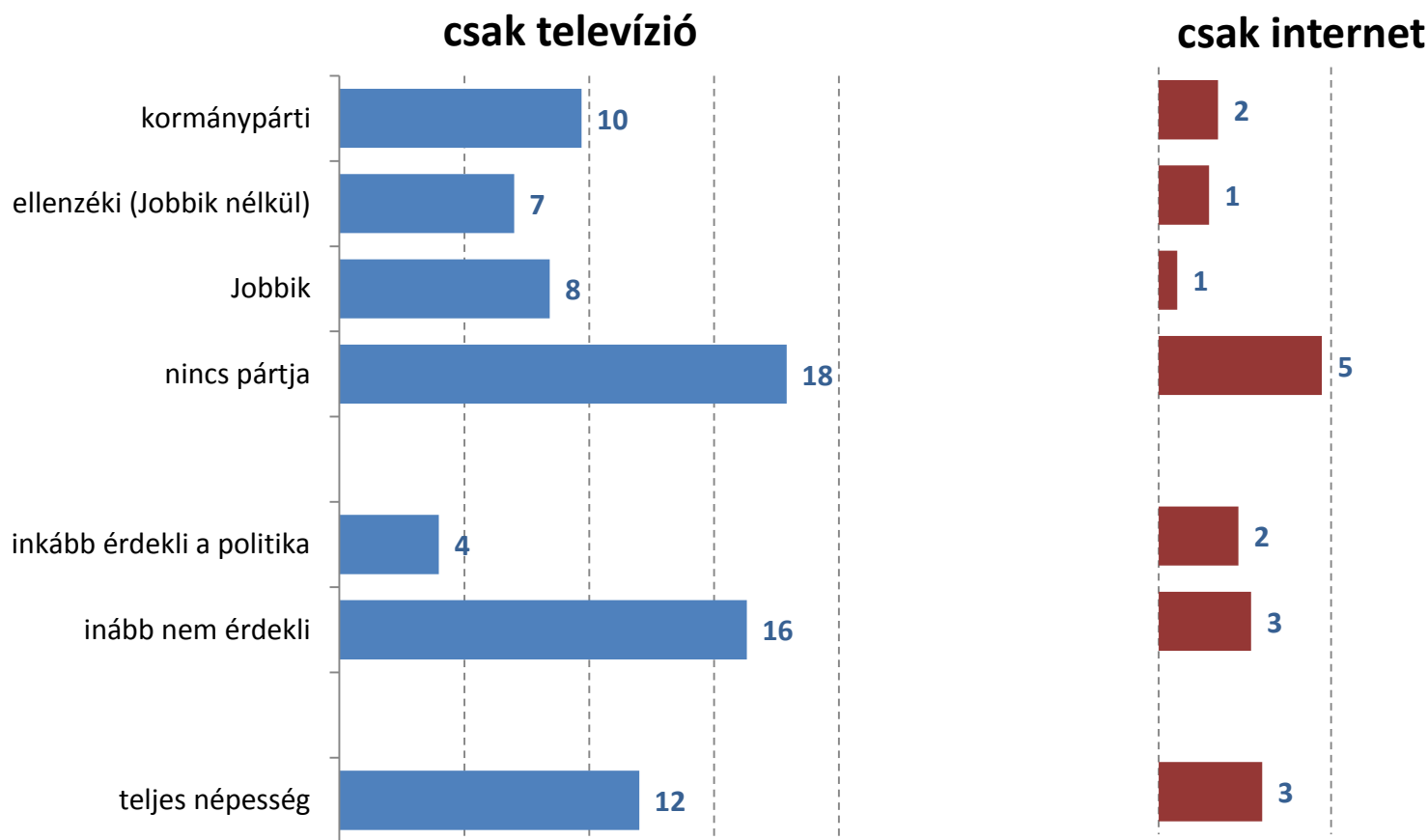
Továbbra is feltűnő a nem tájékozódók magas aránya a fiatalok között. A pártpreferenciával rendelkezők a választott párttól függetlenül tájékozódnak, a párt nélküliek között viszont igen magas a rendszeresen nem tájékozódók aránya.

Csak televízióból, illetve csak internetről tájékozódók életkor és iskolai végzettség szerint a teljes népesség százalékában

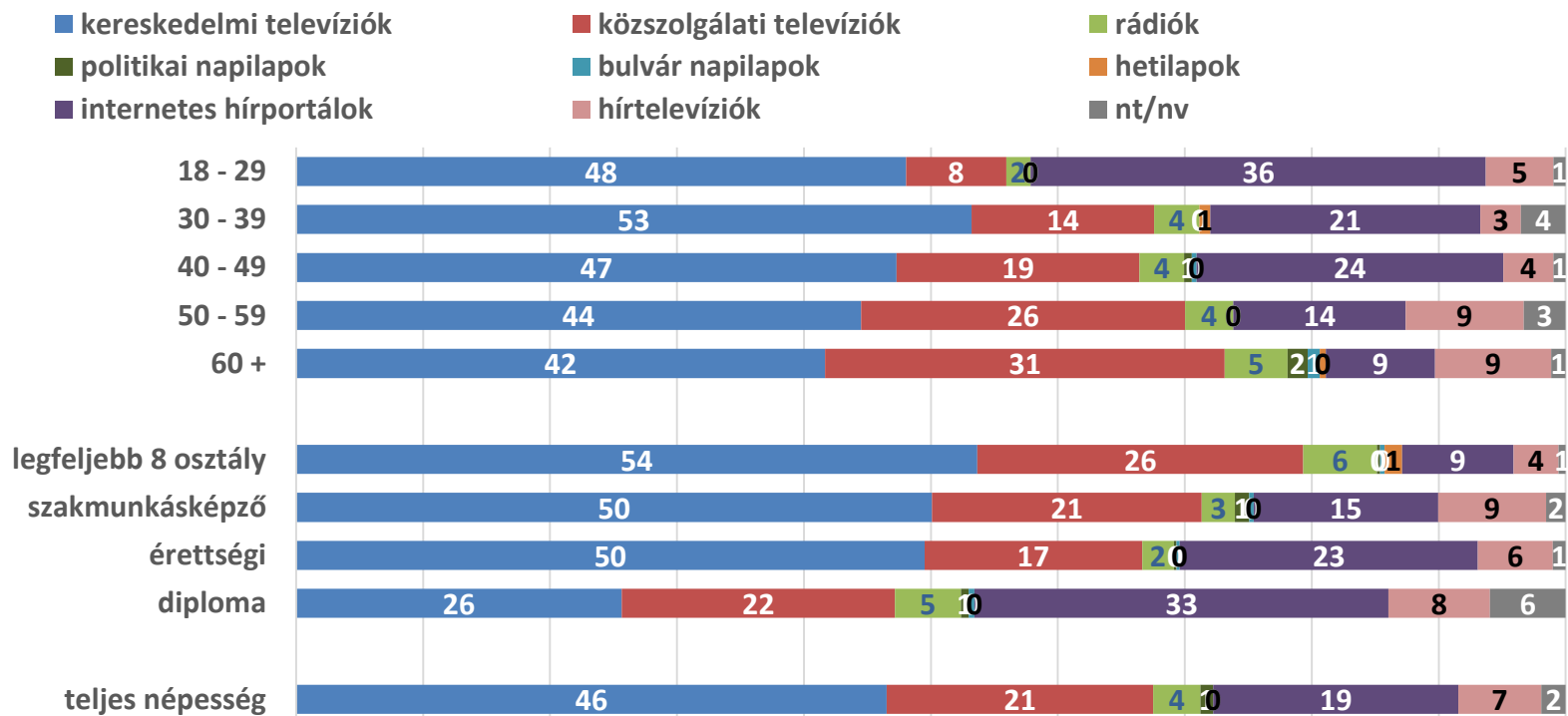
Csak televízióból továbbra is jellemzően az idősek és az alacsony végzettségűek tájékozódnak. Összességében nem jellemző a csak internetről történő tájékozódás (3%), még leginkább a fiatalok és a magas végzettségűek körében fordul elő, de ezekben a csoportokban sem ér el magas arányt.

Csak televízióból, illetve csak internetről tájékozódók tájékozódók pártpreferencia és politikai érdeklődés szerint a teljes népesség százalékában

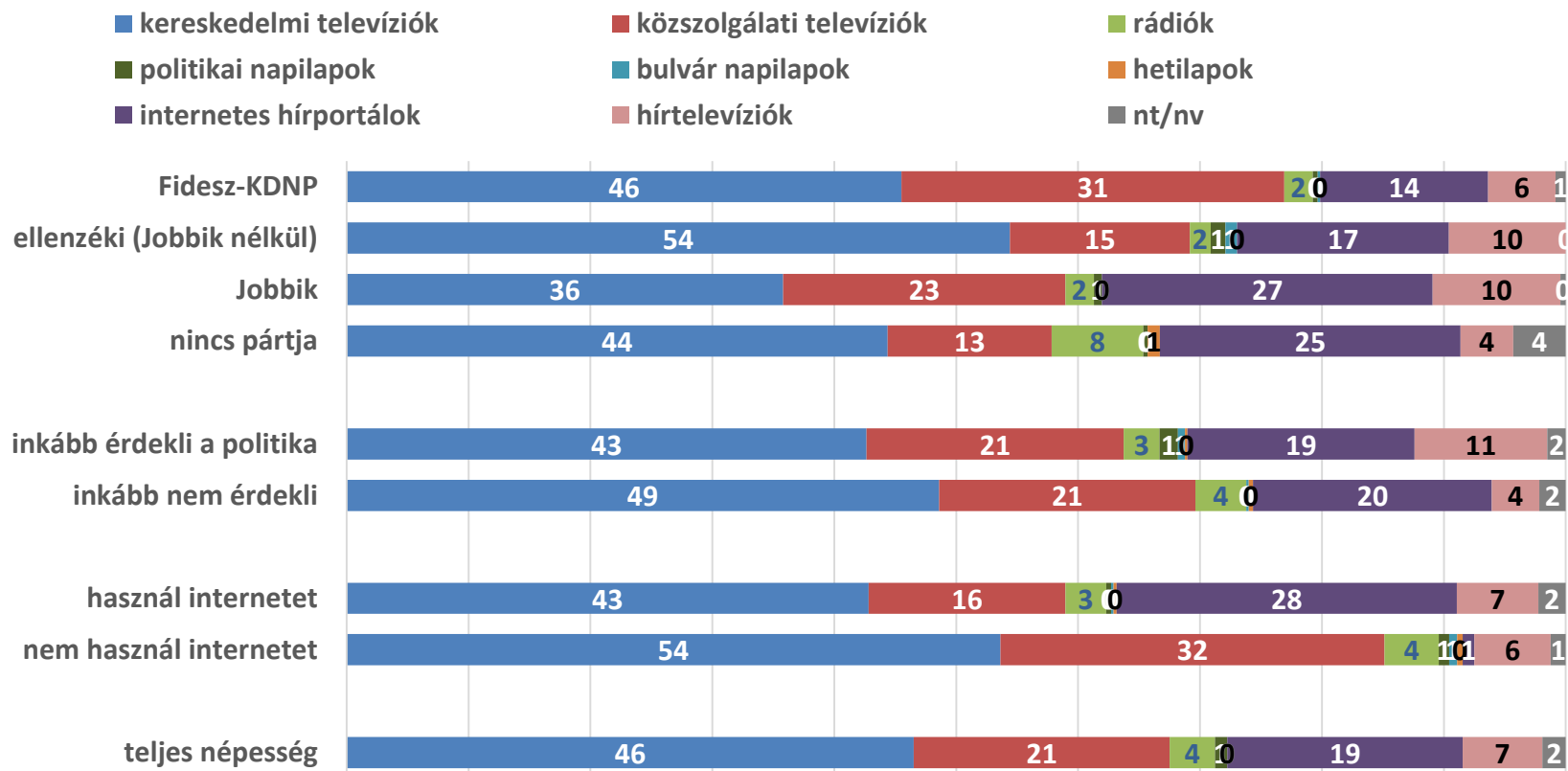
A politikailag inaktívak, nem érdeklődők és a párt nélküliek – az iskolai végzettséggel összefüggésben – jellemzőbben tájékozódnak csak televízióból. A pártpreferenciával nem rendelkezők körében az átlagnál magasabb a csak internetről tájékozódók aránya is: összességében tehát körükben jellemzőbben fordul elő az egyfajta forrásból történő tájékozódás.

Ha valami miatt a jövőben csak egy típusú médiumból tájékozódhatna, a kártyán felsoroltak közül melyiket választaná?

A televízió tájékozódásban betöltött szerepét ismerve nem meglepő, hogy a legtöbbet ettől a médiumtípustól válnának meg legnehezebben, de igen magas azok aránya, akik szerint, ha csak egy típusból lehet tájékozódni, akkor az internet bizonyul a legfontosabbnak. Természetesen a fiatalokra jellemző leginkább az internethez való ragaszkodás, az idősebbek pedig a hagyományos forrásokat, elsősorban a televíziót preferálják. A diplomások körében az internet megelőzi a kereskedelmi televíziókat; a diplomás fiatalok körében pedig teljes mértékben az előbbi dominál (65% a 16%-kal szemben).

Ha valami miatt a jövőben csak egy típusú médiumból tájékozódhatna, a kártyán felsoroltak közül melyiket választaná

A televízió a kormánypárt szavazói számára kiemelkedően fontos, a közszolgálati televíziókat az átlagnál magasabb arányban választanák egyedüli információforrásként, miközben az internetet az átlagosnál valamivel alacsonyabb arányban tartják fontosnak. Kiemelkedően fontos az internet a Jobbik-szavazók számára a csoport életkorával is összefüggésben.

A kereskedelmi televíziók választását meghatározó tényezők*

önálló hatással
rendelkező tényezők:

Megmagyarázott hányad: 25%

Életkor ($\beta=-0,193$) (! negatívan függ össze)

Internethasználat ($\beta=-0,152$) (! negatívan függ össze)

Iskolai végzettség ($\beta=-0,132$) (! negatívan függ össze)

Jobbikon kívüli ellenzék szavazója ($\beta=0,095$)

Jobbik-szavazó ($\beta=-0,063$) (! negatívan függ össze)

önálló hatással nem
rendelkező tényezők:

Kormánypárti szavazó

Politikai érdeklődés

A kereskedelmi televíziók egyetlen médiumtípusként történő választásával önállóan (a többi tényezőtől függetlenül) elsősorban az életkor, az internethasználat és az iskolai végzettség függ össze: minél idősebb valaki, és minél magasabb az iskolai végzettsége annál kevésbé ragaszkodik a kereskedelmi televízióhoz; az internetet nem használók jobban kötődnek hozzá. Ezen kívül még valószínűsíti ennek a médiumtípusnak a választását az, ha valaki a Jobbikon kívüli ellenzéki pártok szavazója, miközben a Jobbik-szavazók a többi csoportnál kisebb valószínűséggel preferálják a kereskedelmi televíziókat.

*A két legnagyobb típus (a kereskedelmi televíziók és az internet) választását lineáris regresszió módszerével vizsgáltuk, annak érdekében, hogy megértsük, a különböző társadalmi, demográfiai tényező, pártválasztás és politikai érdeklődés egymástól függetlenül milyen hatással vannak a médiumtípusok kiválasztására.

Az internet választását meghatározó tényezők*

önálló hatással
rendelkező tényezők:

Megmagyarázott hányad: 36%

Internethasználat ($\beta=0,241$)

Kormánypárti szavazó ($\beta=-0,126$) (! negatívan függ össze)

Iskolai végzettség ($\beta=0,096$)

Életkor ($\beta=-0,077$) (! negatívan függ össze)

Jobbikon kívüli ellenzék szavazója ($\beta=-0,075$) (! negatívan függ össze)

önálló hatással nem
rendelkező tényezők:

Jobbik-szavazó

Politikai érdeklődés

Az internet egyetlen médiumtípusként választását értelemszerűen legerősebben az internethasználat határozza meg önállóan (a többi tényező hatását kiszűrve). Emellett jellemző, hogy a kormánypárti szavazók és a Jobbikon kívüli ellenzék támogatói a többi szavazói csoportnál kevésbé választják jellemzően, ahogy az idősekre és az alacsony végzettségűekre sem jellemző az internet preferálása az információforrások között.

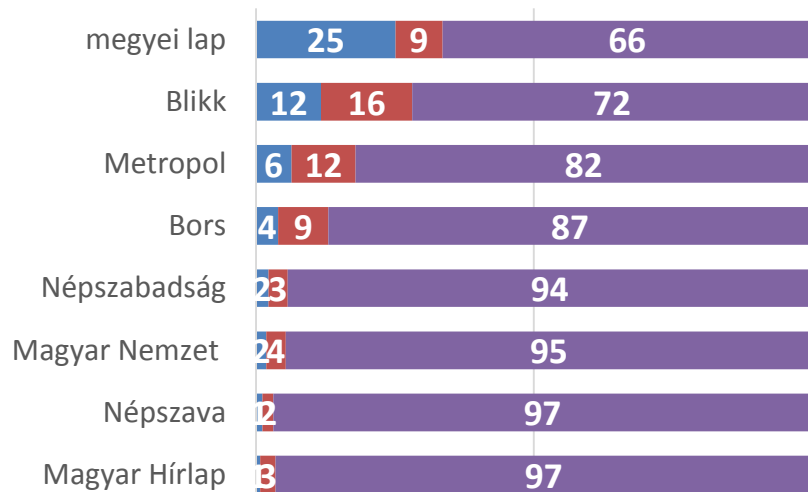
*A két legnagyobb típus (a kereskedelmi televíziók és az internet) választását lineáris regresszió módszerével vizsgáltuk, annak érdekében, hogy megértsük, a különböző társadalmi, demográfiai tényező, pártválasztás és politikai érdeklődés egymástól függetlenül milyen hatással vannak a médiumtípusok kiválasztására.

Politikai-közéleti tájékozódás napilapokból

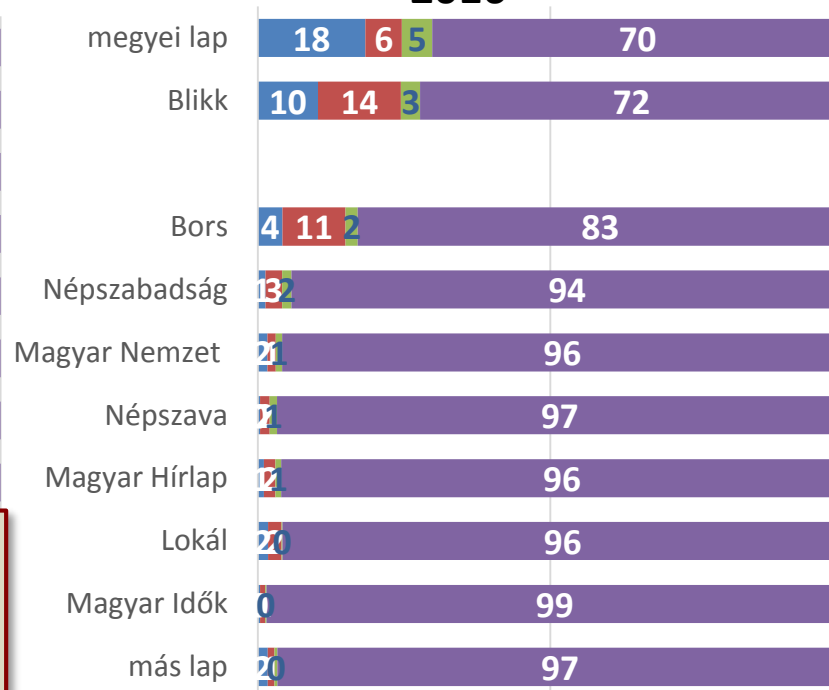
a teljes népesség százalékában

■ legalább hetente ■ legalább havonta ■ korábban rendszeresen olvasta ■ soha

2014-2015

2016

A napilapok szerepének visszaszorulása leginkább a megyei napilapoknál mutatható ki, tehát a nyomtatott sajtó jelentőségének csökkenése legalább annyira meghatározó a változásokban, mint a médiapiac ártrendeződése. Megyei lapokat elsősorban az idősebb korosztály olvas (a 18-29 éveseknek csak 14%-a veszi a kezébe legalább havonta), így a jövőben további visszaszorulása várható.

A Metropol megszűnése ugyancsak hatással lehet összességében a napilapokból tájékozódók arányának csökkenésére. A Magyar Nemzettől a teljes népességnek csak 1 százaléka fordult el, ez viszont az olvasók arányában igen nagy veszteséget jelent. **Egyelőre nagyon alacsony olvasottsággal lépett be a piacra a Lokál és a Magyar Idők.**

Politikai-közéleti tájékozódás napilapokból

pártpreferencia szerint, %

	kormánypárti	ellenzéki (Jobbik nélkül)	Jobbik	nincs pártja
Blikk	28%	28%	25%	18%
megyei napilapok	29%	18%	29%	20%
Bors	17%	15%	18%	11%
Lokál	3%	10%	4%	1%
Népszabadság	2%	13%	1%	2%
Magyar Nemzet	3%	5%	3%	1%
Magyar Hírlap	4%	2%	3%	1%
Népszava	1%	7%	1%	0%
Magyar Idők	2%	1%	2%	0%

A bulvárlapokat pártpreferenciától függetlenül olvassák a napilapokból tájékozódók, a politikai napilapok esetében viszont (a legkisebbek kivételével) jól kimutatható összefüggéseket láthatunk: a Népszabadságot elsősorban a Jobbikon kívüli ellenzék szavazói olvasták és ők olvassák kimagasló arányban a Népszavát is. A Magyar Nemzet láthatóan elveszítette a karakterét ebben az értelemben, az átalakulás valószínűleg még folyamatban van, jelenleg egyik szavazói csoport sem kötődik hozzá.

A megyei lapok olvasótáborának tájékozódása

az érintett népesség százalékában

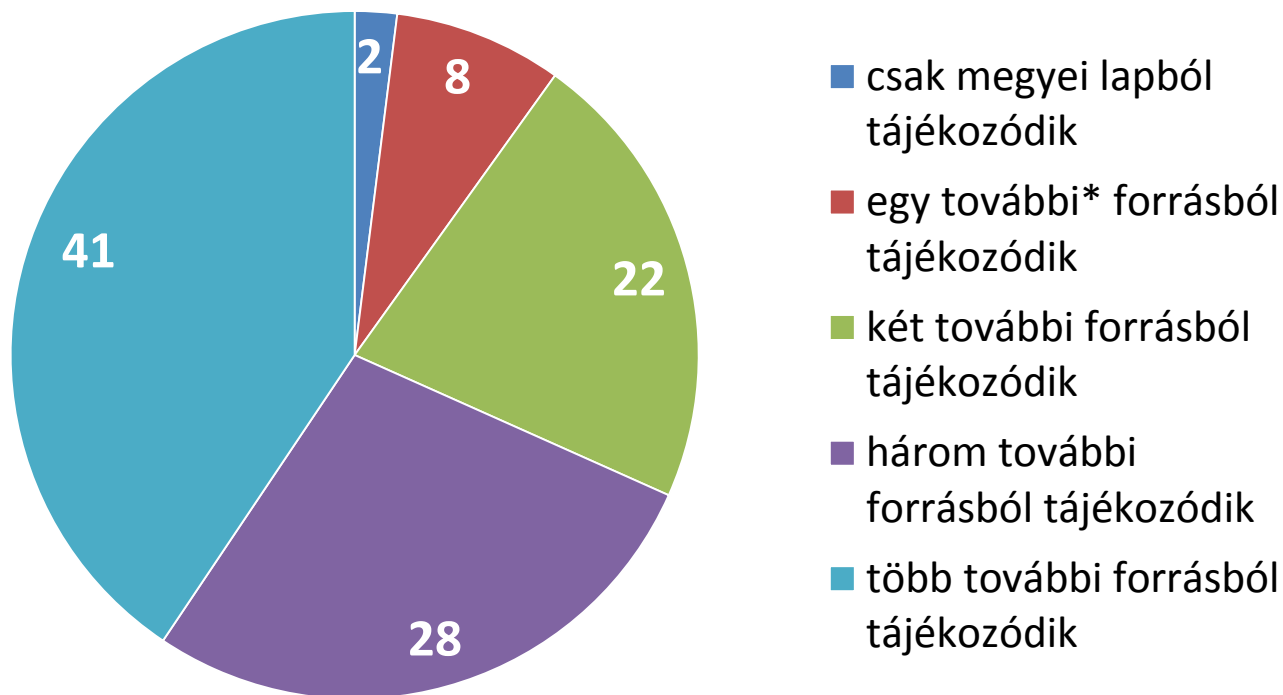

A megyei lapok olvasóinak kimagasló többsége (összesen 98%) tájékozódik rendszeresen, legalább heti gyakorisággal valamilyen országos témájú médiumból is, így a megyei lapok tulajdonosváltásának, várható átalakulásának híre feltehetően eljutott az érintettekhez. A legfontosabb tájékoztató forrás az RTL Klub és a TV2, valamint a nem helyi rádiók és a „közszolgálati” televíziók.

*legalább hetente

A megyei lapok olvasótáborának tájékozódása

az érintett népesség százalékában

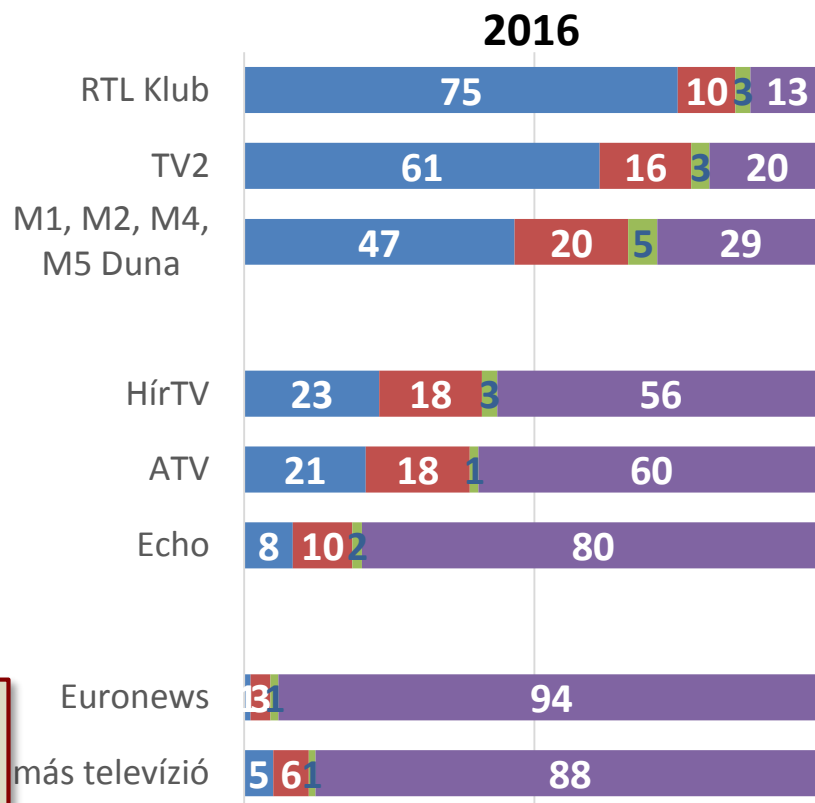
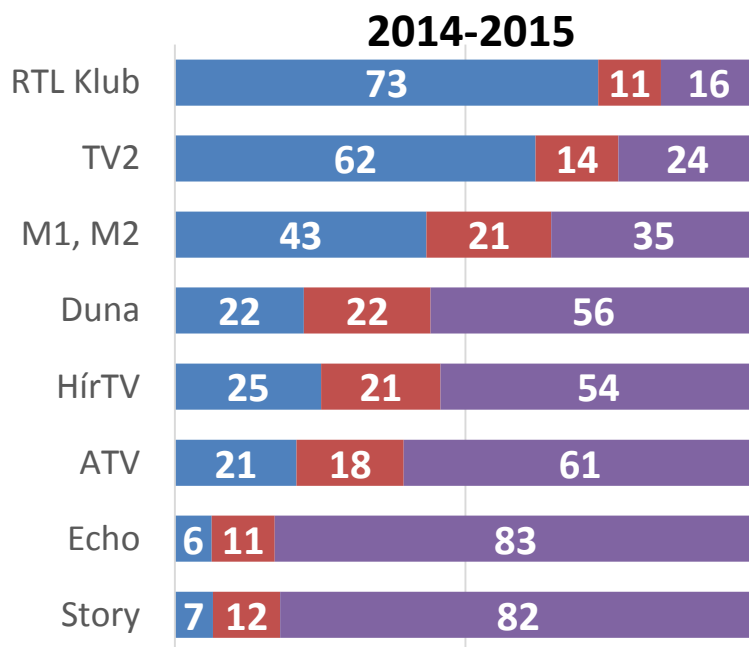

*a 18. ábra forrástípusait véve figyelembe

Politikai-közéleti tájékozódás televíziókból

a teljes népesség százalékában

■ legalább hetente ■ legalább havonta ■ korábban nézte ■ soha

A televíziókból való tájékozódásra nagyon enyhe hatással voltak az elmúlt évek változásai: a közszolgálati csatornák ugyan veszítettek 5% korábbi nézőt, de nyertek is közel ennyit. A HírTV veszített kimutatható mértékben közönséget: 3% válaszolta, hogy korábban nézte, de 5 százalékponttal alacsonyabb a jelenlegi nézők aránya a 2014-15-ben mértnél.

Politikai-közéleti tájékozódás televízióból

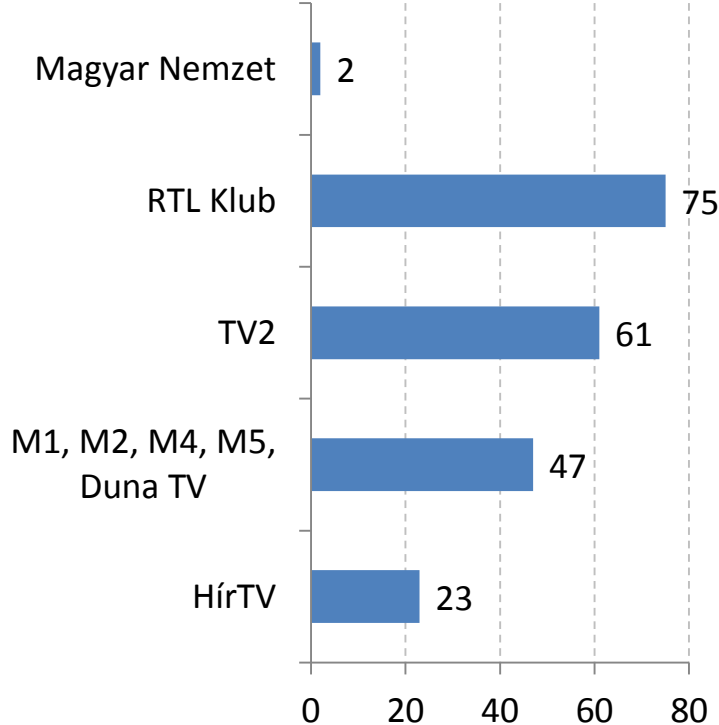
pártpreferencia szerint, %

	kormánypárti	ellenzéki (Jobbik nélkül)	Jobbik	nincs pártja
RTL Klub	86%	90%	86%	78%
TV2	80%	76%	77%	74%
M1, M2, M4, M5, Duna TV	78%	63%	75%	53%
HírTV	50%	44%	54%	26%
ATV	38%	56%	42%	29%
Echo TV	26%	15%	28%	9%
Euronews	7%	4%	2%	3%

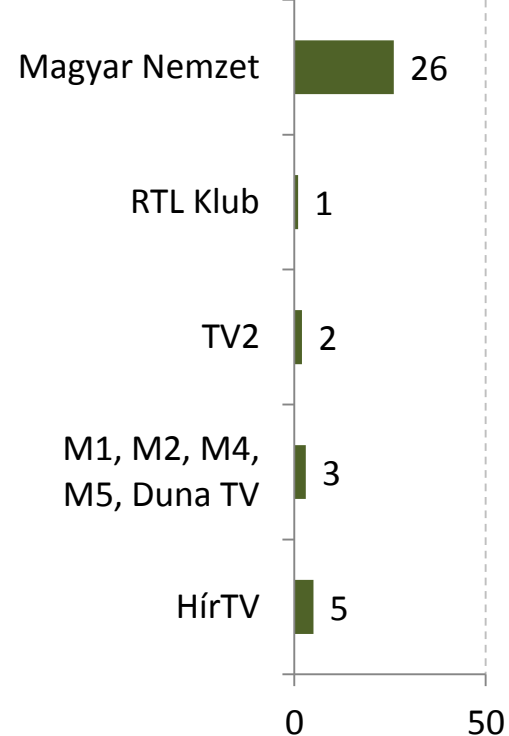
A kereskedelmi televíziókat pártpreferenciától függetlenül magas arányban használja tájékozódásra a lakosság. A „közszolgálati” csatornáknál annak ellenére kimutatható a kormánypárti és a Jobbik-szavazók fölénye a nézők között, hogy a sportcsatornák is szerepelnek a felsorolásban, és hogy van olyan rétege a társadalomnak, amely elsősorban ezt a hírforrást éri el (idős, alacsony végzettségű, községben élők). A hírcsatornák közül a HírTV nem rendelkezik a többihez hasonló markáns karakterrel jelenleg, talán a Jobbik-szavazók átlagosnál erősebb kötődését lehetne kiemelni a csatornával kapcsolatban.

Átrendeződés

A jelenleg rendszeresen nézők/olvasók aránya (teljes népességben %)

A megváltozott hangvétel, a forrás politikai állásfoglalása miatt nem használja már (a korábban rendszeresen használók arányában)*

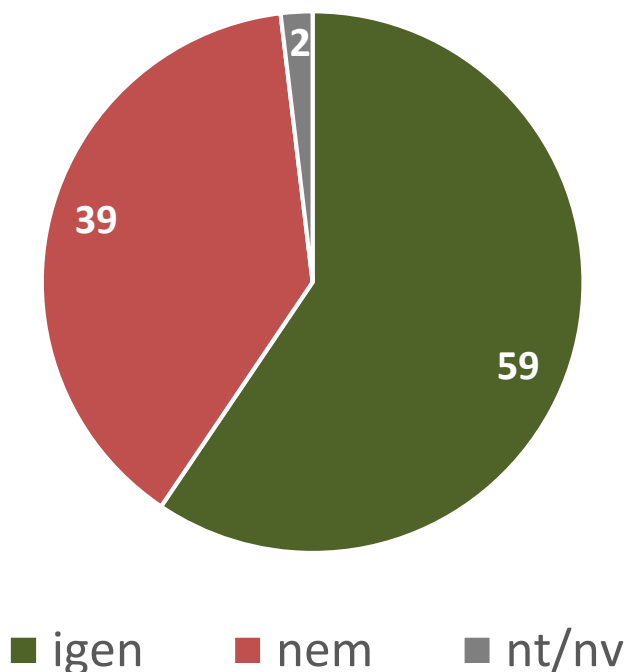

Az átrendeződés, hangvételváltás legerősebben a Magyar Nemzetre hatott, legalábbis a televíziókénál jóval kisebb fogyasztói réteg arányában jelentős veszteséget szenvedett a lap. A televíziók közül arányaiban a HírTV veszített legtöbbet, majd a közszolgálati csatornák. A kereskedelmi televíziók esetében még alacsonyabb, elenyésző azok aránya, akik elfordultak a csatornától a megváltozott hangvétel miatt.

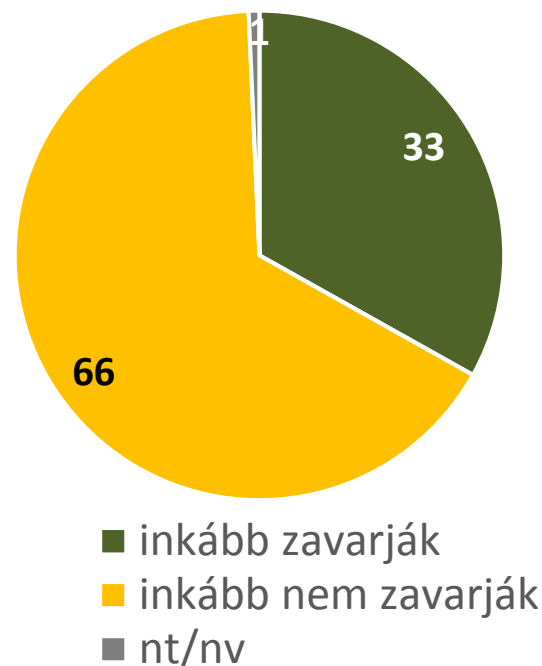
*Az elmúlt években távolodott el a médiumtól

Egyperces híradók

Szokott látni egyperces híradókat a sportcsatornákon, sportközvetítések között?

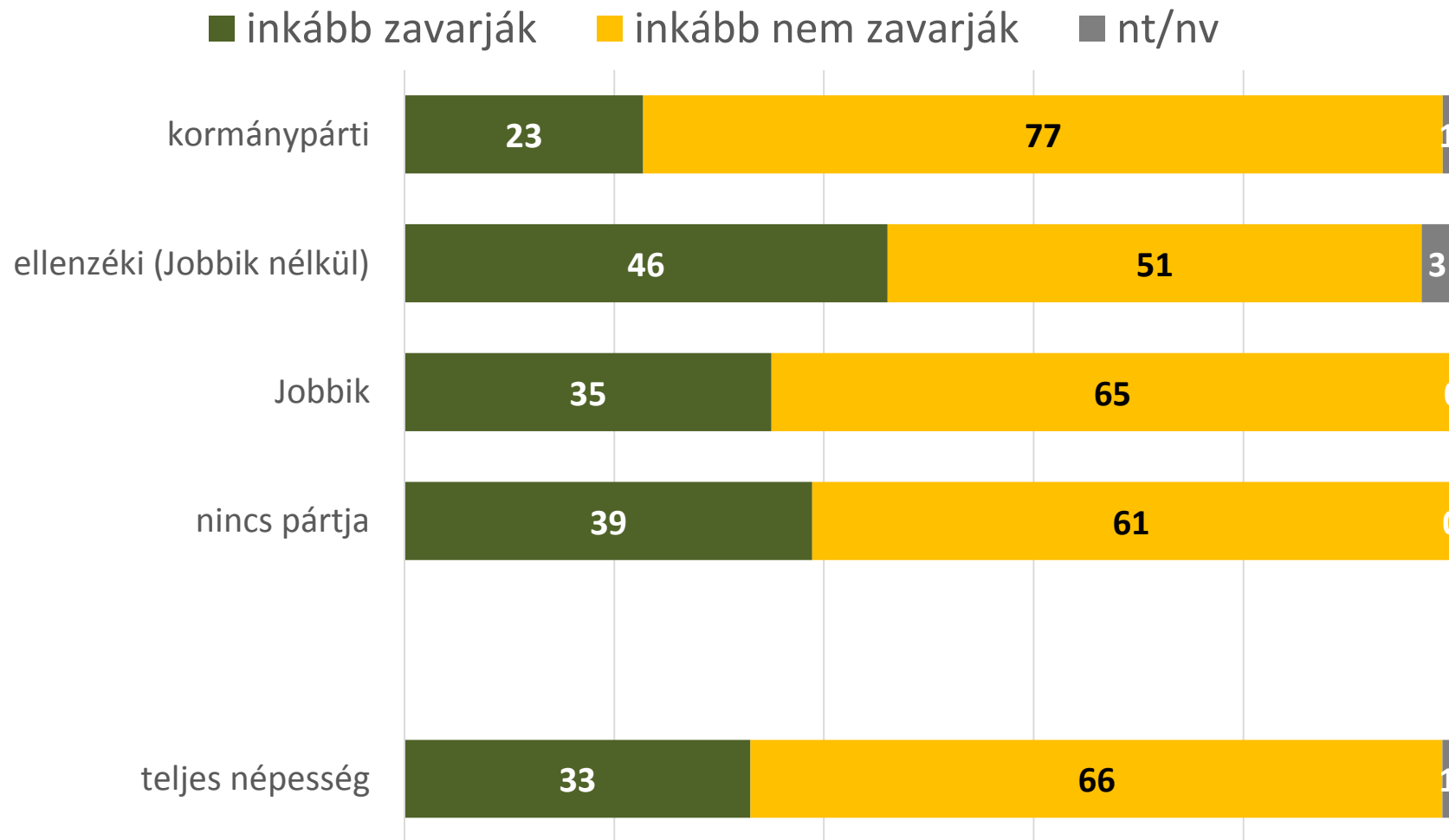
Önt inkább zavarják, vagy nem zavarják az egyperces híradók?

A felnőtt népesség nagyobb része találkozik a sportcsatornák egyperces híradóival. A műfaj ismerőinek kétharmadát nem zavarja a jelenség. Az, hogy zavarja-e, összefügg a pártpreferenciával (24. ábra), de még az ellenzéki pártok szavazó körében is szűk többségben vannak azok, akiket nem zavarnak az egyperces híradók.

Önt inkább zavarják vagy inkább nem zavarják az egyperces híradók?

százalék

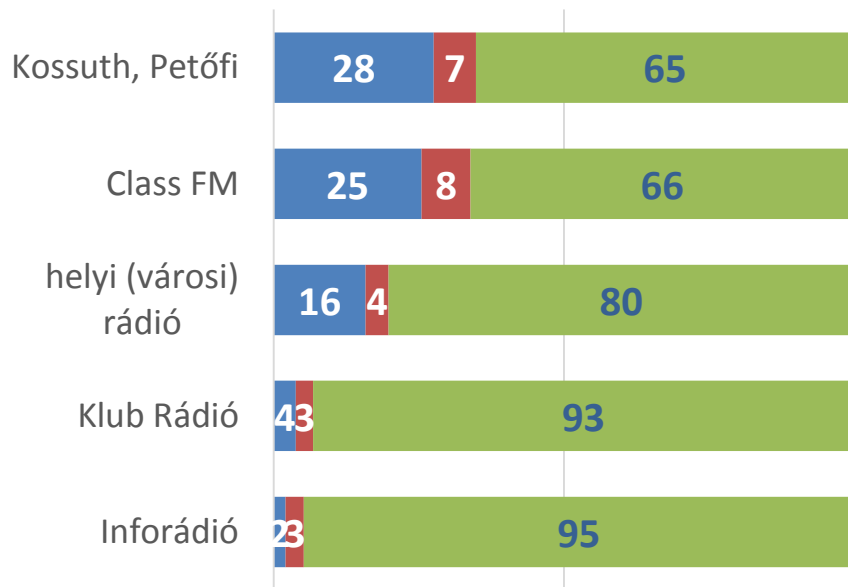

Politikai-közéleti tájékozódás rádiókból

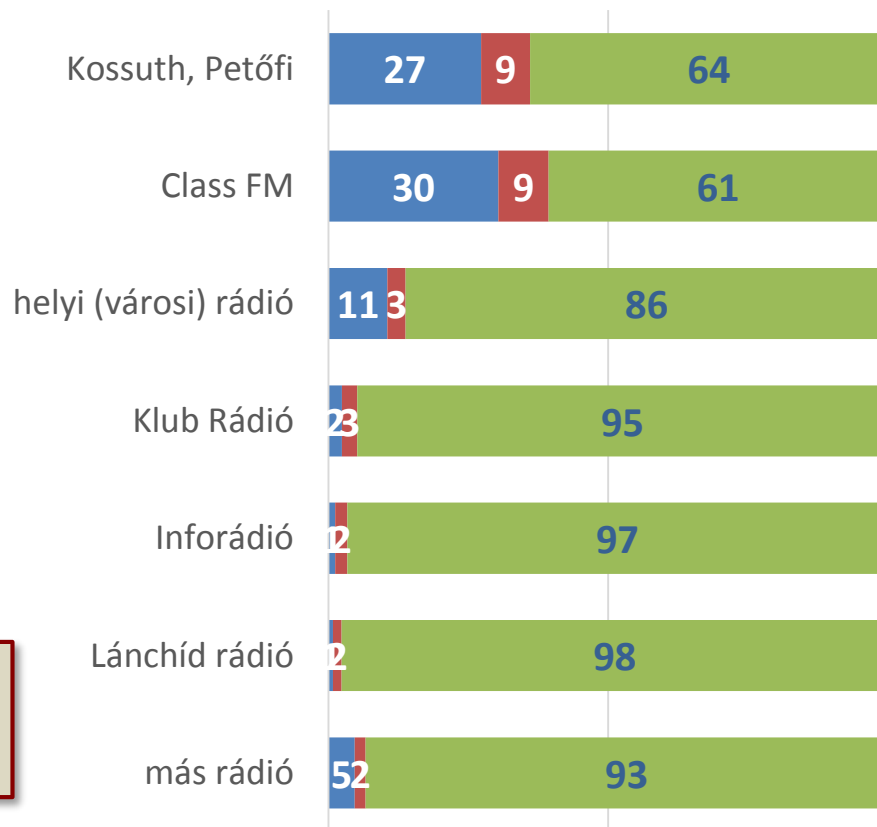
a teljes népesség százalékában

■ legalább hetente ■ ritkábban ■ soha

2014-2015

2016

A rádiók tájékozódásban betöltött szerepében nem történt nagy változás az elmúlt évben. A Class FM szerepe kicsit nőtt, a helyi rádióké pedig visszaesett.

Politikai-közéleti tájékozódás rádiókból

pártpreferencia szerint, %

	kormánypárti	ellenzéki (Jobbik nélkül)	Jobbik	nincs pártja
Class FM	44%	41%	48%	28%
Kossuth, Petőfi	45%	40%	44%	23%
Klubrádió	3%	14%	2%	4%
Inforádió	4%	4%	4%	2%
Lánchíd Rádió	3%	2%	4%	1%

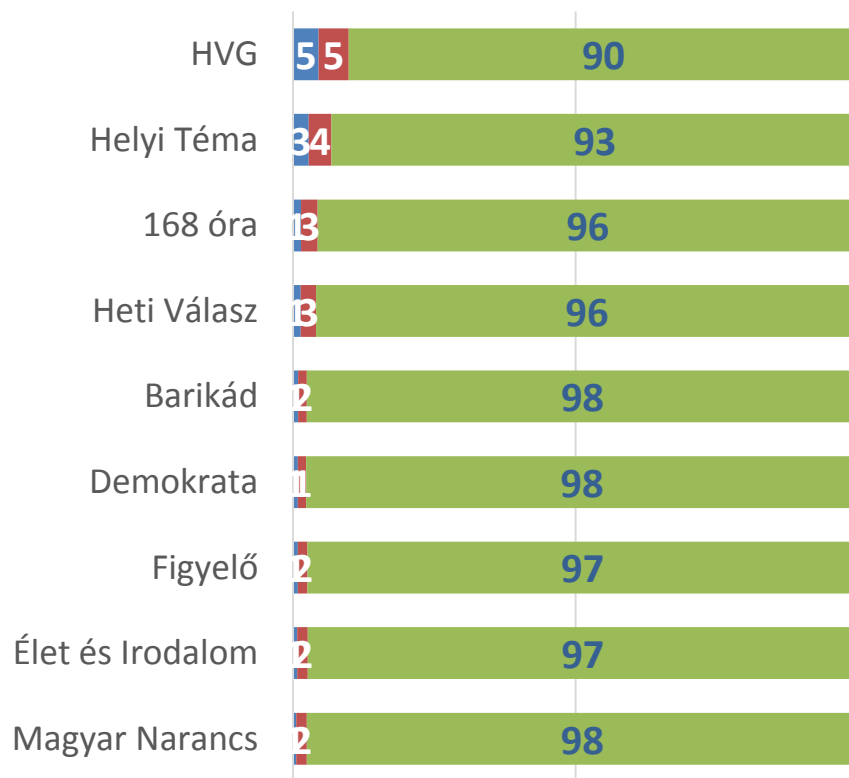
A Kossuth és a Petőfi rádiót az átlagosnál magasabb arányban hallgatják a kormánypárti szavazók, miközben a klubrádiónál a baloldali ellenzékiek túlsúlya jól megfigyelhető. A többi rádió közönsége nem tartozik karakteresen valamelyik szavazói csoporthoz, még a Lánchíd Rádió esetében sem mutatható ki ilyen összefüggés, valószínűleg összefüggésben a hallgatók igen alacsony arányával.

Hetilapok olvasottsága

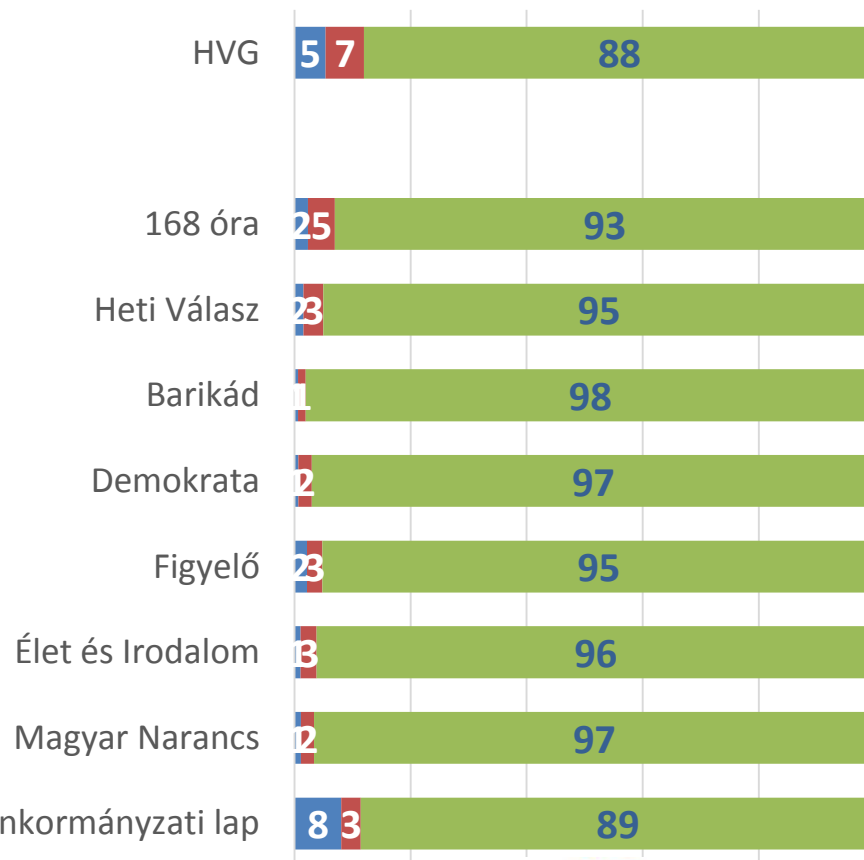
a teljes népesség százalékában

■ legalább havonta ■ ritkábban ■ soha

2014-2015

2016

A hetilapok tájékozódásban betöltött szerepében nem történt érdemi változás az 2015 tavasza óta.

Politikai-közéleti tájékozódás hetilapokból

pártpreferencia szerint, %

	kormánypárti	ellenzéki (Jobbik nélkül)	Jobbik	nincs pártja
HVG	13%	20%	14%	5%
168 óra	8%	11%	4%	4%
Heti Válasz	7%	6%	7%	2%
Figyelő	8%	6%	3%	2%
Élet és Irodalom	4%	8%	3%	2%
Magyar Narancs	4%	6%	3%	1%
Demokrata	5%	3%	2%	1%
Barikád	3%	1%	3%	1%

A hetilapok olvasóinak az alacsony olvasottsági arányoknak köszönhetően nincsen jellemzően mérhető politikai oldalhoz tartozása. Kivételt képez a HVG, a lapot jelentősen magasabb arányban olvassák a Jobbikon kívüli ellenzéki pártok szavazói.

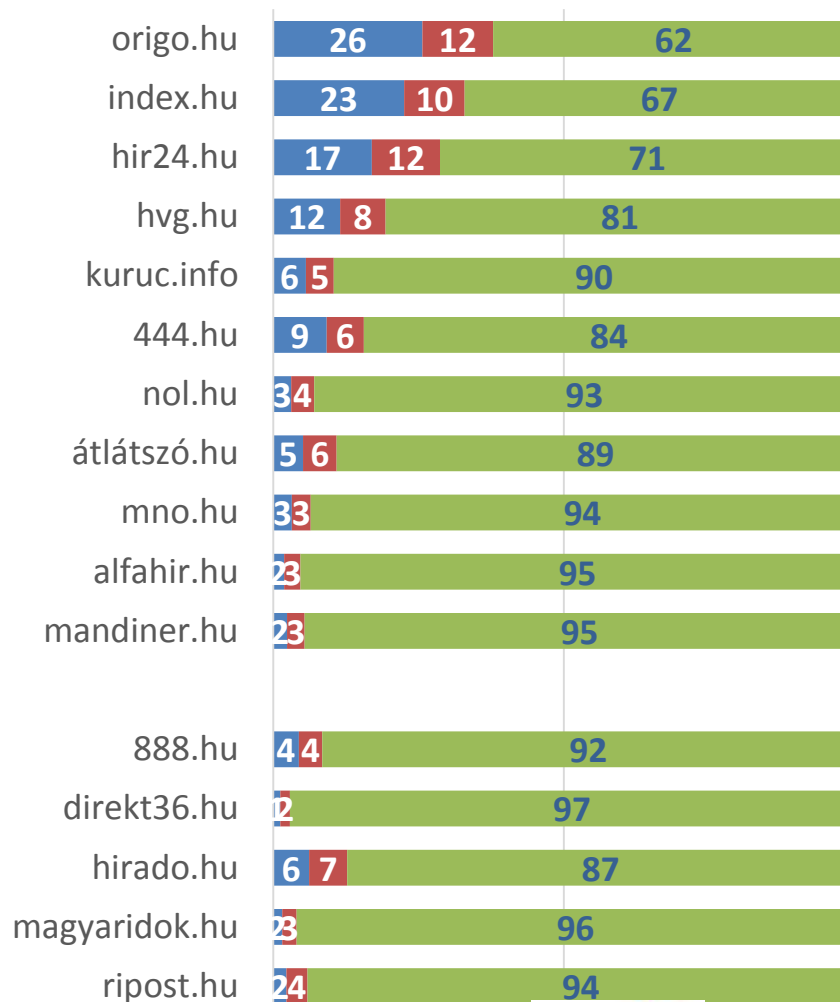
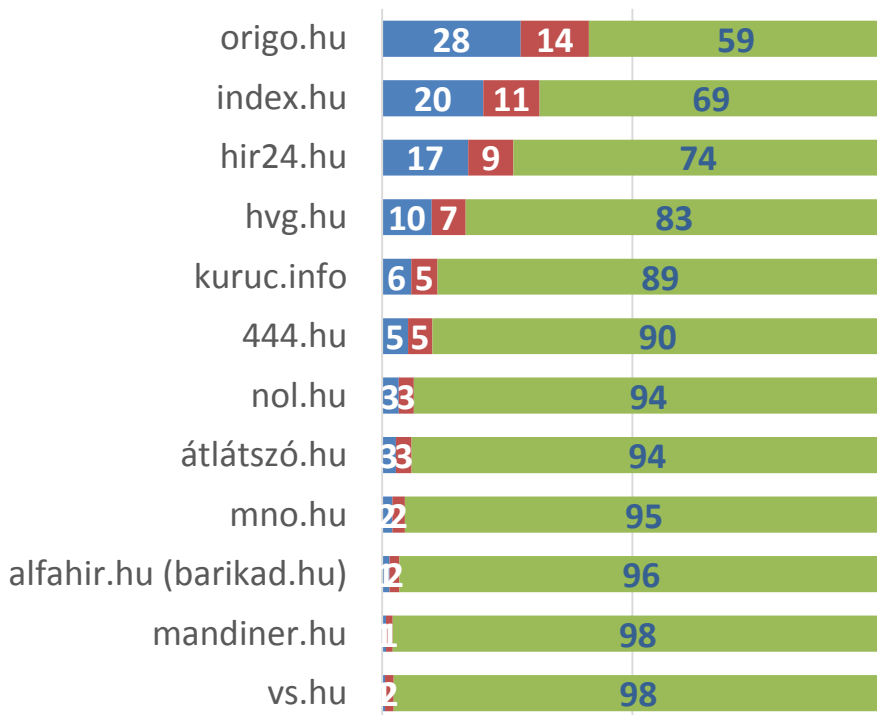
Internetes hírportálok olvasottsága

a teljes népesség százalékában

■ legalább hetente ■ ritkábban ■ soha

2014-2015

2016

A korábban is mért internetes hírportálok közül a 444 és az átlátszó tudta növelni a népszerűségét az elmúlt évben. Korábban nem mért, de jelentős hírportál a hirado.hu. Az újak közül a 888 a legnépszerűbb, de a ripost is elérte összességében 6%-ot.

Politikai-közéleti tájékozódás internetes hírportálokról

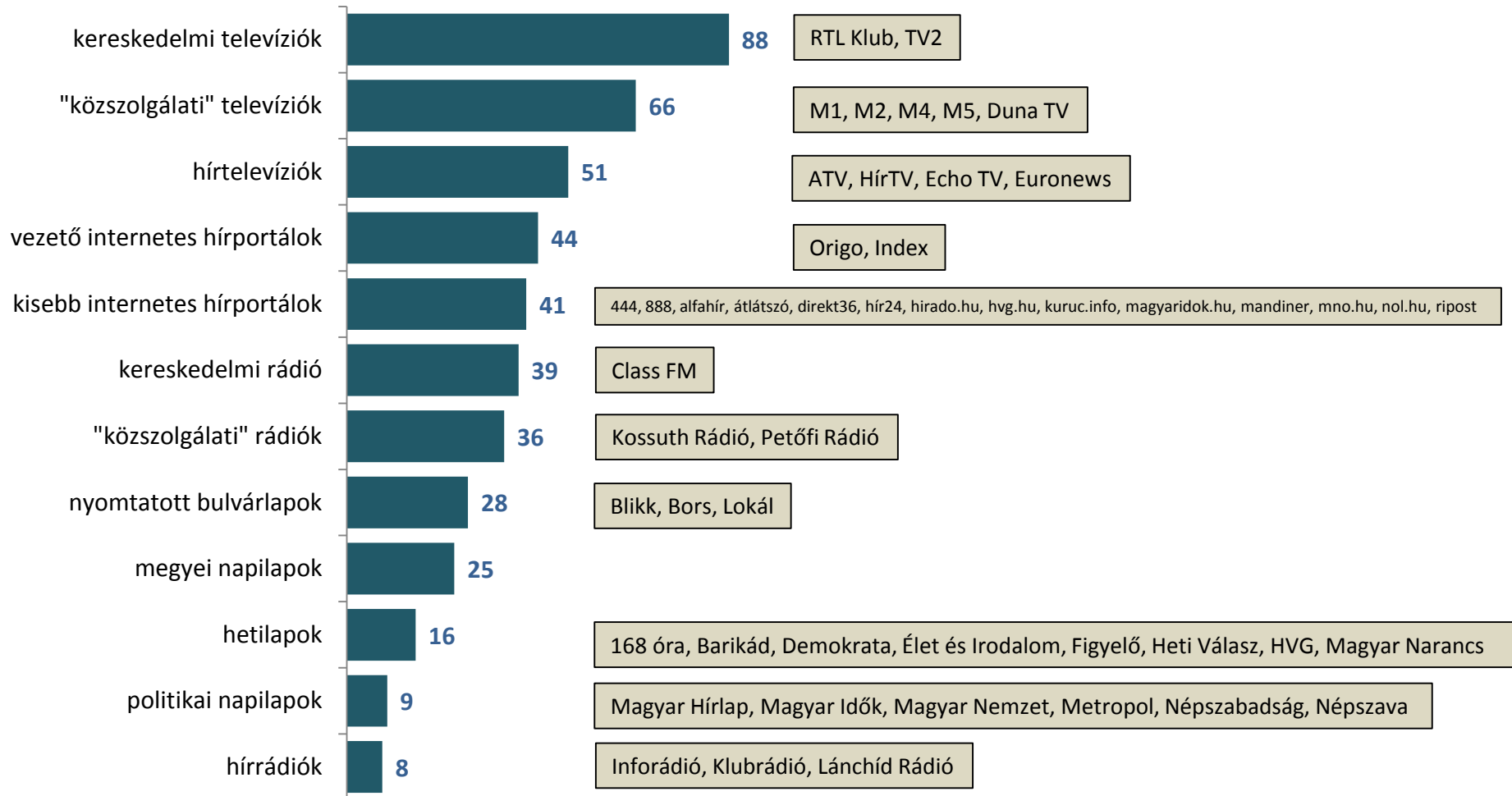
pártpreferencia szerint, %

	kormánypárti	ellenzéki (Jobbik nélkül)	Jobbik	nincs pártja
origo.hu	39%	46%	49%	25%
index.hu	36%	41%	41%	20%
hir24.hu	32%	37%	34%	17%
hvg.hu	20%	32%	22%	11%
444.hu	16%	23%	15%	9%
kuruc.info	11%	7%	34%	4%
hirado.hu	19%	14%	14%	5%
átlátszó.hu	11%	17%	8%	9%
888.hu	11%	10%	11%	3%
nol.hu	7%	12%	6%	5%
mno.hu	8%	8%	8%	3%
alfahir.hu	5%	2%	16%	2%
mandiner.hu	6%	8%	7%	3%
ripost.hu	8%	7%	4%	4%
magyaridok.hu	6%	3%	8%	1%
direkt36.hu	3%	6%	3%	1%

Az olvasók megoszlása alapján jól körülhatárolható politikai karaktere a hvg.hu-nak, a 444-nek, a kuruc.info-nak, a hirado.hu-nak, az átlátszónak, a (már nem elérhető) nol.hu-nak és az alfahírnek van. Látható, hogy a 888, a ripost.hu és a Magyar Idők internes változata még nem alakította ki ilyen értelemben az olvasói csoportját, a mno.hu pedig a nyomtatott verzióhoz hasonlóan elveszítette karakterét.

Tájékoztató mintázatok – médiumtípusok

Az adott típusból legalább az egyik forrásból tájékozódók aránya

Az egyes médiumok használatából kiinduló tipológiánk (melynek célja a következő lépésben fogyasztói csoportok létrehozása) erős összhangban van azzal, ahogy a válaszadók nyilatkoztak a tájékoztató forrásaikról. A televíziók a legfontosabbak, ezt követik az internetes hírportálok, majd a rádiók és a nyomtatott sajtótermékek.

A közéleti tájékozódás klaszterei

szűk körű, leginkább televíziós (46%)

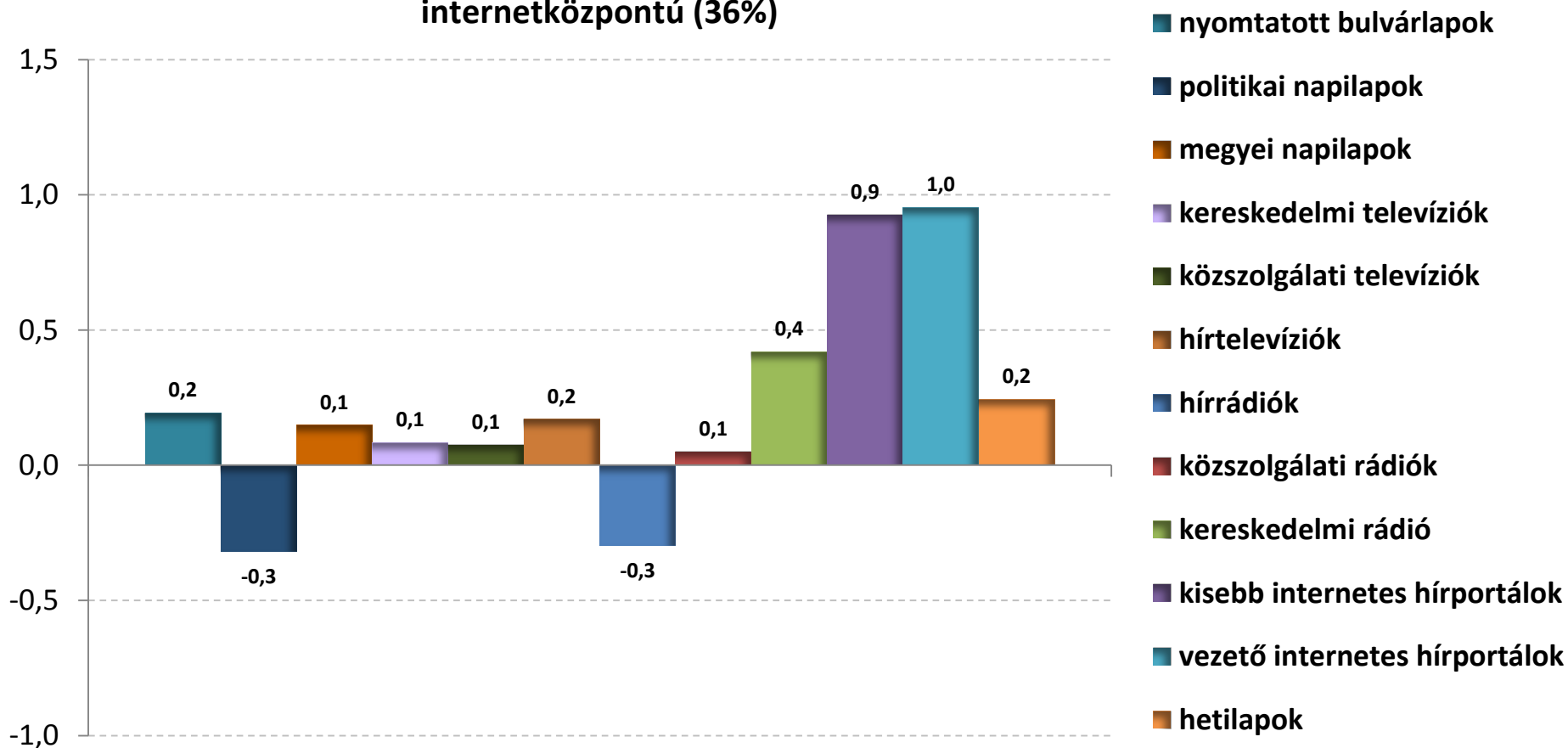

A fenti csoportokból kiindulva négy tájékozódási csoportot (klasztert) hoztunk létre. Ezek közül a legnagyobb egy nagyon kevésbé karakteres csoport, amelynek tagjai a legtöbb típusú médium esetében (de főleg az internetes hírportáloknál) negatív értéket értek el, kizárólag a televízió, és különösen a kereskedelmi televíziók tájékozódásra történő használata köti össze őket. Ez a fogyasztási mintázat a (legalább valamennyire) tájékozódók 46%-ára jellemző.

A klasztereket a rendszeresen tájékozódók csoportján belül hoztuk létre: N=946

A közéleti tájékozódás klaszterei

internetközpontú (36%)

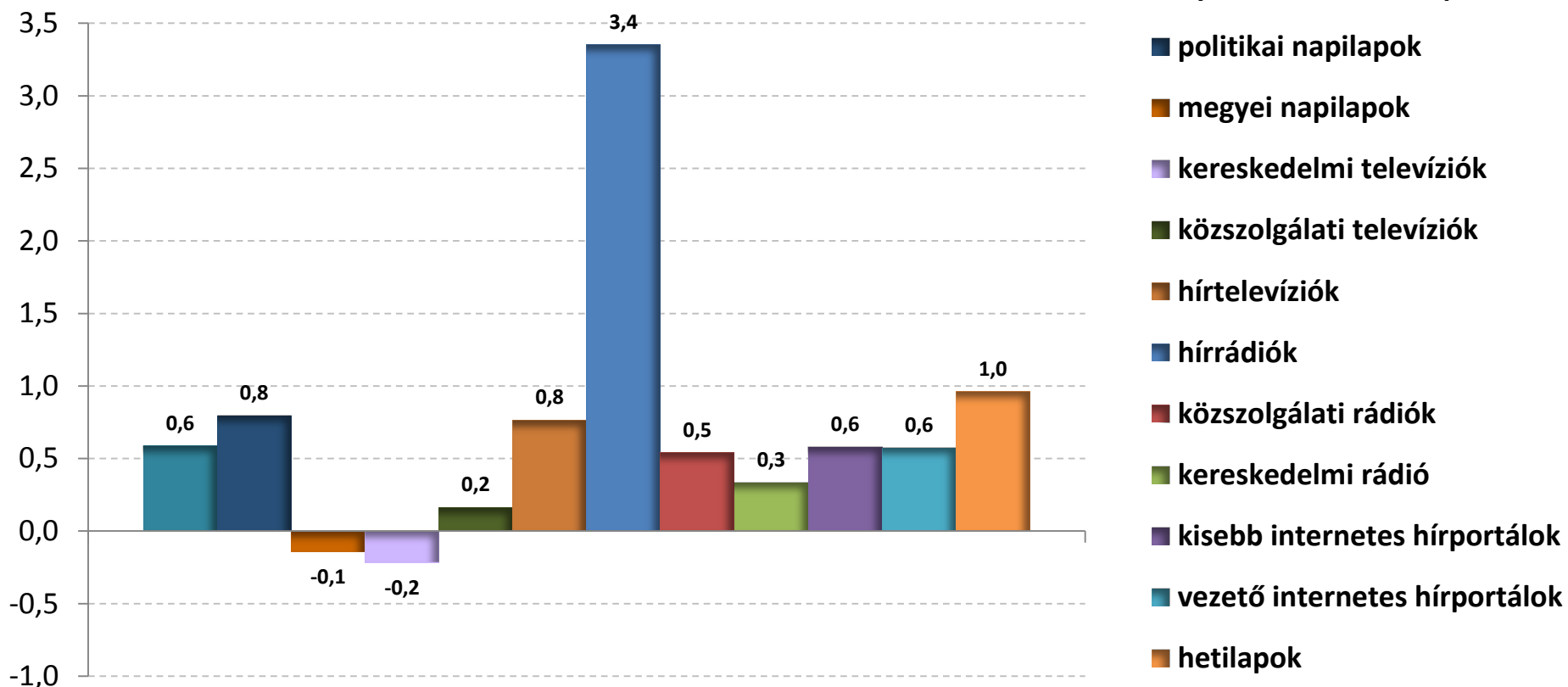

A második legnagyobb csoport fogyasztása az internetes hírportálokhoz kötődik legerősebben, a klaszter a tájékozódók körének 36%-át teszi ki. Jellemzője még a viszonylag széleskörű tájékozódás, csak a nyomtatott politikai napilapok és a hírrádiók használata áll távol tőlük a vizsgált típusok közül.

A klasztereket a rendszeresen tájékozódók csoportján belül hoztuk létre: N=946

A közéleti tájékozódás klaszterei

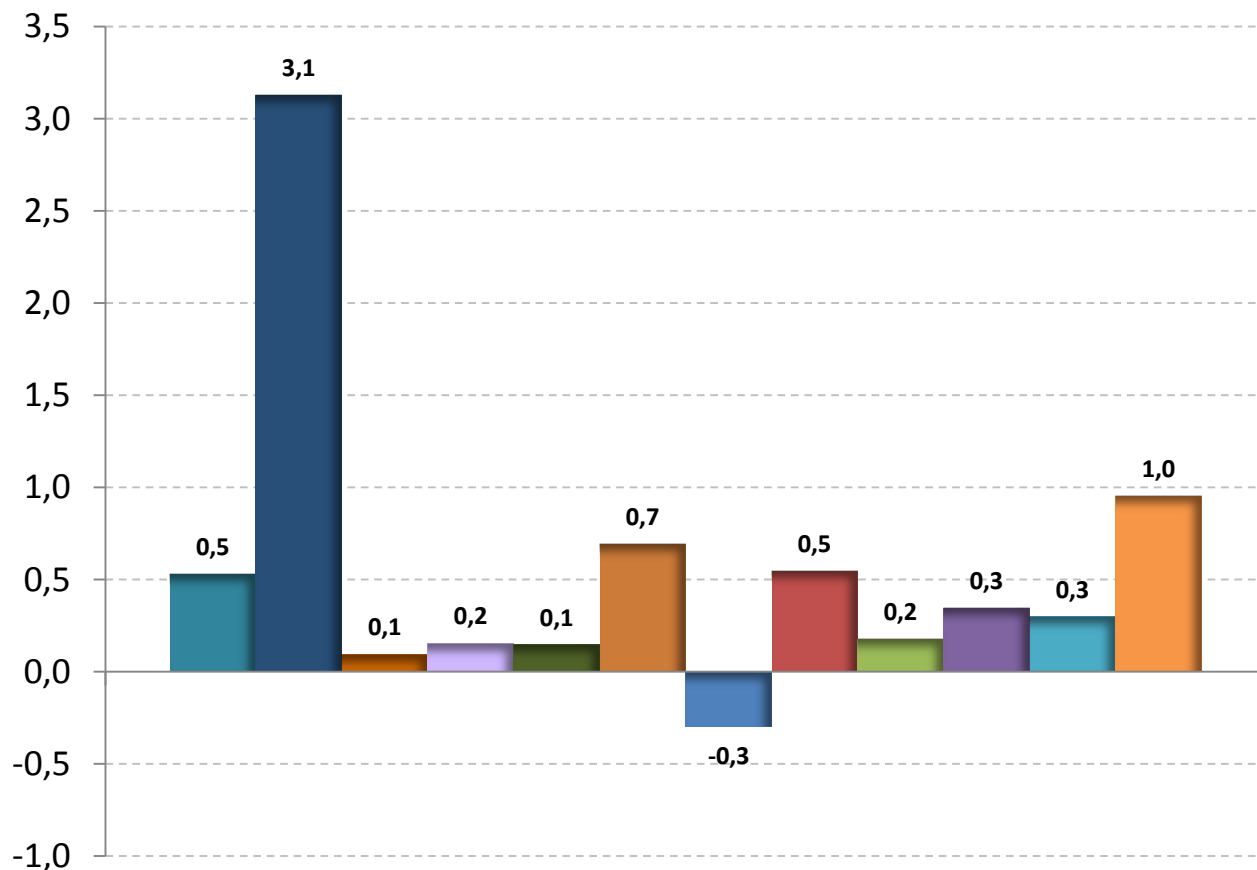
hírrádióközpontú, széles körben tájékozódó (9%)

A tájékozódók 9%-a egy olyan csoportba tartozik, amelyben a hírrádiók különösen fontos szerepet töltenek be, de a médiumtípusok tekintetében rendkívül széles körű fogyasztási mintázattal rendelkezők alkotják. Figyelemreméltó, hogy a kereskedelmi és „közzszolgálati” televíziók szerepe elhanyagolható a csoport tájékozódásában.

A közéleti tájékozódás klaszterei

politikai napilap (9%)

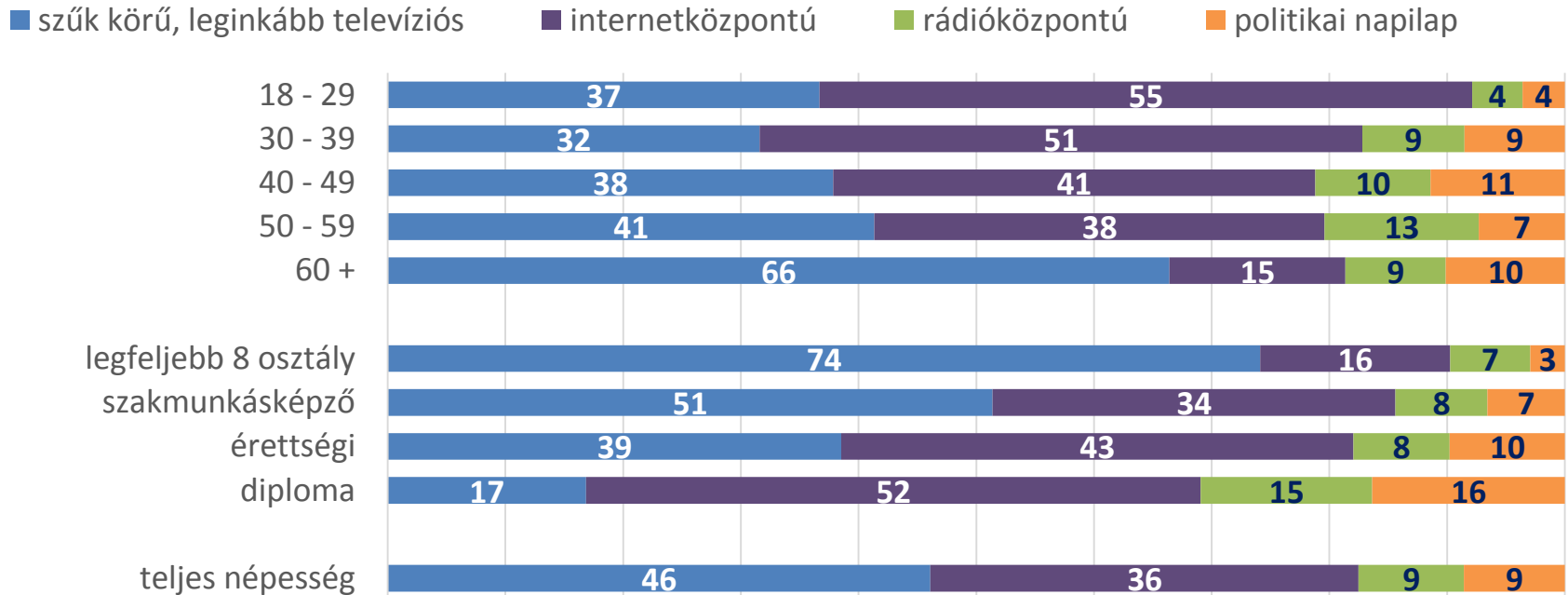

- nyomtatott bulvárlapok
- politikai napilapok
- megyei napilapok
- kereskedelmi televíziók
- közszolgálati televíziók
- hírtelevíziók
- hírrádiók
- közszolgálati rádiók
- kereskedelmi rádió
- kisebb internetes hírportálok
- vezető internetes hírportálok
- hetilapok

Ugyancsak a tájékozódók 9%-át tömöríti és ugyancsak széles körű tájékozódással jellemezhető az a csoport, amelynek fő kötőeleme a politikai napilapok hangsúlyos szerepe a közéleti tájékozódásban.

A közéleti tájékozódás klaszterei

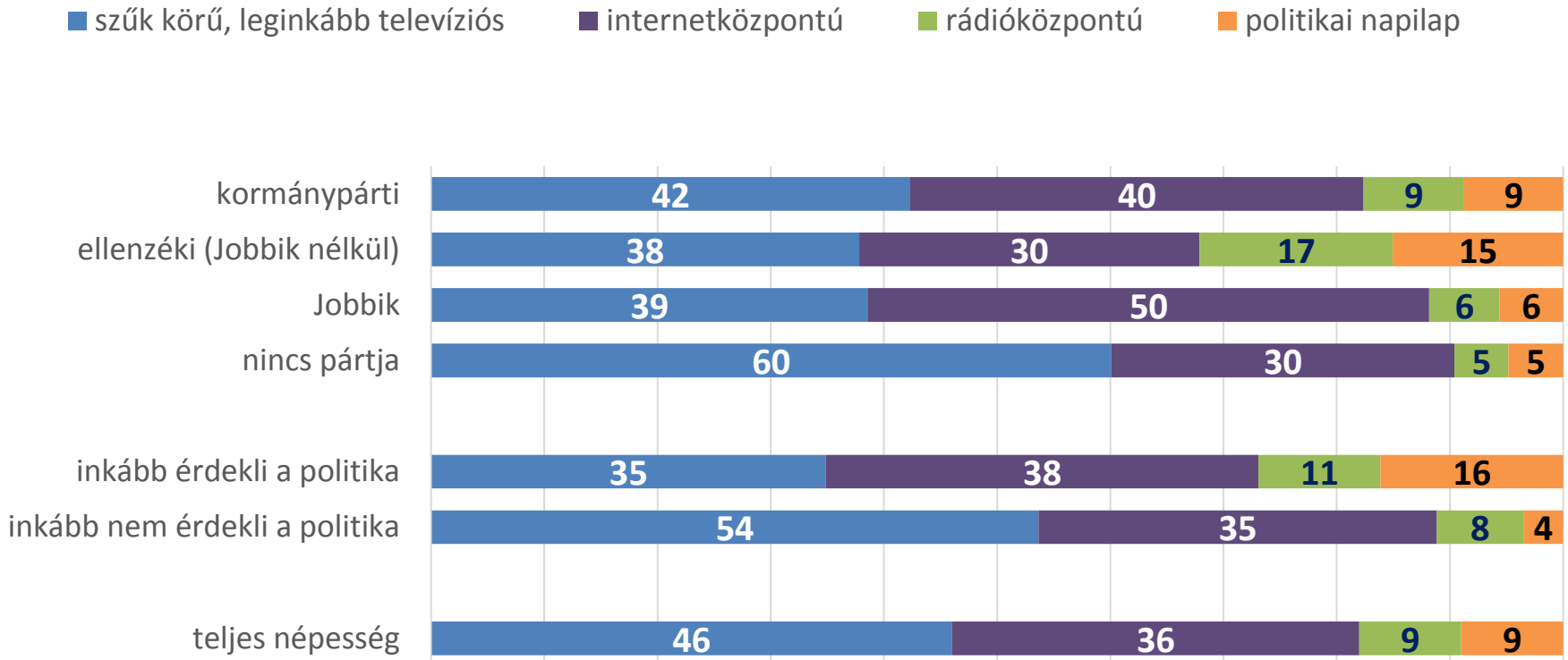
életkor és iskolai végzettség szerint

Nem meglepő módon a szűk körű tájékozódással jellemezhető, leginkább a televízióhoz és azon belül is a kereskedelmi csatornákhöz kötődő csoportban az átlagot jelentősen meghaladó arányban találunk időseket és alacsony iskolai végzettségűeket. Az iskolai végzettség mentén felfelé haladva meredeken csökken a klaszterbe tartozók aránya. Ezzel ellentétes a viszonylag széles körűen, de elsősorban az internetről tájékozódók csoportjának összetétele: a fiatalok és különösen a diplomások alkotják legnagyobb részben. A szintén aktív, széles körű tájékozódással jellemezhető rádióközpontú és a politikai napilapokat olvasó csoportok tagjait is elsősorban a magas végzettségűek között találjuk. Utóbbi két klaszter tagjai viszont – szemben a hasonló, de internetközpontú tájékozódókkal – jellemzően nem a legfiatalabb korcsoportokhoz tartoznak.

A közéleti tájékozódás klaszterei

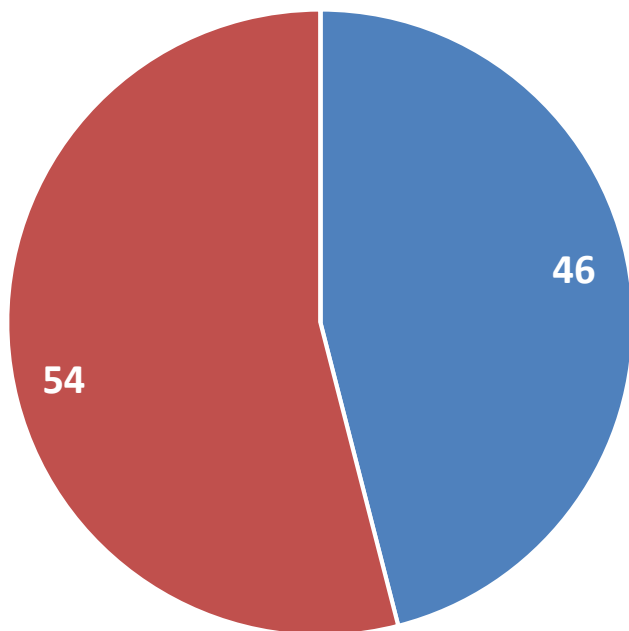
politikai hovatartozás és politikai érdeklődés szerint

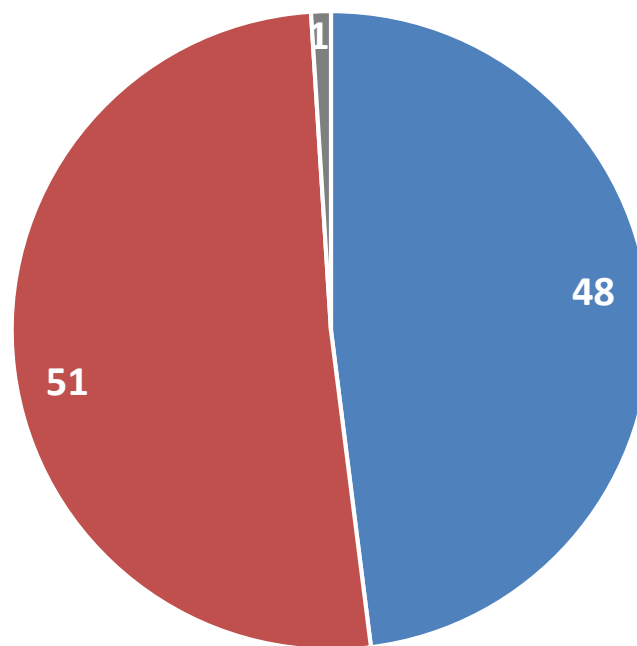
Pártpreferencia szerint a legmarkánsabban a párt nélküliek csoportja különbözik az átlagtól, ők (összefüggésben az alacsony iskolai végzettséggel is) feltűnően magas arányban tartoznak a kereskedelmi televíziók dominanciájával jellemezhető klaszterbe. Az életkorral van összefüggésben, hogy a Jobbik szavazói között az átlagosnál magasabb az internetközpontúan tájékozódók, a baloldaliak körében pedig a rádióból, illetve politikai napilapokból tájékozódók aránya.

Jelenlét a facebook-on

2014-2015

2016

■ fent van a facebookon

■ nincs fent

■ nem válaszol

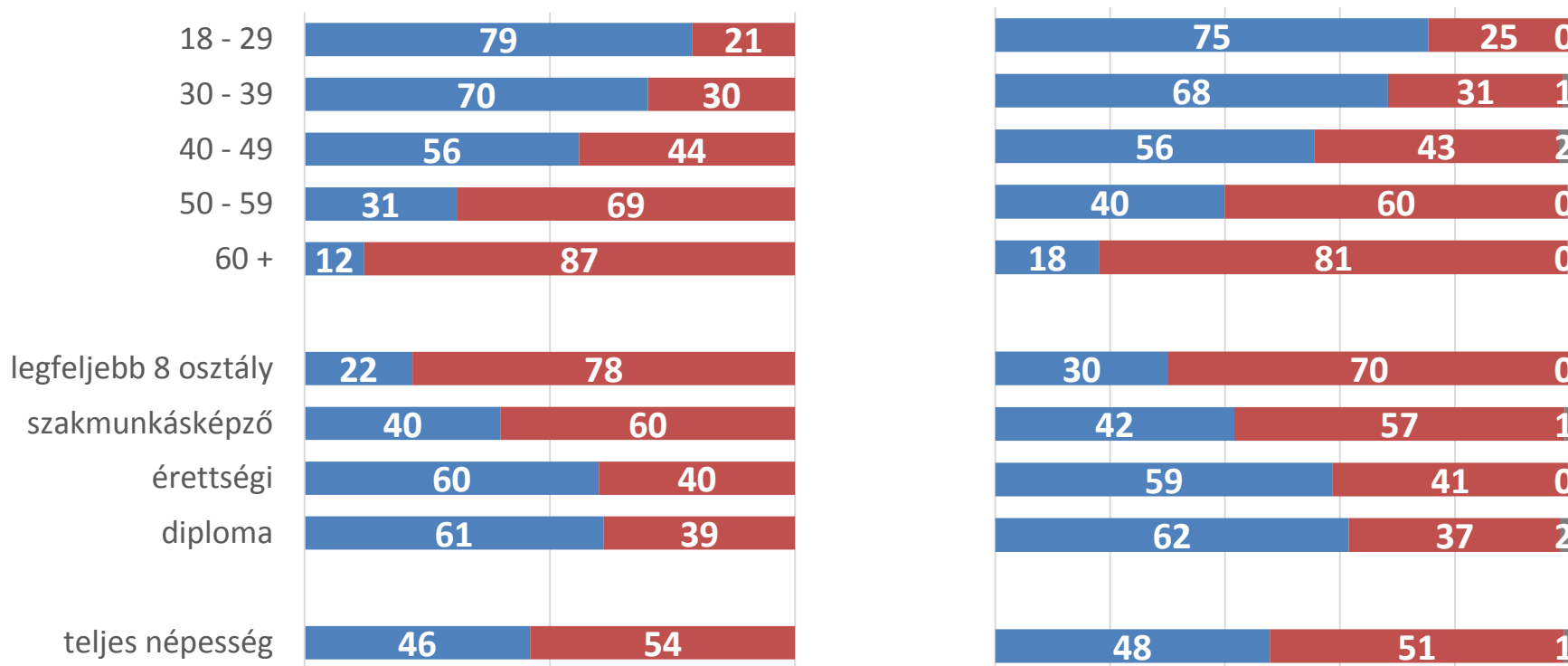
Facebook-jelenlét életkor és iskolai végzettség szerint

százalék

■ **fent van a facebookon** ■ **nincs fent** ■ **nem válaszol**

2014-2015

2016

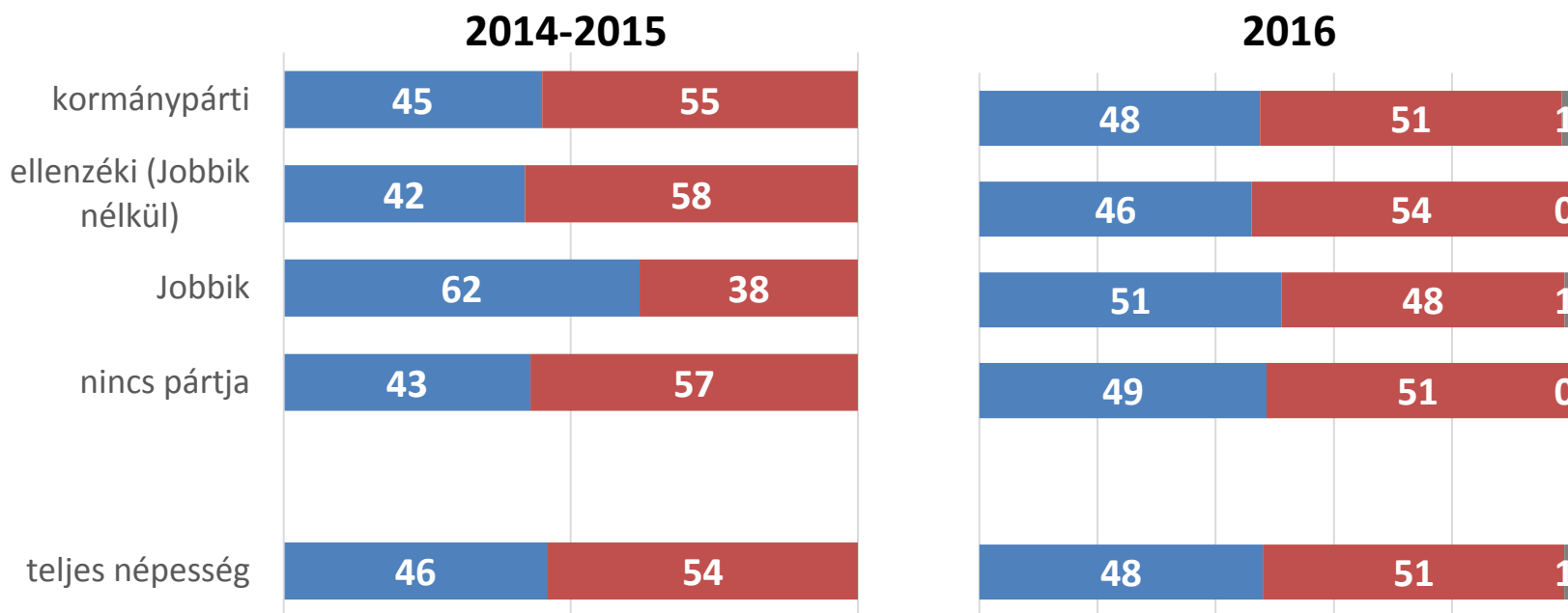

A facebook-használók aránya az elmúlt évben nagyjából változatlan maradt. Továbbra is nagyon karakteresen határozza meg a jelenlétet a közösségi oldalon az életkor, és ennél valamivel kevésbé erősen, de szintén határozottan az iskolai végzettség.

Facebook-jelenlét politikai hovatartozás szerint

százalék

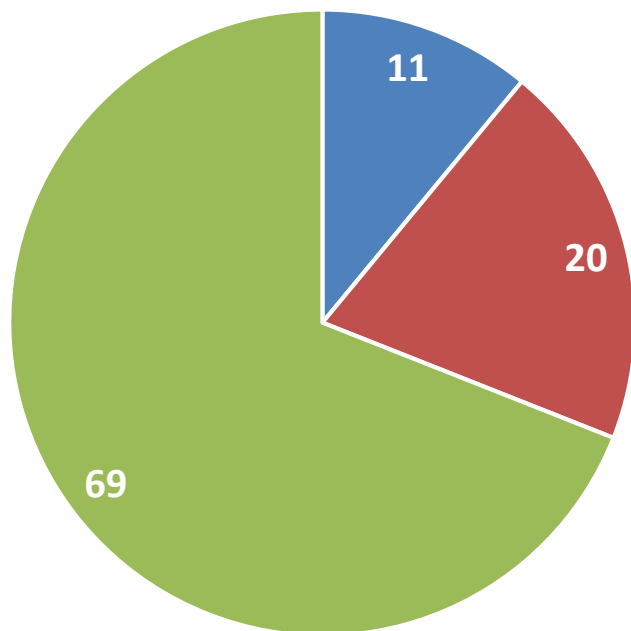
■ **fent van a facebookon** ■ **nincs fent** ■ **nem válaszol**

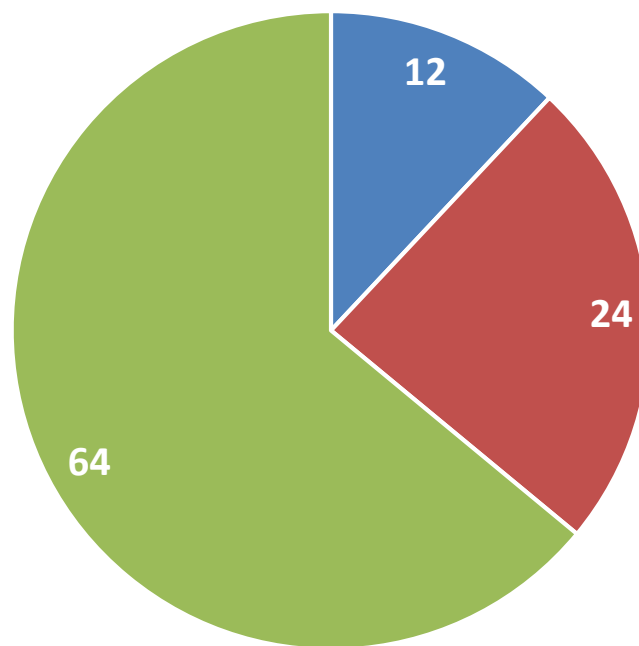
A szavazói csoportok közül a Jobbik-szavazók körében volt kimagasló az elmúlt években a facebook-jelenlét. Ez a különbség mára lényegében eltűnt. A különböző életkori csoportokon belül sem kimagasló a jobbikosok facebook-aktivitása, tehát nem a szavazói csoport esetleges átrendeződése magyarázza a változást. Inkább arról lehet szó, hogy a Jobbik egyre kevésbé van kiszorítva a fontosabb médiumokból, egyre kevésbé szorul ki a facebook-ra.

**Milyen gyakran fordul elő Önnel, hogy politikai, közéleti hírekről a facebook-
ról tájékozódik, tehát hogy facebook-os ismerősei bejegyzéseiből értesül
ilyen hírekről?
a teljes népesség százalékában**

2014-2015

2016

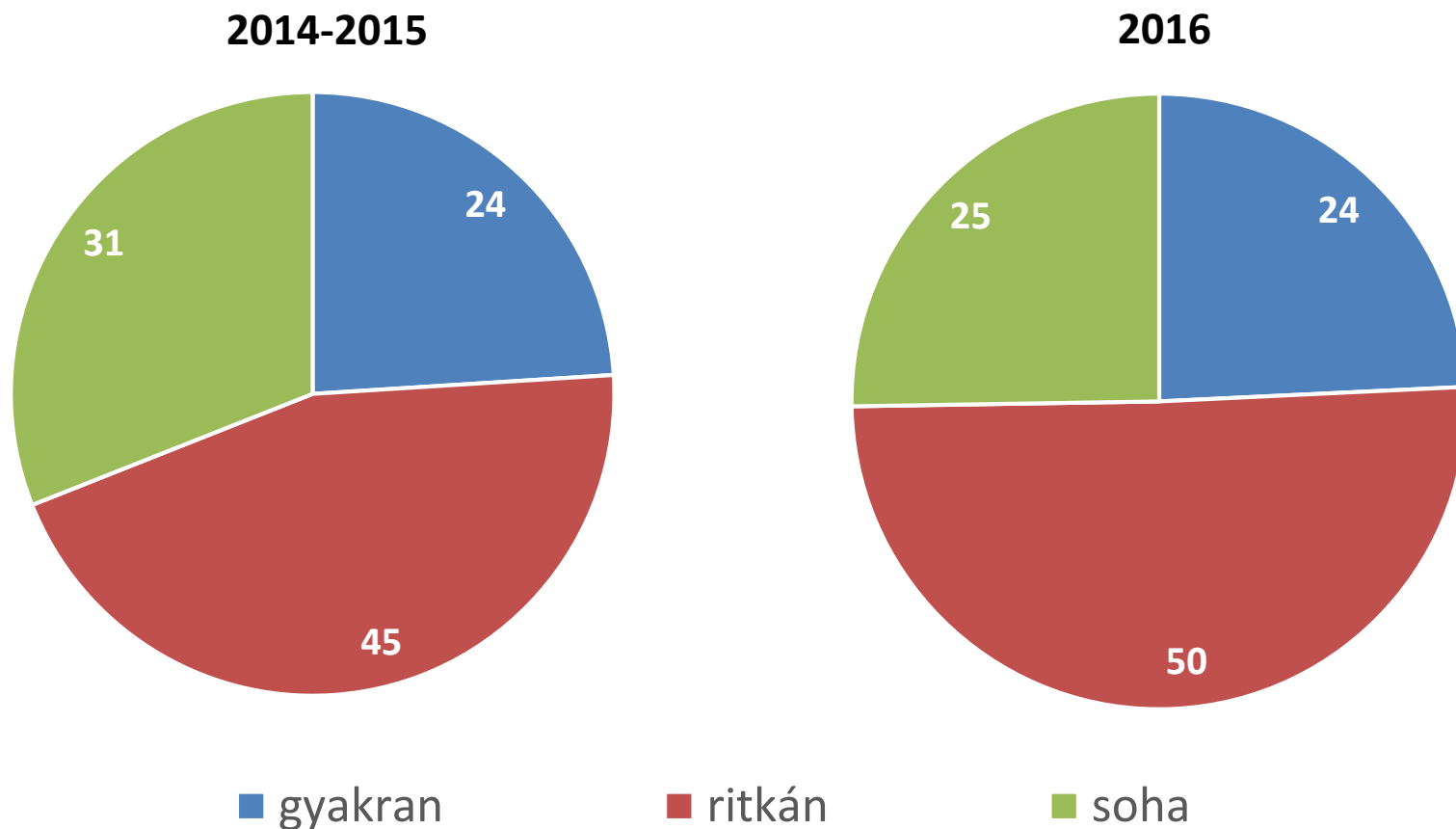
■ gyakran

■ ritkán

■ soha

Milyen gyakran fordul elő Önnel, hogy politikai, közéleti hírekről a facebook-ról tájékozódik, tehát hogy facebook-os ismerősei bejegyzéseiből értesül ilyen hírekről?

a facebook-ozók százalékában

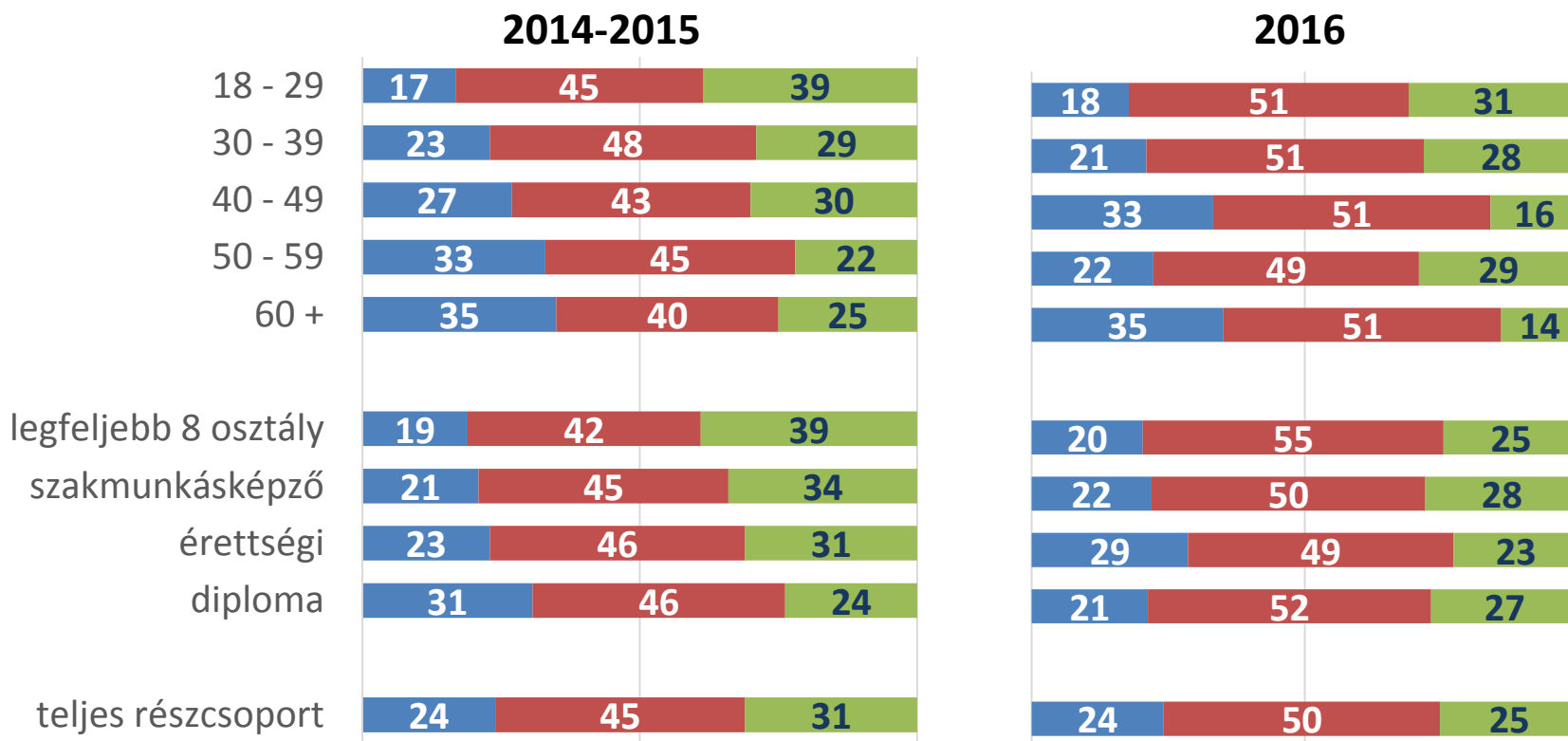

Enyhén nőtt az elmúlt évben a facebook-ot tájékozódásra, közéleti információszerzésre használók aránya. Ennek eredményeképpen ma a felnőtt népesség 36%-a, a facebook-ozók 74 százaléka használja valamilyen gyakorisággal közéleti információk szerzésére a közösségi oldalt.

Milyen gyakran fordul elő Önnel, hogy politikai, közéleti hírekről a facebook-ról tájékozódik, tehát hogy facebook-os ismerősei bejegyzéseiből értesül ilyen hírekről?

életkor és iskolai végzettség szerint, a facebook-ozók százalékában

■ gyakran ■ ritkán ■ soha

2014-2015-ben határozottan kirajzolódott az, hogy – bár jóval alacsonyabb arányban vannak jelen a facebook-on – az idősebbekre jellemzőbb az, hogy politikai, közéleti hírekről tájékozódnak ezen a csatornán. A jelenség most is kimutatható, de már nem figyelhető meg az életkor mentén történő lineáris növekedés.

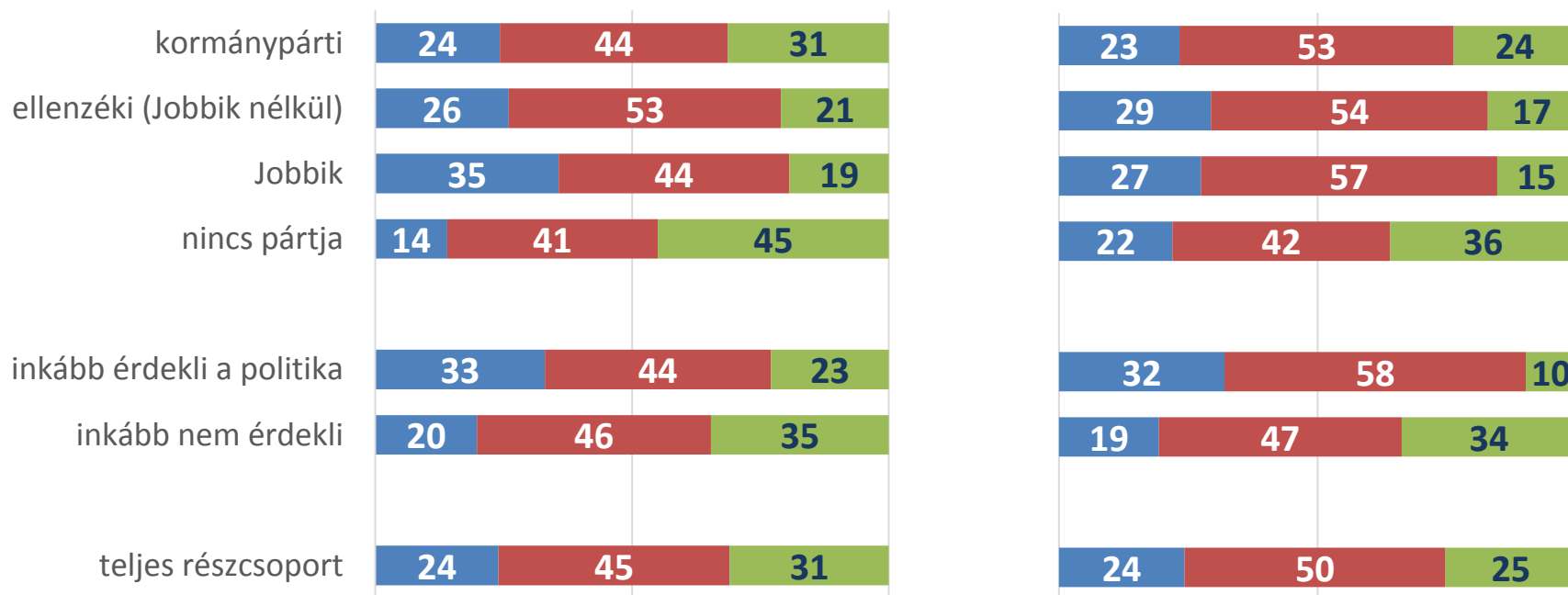
Milyen gyakran fordul elő Önnel, hogy politikai, közéleti hírekről a facebook-ról tájékozik, tehát hogy facebook-os ismerősei bejegyzéseiből értesül ilyen hírekről?

politikai hovatartozás szerint, a facebook-ozók százalékban

■ gyakran ■ ritkán ■ soha

2014-2015

2016

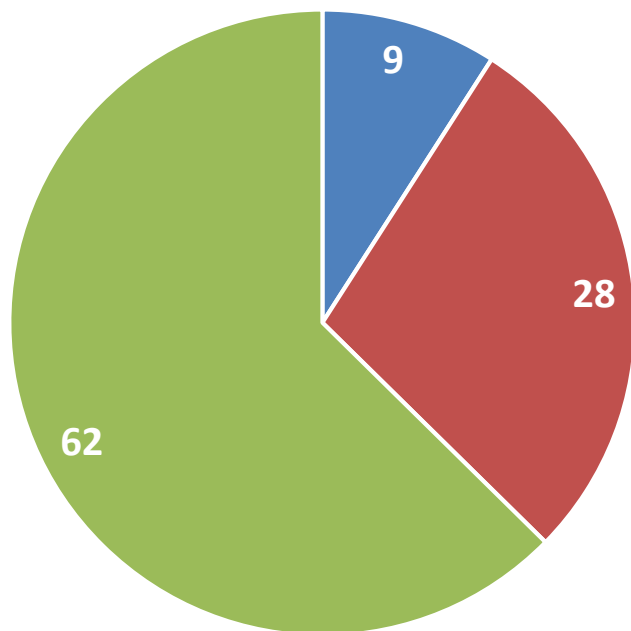

Akárcsak magánál a facebook-használatnál, a facebook-on történő tájékozódásnál is megfigyelhető, hogy a korábbi évekkel szemben már nem emelkedik ki a Jobbik-szavazók aktivitása a többi szavazói csoporthoz képest. Jelenleg az ellenzéki szavazókra általában igaz, hogy magasabb arányban tájékoznak a facebook-on, mint a kormánypárti szavazók és a párt nélküliek.

Milyen gyakran szokott Ön az interneten politikai, közéleti témájú blogokat olvasni?

a teljes népesség százalékában

2014-2015

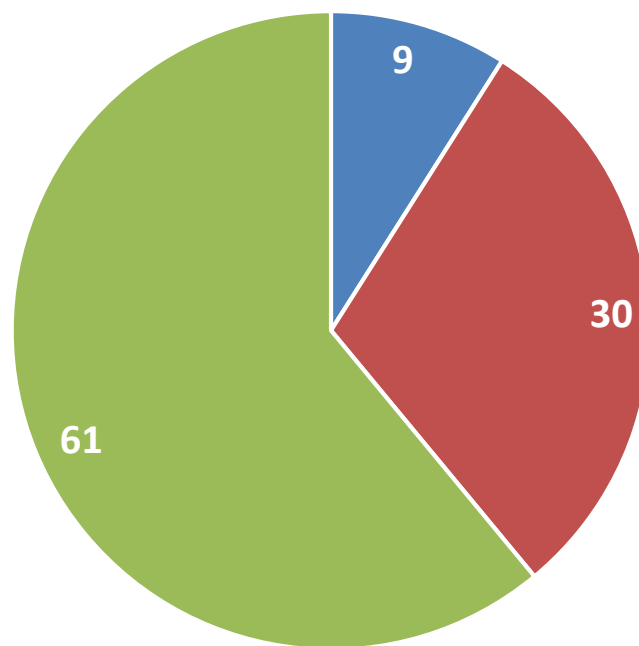

■ gyakran

■ ritkán

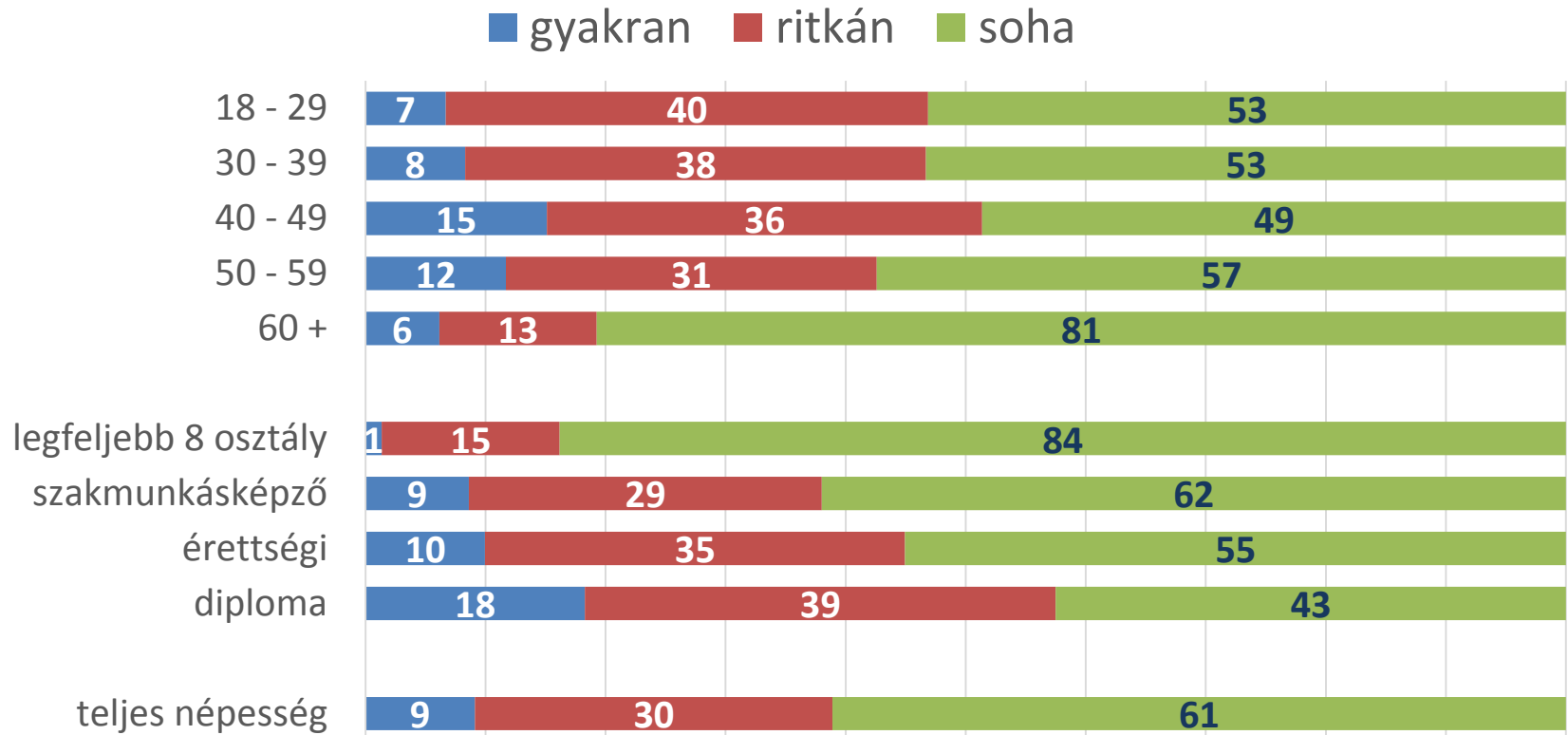
■ soha

2016

Milyen gyakran szokott Ön az interneten politikai, közéleti témájú blogokat olvasni?

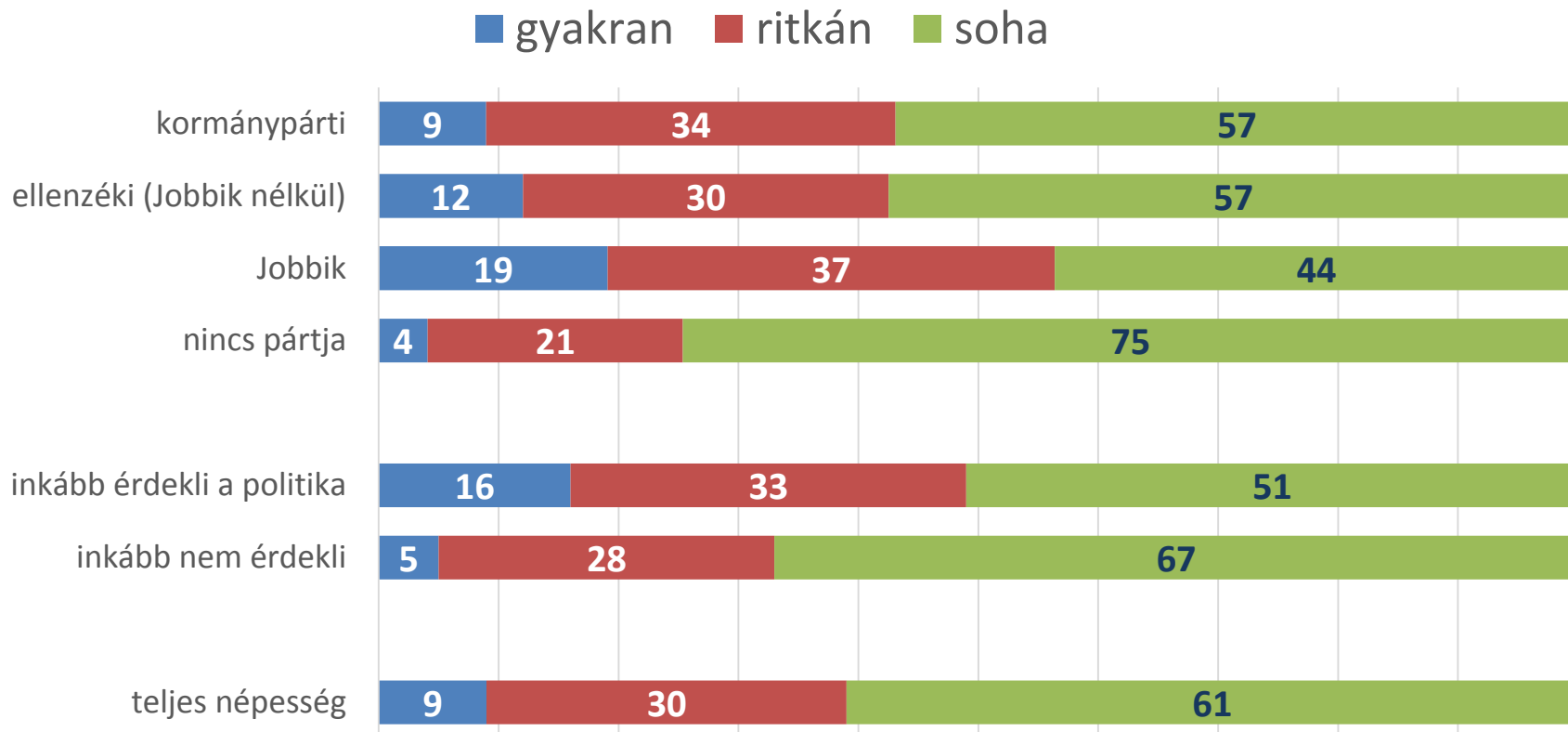
életkor és iskolai végzettség szerint, a teljes népesség százalékában

Nem változott az elmúlt évben a politikai, közéleti témájú blogokat olvasók aránya. A blogolvasás az internethasználat elterjedtségével összefüggésben az átlagosnál jóval kevésbé jellemző az idősekre és alacsony iskolai végzettségűekre. Amennyiben az internethasználók körében vizsgáljuk (46. ábra) ennek a két csoportnak a hátránya jóval kevésbé szembetűnő, de fennmarad, tehát a műfaj önmagában jobban vonzza a fiatalokat és magas végzettségűeket.

Milyen gyakran szokott Ön az interneten politikai, közéleti témájú blogokat olvasni?

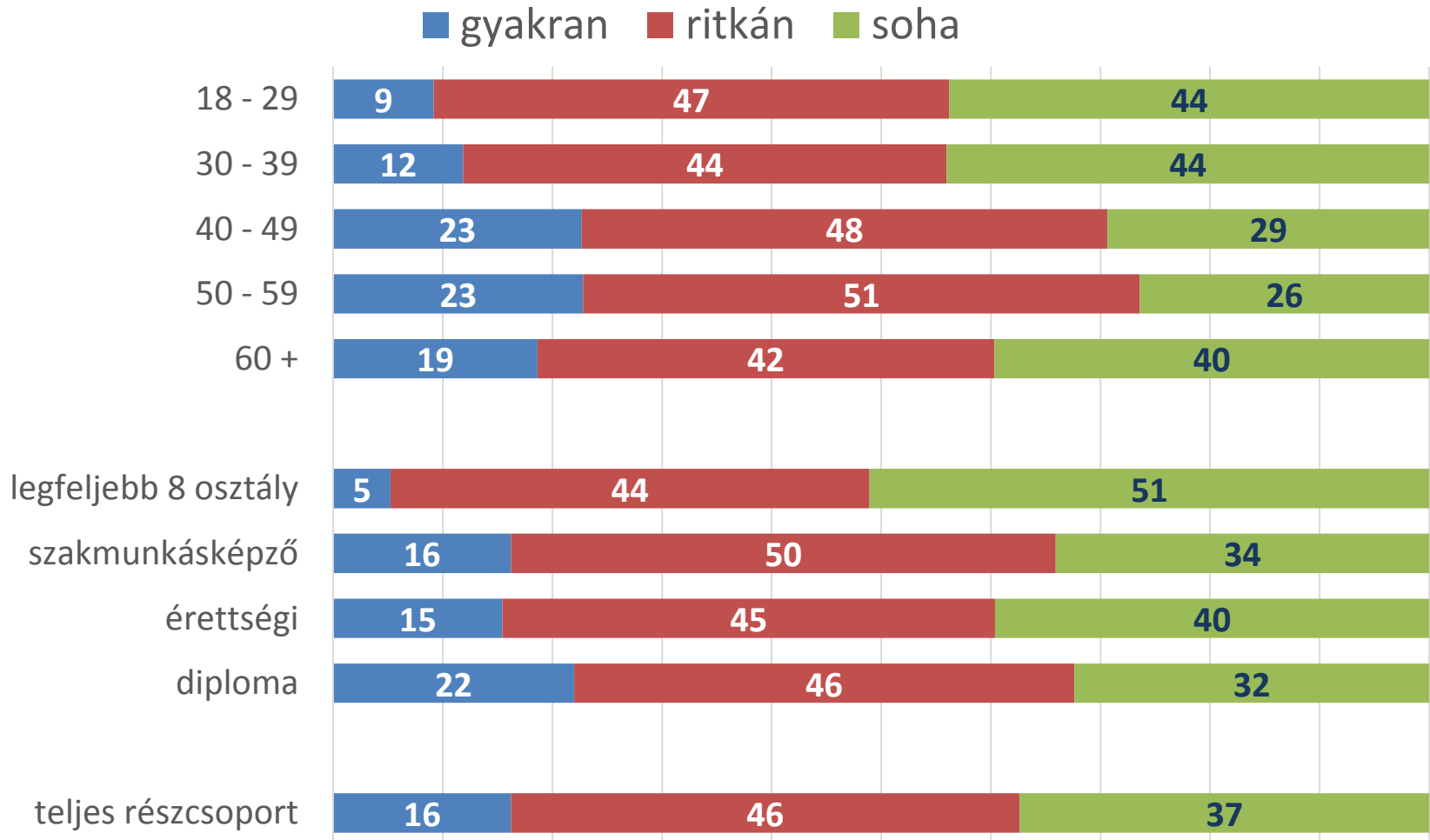
politikai hovatartozás szerint, a teljes népesség százalékban

A Jobbik-szavazókra az átlagosnál jellemzőbb a blogok olvasása, de ez részben az alacsonyabb átlagos életkoruknak köszönhető. Mivel az internetezők körében is kimutatható a szélsőjobboldali párt szimpatizánsainak magasabb aránya a blogolvasók között, arra következtethetünk, hogy az életkoron kívül is van sajátos kötődése a műfajhoz ennek a szavazói csoportnak.

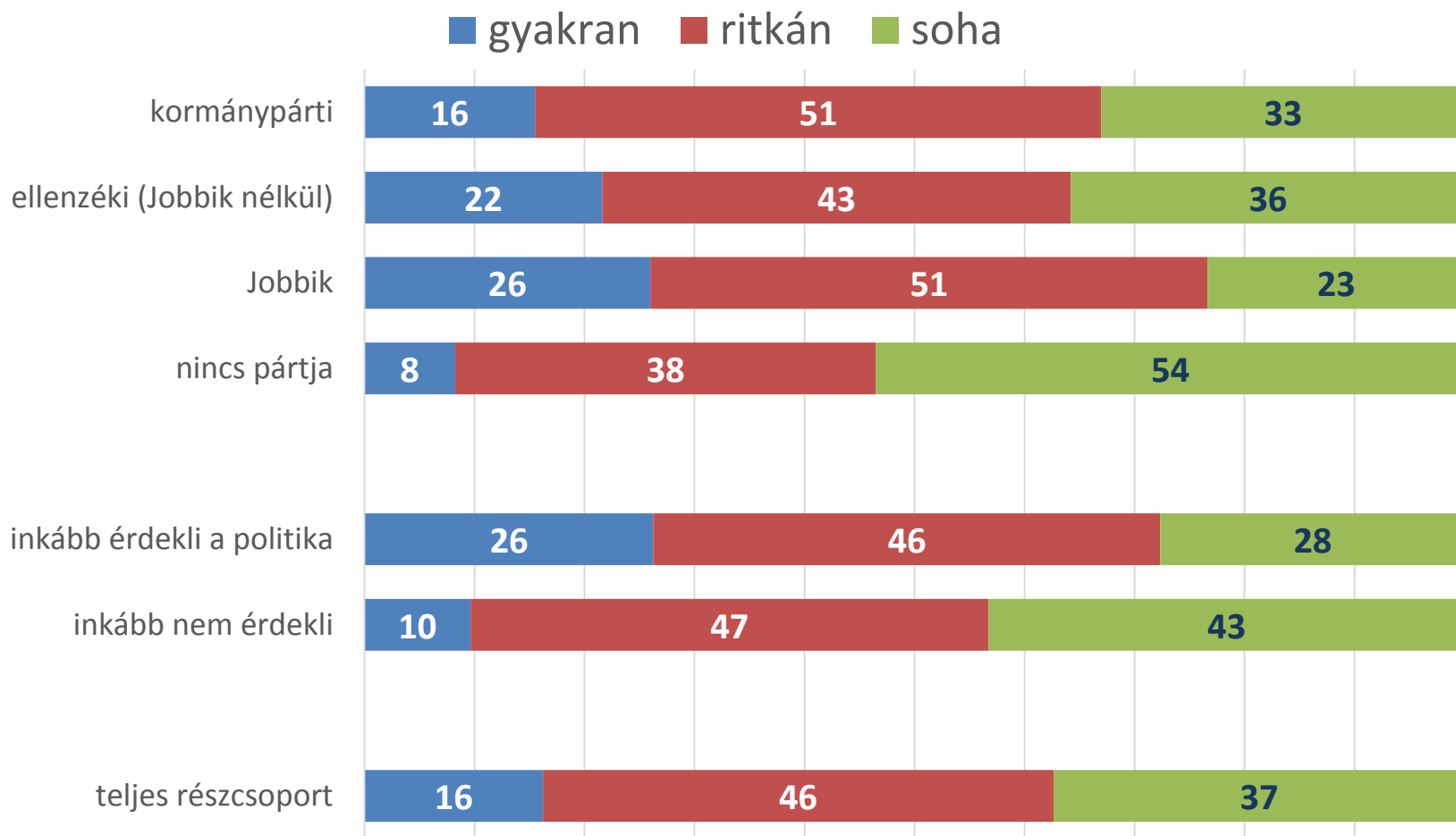
Milyen gyakran szokott Ön az interneten politikai, közéleti témájú blogokat olvasni?

életkor és iskolai végzettség szerint, az interneten tájékozódók százalékában

Milyen gyakran szokott Ön az interneten politikai, közéleti témájú blogokat olvasni?

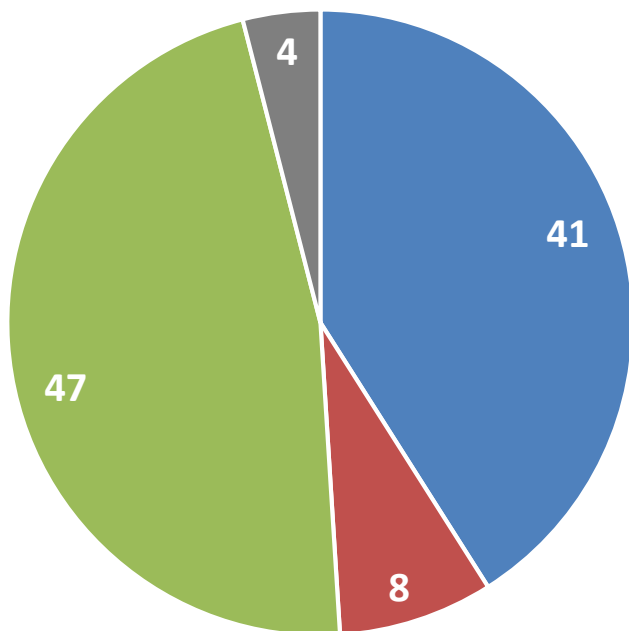
politikai hovatartozás szerint, az interneten tájékozódók százalékában

Amikor Ön politikai-közéleti témában tájékozódik, mi érdekli jobban?

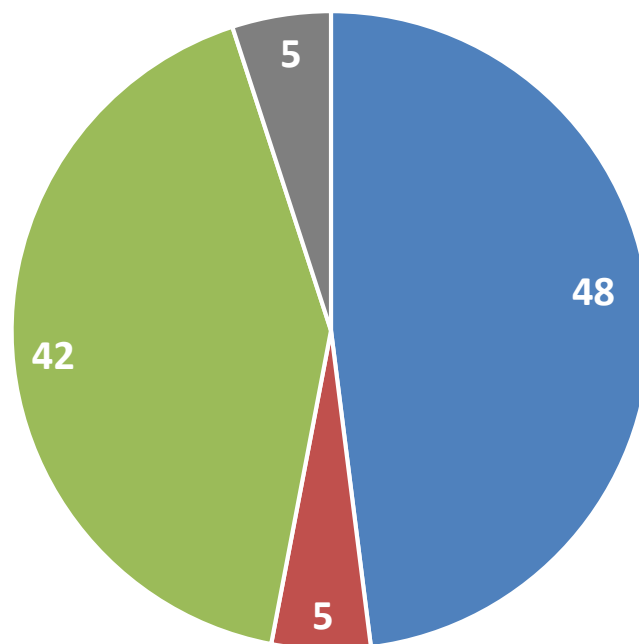
a teljes népesség százalékában

2014-2015

■ hírek, tudósítások
■ mindkettő egyformán

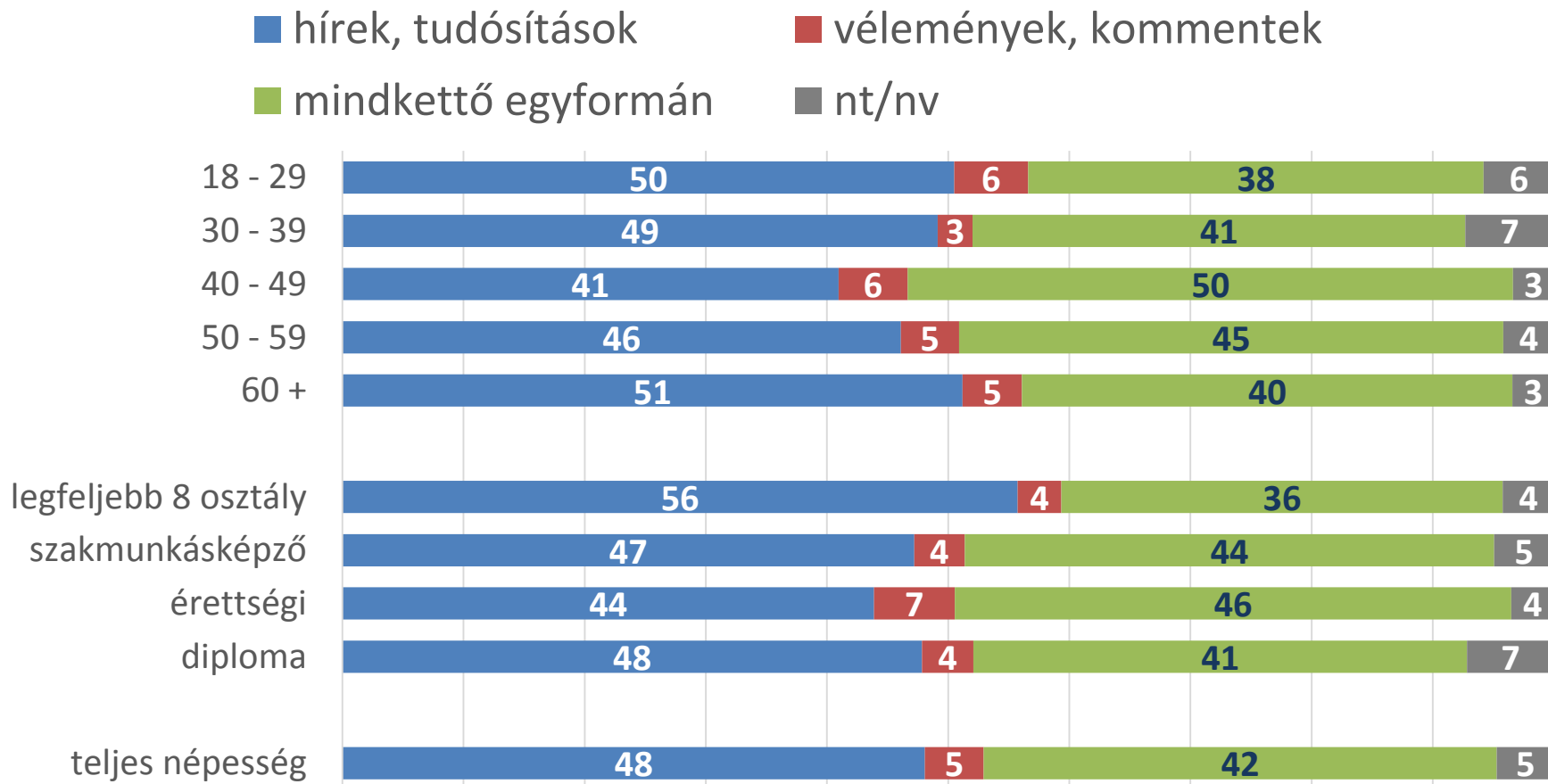
2016

■ vélemények, kommentek
■ nt/nv

Amikor Ön politikai-közületi témában tájékozódik, mi érdekli jobban?

életkor és iskolai végzettség szerint, a teljes népesség százalékában

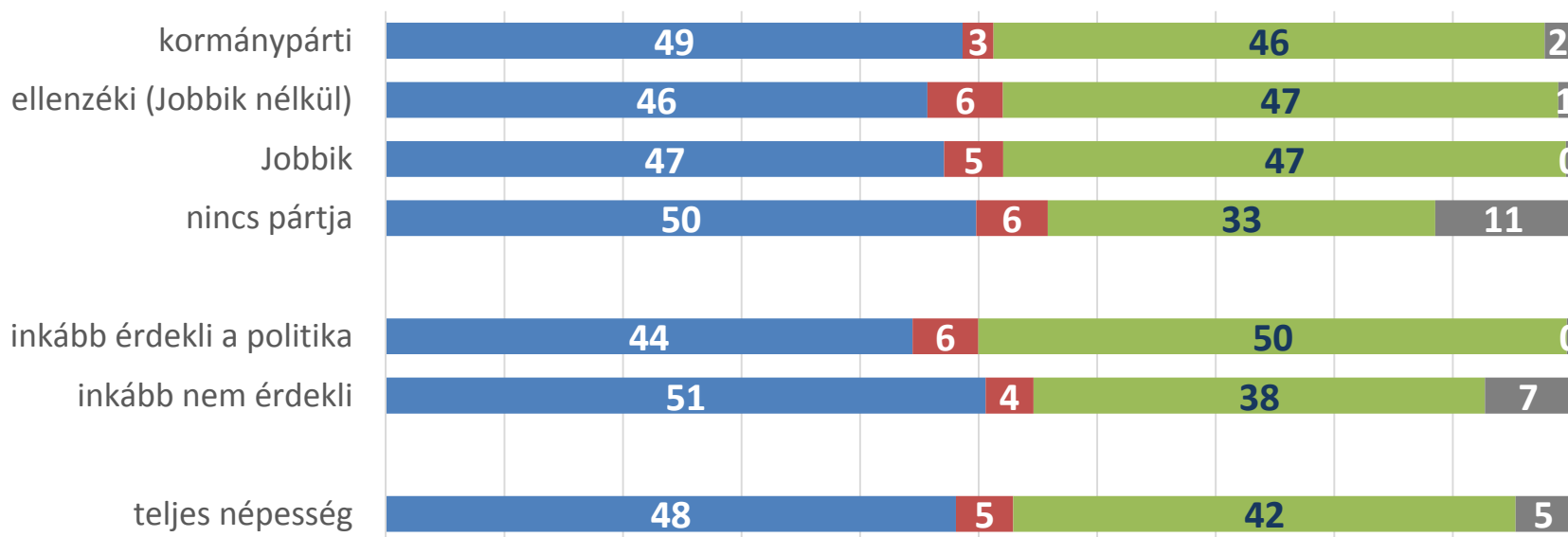

Az elmúlt évben enyhe mértékben nőtt azok aránya, akik inkább a hírek, tudósítások iránt érdeklődnek, kevésbé keresik a véleményeket a közéleti tájékozódásuk során. Különösen az alacsony végzettségűekre jellemző ez a vélemény, de a legidősebb és a legfiatalabb korcsoportban is többségben vannak a csak a tények iránt érdeklődők.

Amikor Ön politikai-közéleti témában tájékozódik, mi érdekli jobban?

politikai hovatartozás szerint, a teljes népesség százalékban

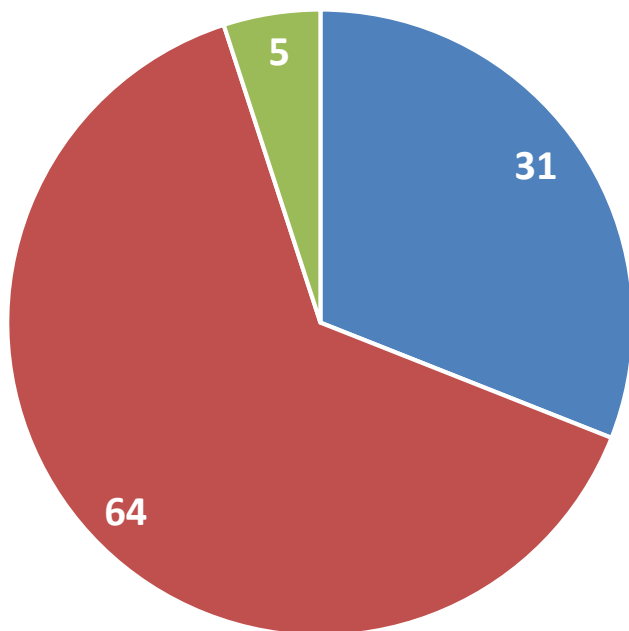
■ hírek, tudósítások ■ vélemények, kommentek
■ mindkettő egyformán ■ nt/nv

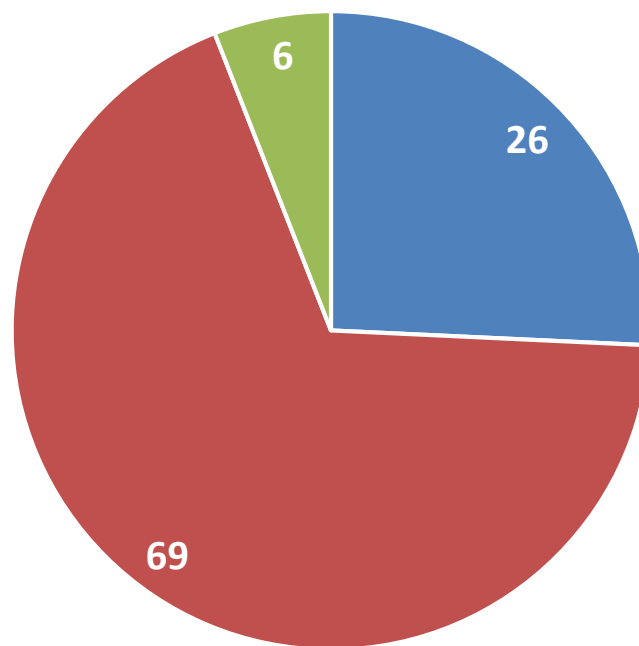
A különböző szavazói csoportok között lényegében nincs különbség abban a tekintetben, hogy híreket, véleményeket vagy mindkét műfajhoz tartozó tartalmakat keresnek a médiában. Észre lehet venni viszont, hogy a politika iránt kevésbé érdeklődők csoportjára jellemzőbb, hogy csak a hírek, tudósítások érdeklik a tagjait.

Amikor Ön politikai-közéleti témában tájékozódik... a teljes népesség százalékában

2014-2015

2016

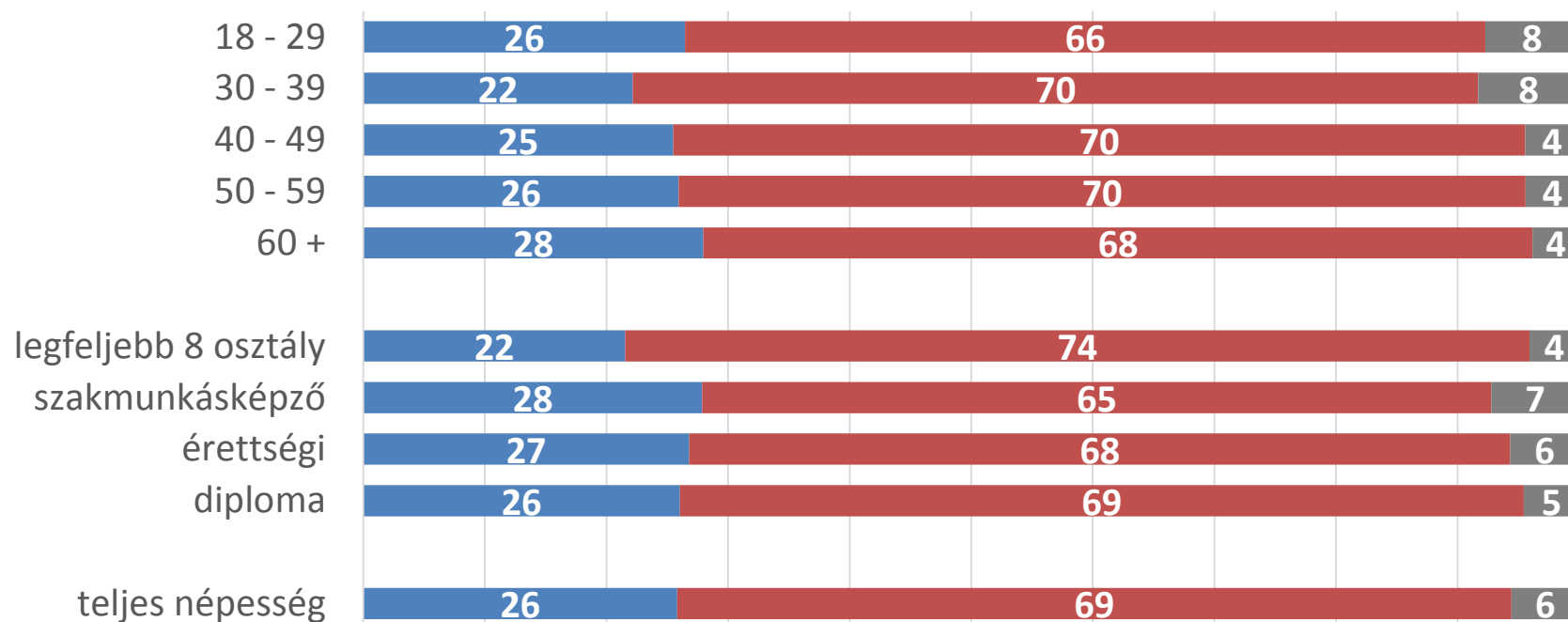

- a saját politikai nézeteihez közel álló hírforrásokat, véleményeket keresi
- ugyanúgy elolvassa, meghallgatja a másik oldal híreit, véleményeit is
- nt/nv

Amikor Ön politikai-közéleti témában tájékozódik...

életkor és iskolai végzettség szerint, a teljes népesség százalékában

- a saját politikai nézeteihez közel álló hírforrásokat, véleményeket keresi
- ugyanúgy elolvassa, meghallgatja a másik oldal híreit, véleményeit is
- nt/nv

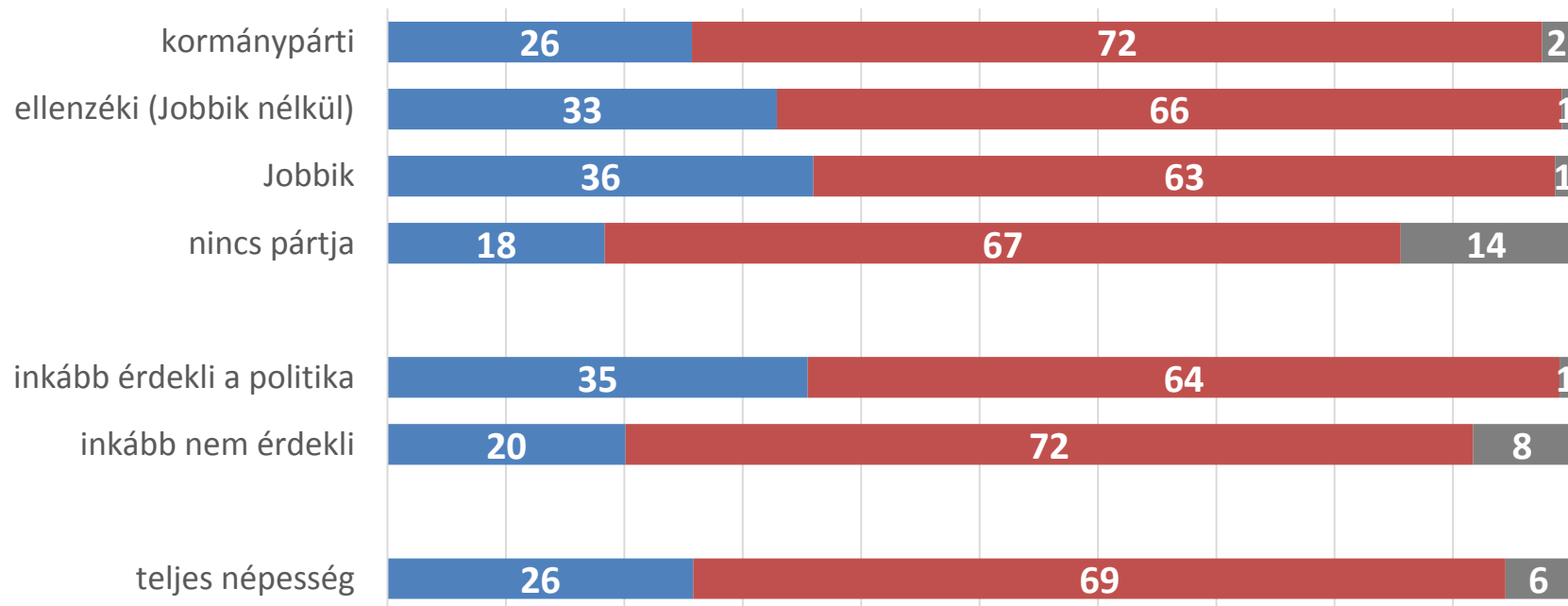

Az elmúlt évben valamivel szűkebb lett a saját bevallásuk szerint egyoldalúan tájékozódók csoportja. Az életkor és az iskolai végzettség mentén nem különböznek jelentősen egymástól a válaszadók.

Amikor Ön politikai-közéleti témában tájékozódik...

politikai hovatartozás szerint, a teljes népesség százalékban

- a saját politikai nézeteihez közel álló hírforrásokat, véleményeket keresi
- ugyanúgy elolvassa, meghallgatja a másik oldal híreit, véleményeit is
- nt/nv

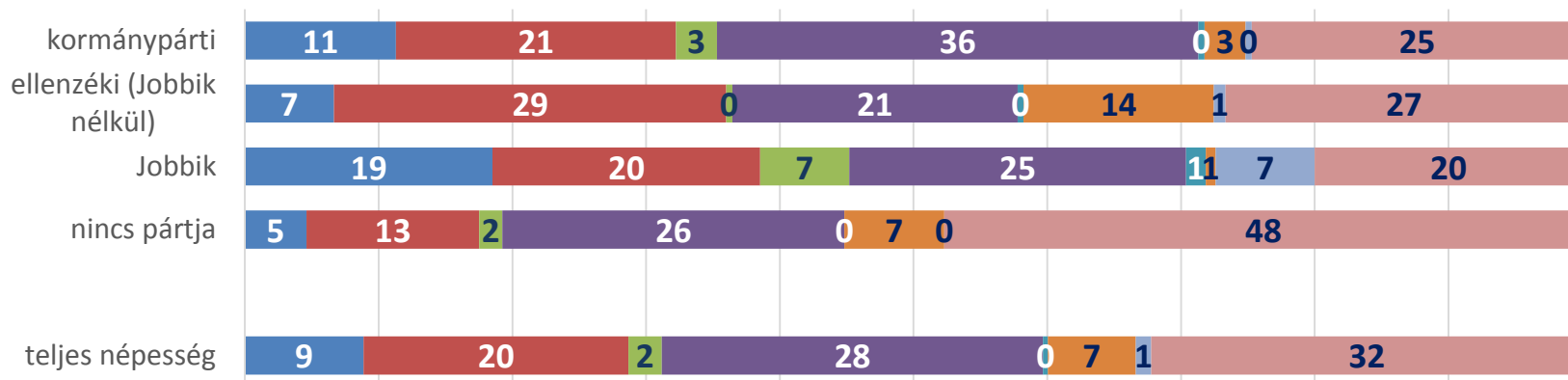
Leginkább a Jobbik-szavazók ragaszkodnak a saját nézeteikhez közel álló tartalmakhoz, legkevésbé pedig a kormánypárti szavazók. A politika iránt nem, vagy kevésbé érdeklődők csoportjára jellemzőbb, hogy szélesebb körben, több oldal álláspontját megismerve tájékozódnak, mint a határozottan érdeklődőkre.

Módszertani leírás az 57. ábrához

- A következő ábrán bemutatott csoportképzés során a gyakran olvasó/néző/hallgatóból indultunk ki.
- Politikai oldal szerint csak olyan médiumokat soroltunk be, amelyeket jellegzetesen valamelyik politikai oldal szavazói használnak (adjusted residualok alapján: 2-nél nagyobb érték úgy, hogy más szavazói csoportnál nincs 2-nél nagyobb pozitív érték).
- Ha az itt felsorolt médiumcsoportokon belül legalább egyet használ valaki rendszeresen, akkor kap egy „kormánypárti”, „baloldali” vagy „radikális jobboldali” értéket; a három értékből készült tipológiát mutatja az ábra.
- **A fogyasztási mintázatok alapján kormánypárti médiumok:**
 - Magyar Hírlap
 - Magyar Idők
 - m1, m2, m4, m5, duna
 - HírTV
 - Kossuth, Petőfi rádió
 - 888.hu
 - hirado.hu
 - magyaridok.hu
 - mno.hu
 - Demokrata
 - Heti Válasz
- **Baloldali/liberális:**
 - Népszabadság
 - Népszava
 - RTL Klub
 - ATV
 - 444.hu
 - atlatszo.hu
 - direkt36.hu
 - hvg.hu
 - nol.hu
 - 168 óra
 - Élet és Irodalom
 - HVG
 - Magyar Narancs
- **Jobboldali radikális:**
 - Echo TV
 - kuruc.info
 - alfahir.hu

A tájékozódás forrásai politikai oldal szerint csoportosítva politikai hovatartozás szerint

- mindhárom típusból (kormánypárti, baloldali/liberális, jobboldali radikális) tájékozódik
- kormánypárti és baloldali/liberális forrásokból tájékozódik
- kormánypárti és jobboldali radikális forrásból tájékozódik
- csak kormánypárti forrásokból tájékozódik
- baloldali/liberális és radikális jobboldali forrásokból tájékozódik
- csak baloldali/liberális forrásokból tájékozódik
- csak jobboldali radikális forrásokból tájékozódik
- nem tájékozódik a vizsgált forrásokból

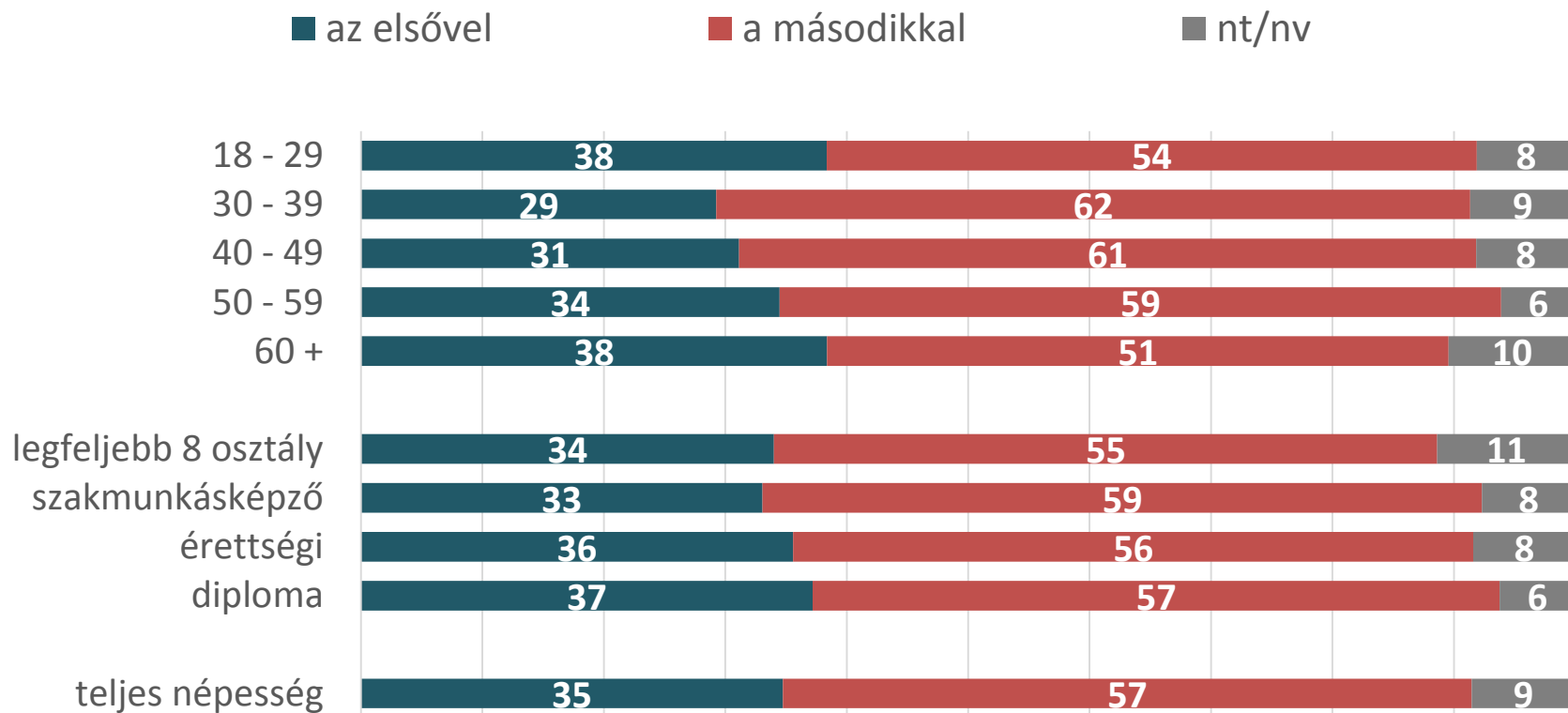

A szubjektív értékelés mellett a használt médiumokból kiindulva is megvizsgáltuk, hogy mennyire széles körben tájékozódnak a válaszadók a politikai oldalakhoz köthető tartalmak tekintetében. Ennek egyik legfontosabb tanulsága, hogy a lakosság közel 30%-a csak kormánypárti forrásokból tájékozódik. Ebben természetesen szerepet játszik az, hogy a sokak számára kizárólagosan elérhető „közszolgálati” csatornák is ide tartoznak. A csak baloldali/liberális forrást használók aránya 7%, a kizárólag radikális jobboldali tartalmakat fogyasztóké pedig (valószínűleg a médiumok alacsony számával is összefüggésben) csak 1%.

A kormánypárti szavazókra jellemző leginkább, hogy csak a saját oldalhoz tartozó forrásokból tájékozódnak. A Jobbik-szavazók összetettebben tájékozódnak, mint a korábbi években. Ennek valószínűleg az az oka, hogy a Jobbik megjelent olyan médiumokban, ahol korábban nem kapott szerepet.

Vannak, akik azt mondják, hogy a magyar médiából jól lehet tájékozódni, meg lehet ismerni a tényleges valóságot, mások szerint a magyar sajtó elfogult, az egyik politikai oldal álláspontja mindig nagyobb hangsúlyt kap, mint a másiké. Ön melyik véleménnyel ért inkább egyet?

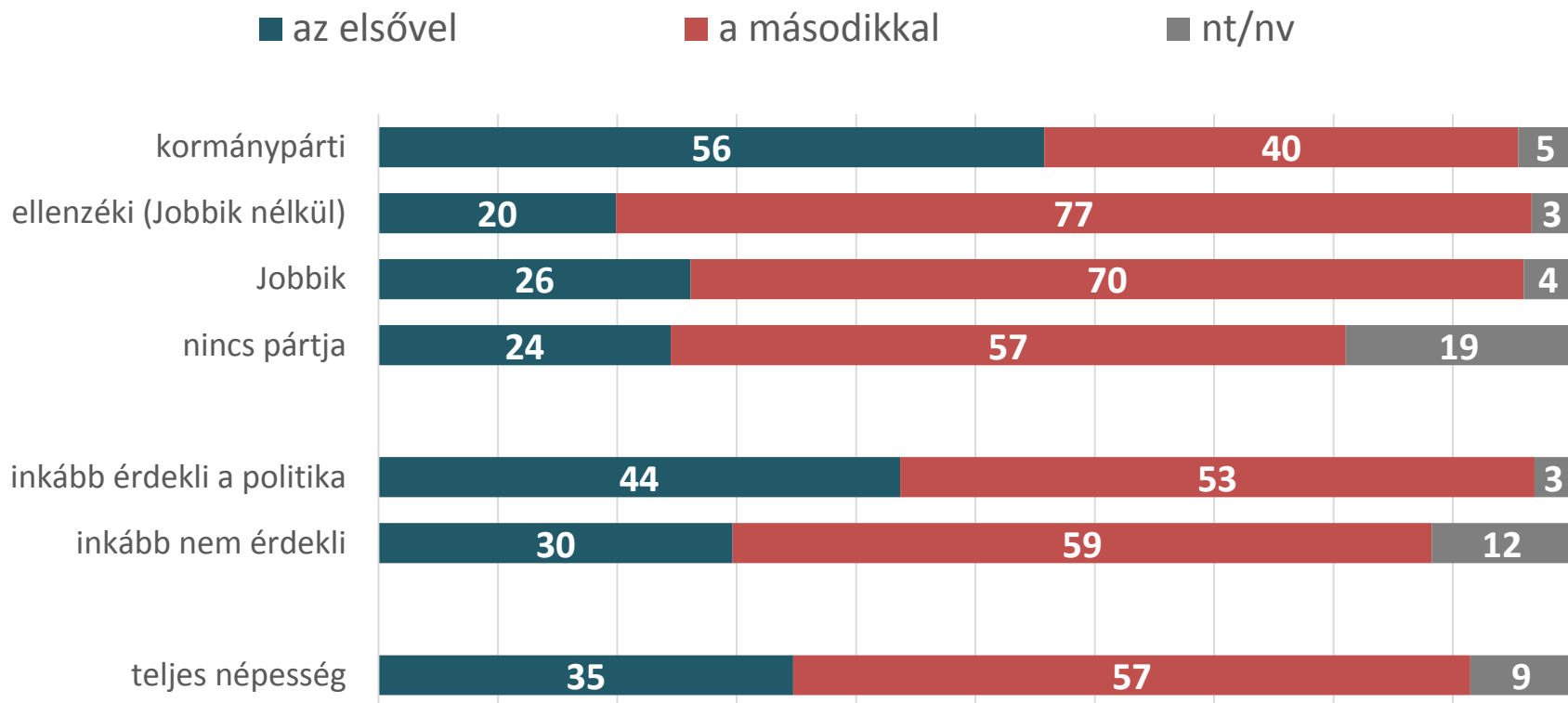
életkor és iskolai végzettség szerint, a teljes népesség százalékában

A magyarországi felnőtt népesség többsége szerint a magyar sajtó elfogult, az egyik politikai oldal álláspontja mindig nagyobb hangsúlyt kap mint a másiké. A legfiatalabb korcsoport viszonylagos elégedettségét a tájékozódás kiegyensúlyozottságával kapcsolatban talán magyarázhatja, hogy a tartalmak szélesebb köréhez férnek hozzá az internet révén, mint az idősek.

Vannak, akik azt mondják, hogy a magyar médiából jól lehet tájékozódni, meg lehet ismerni a tényleges valóságot, mások szerint a magyar sajtó elfogult, az egyik politikai oldal álláspontja mindig nagyobb hangsúlyt kap, mint a másiké. Ön melyik véleménnyel ért inkább egyet?

életkor és iskolai végzettség szerint, a teljes népesség százalékában

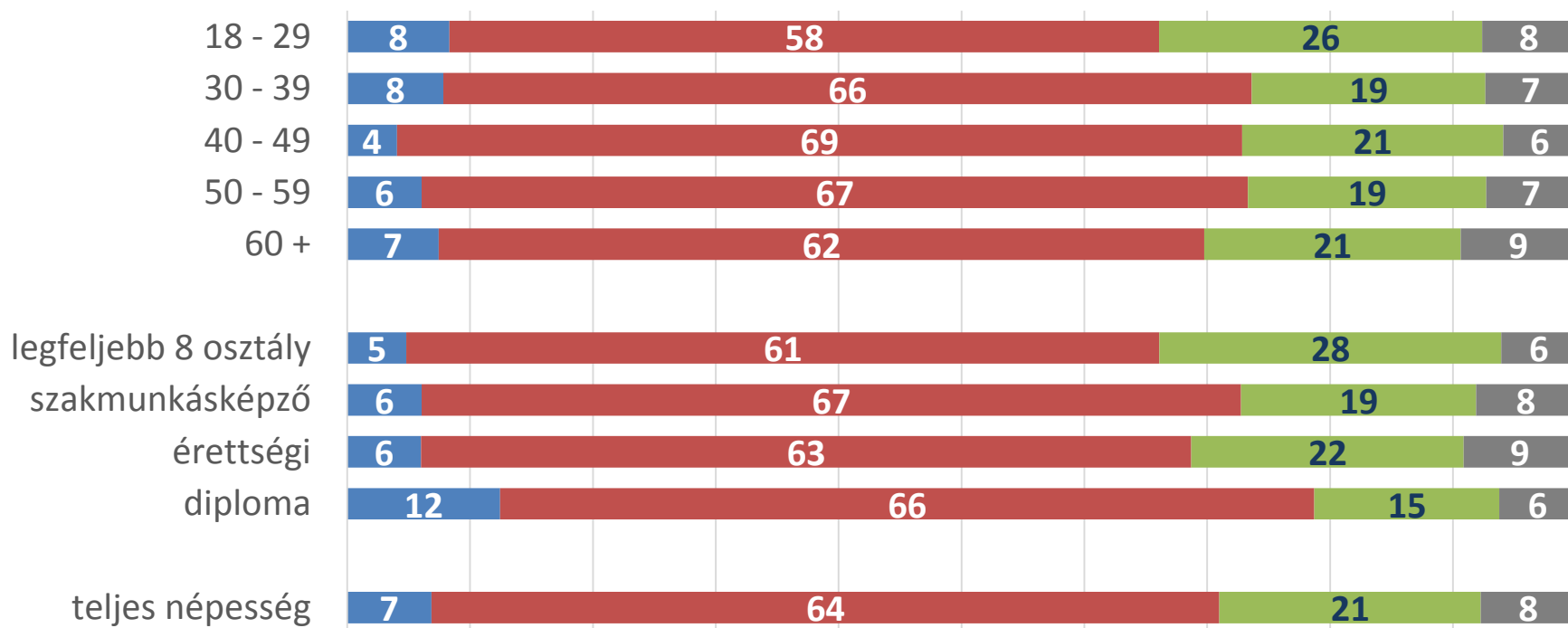

A kormánypárti szavazók többsége elégedett a jelenlegi helyzettel, úgy érzi, jól lehet tájékozódni a magyar médiából, az ellenzéki szavazók viszont igen elégedetlenek, a baloldaliaknak mindössze ötöde, a Jobbik-szavazóknak pedig negyede tartja kielégítőnek a helyzetet. Érdekes módon a politika iránt érdeklődők elégedettebbek a helyzettel. Ennek az lehet a magyarázata, hogy ők a források szélesebb körét használják.

Ön szerint Magyarországon a médiában melyik politikai oldalnak, pártnak van nagyobb befolyása?

életkor és iskolai végzettség szerint, a teljes népesség százalékában

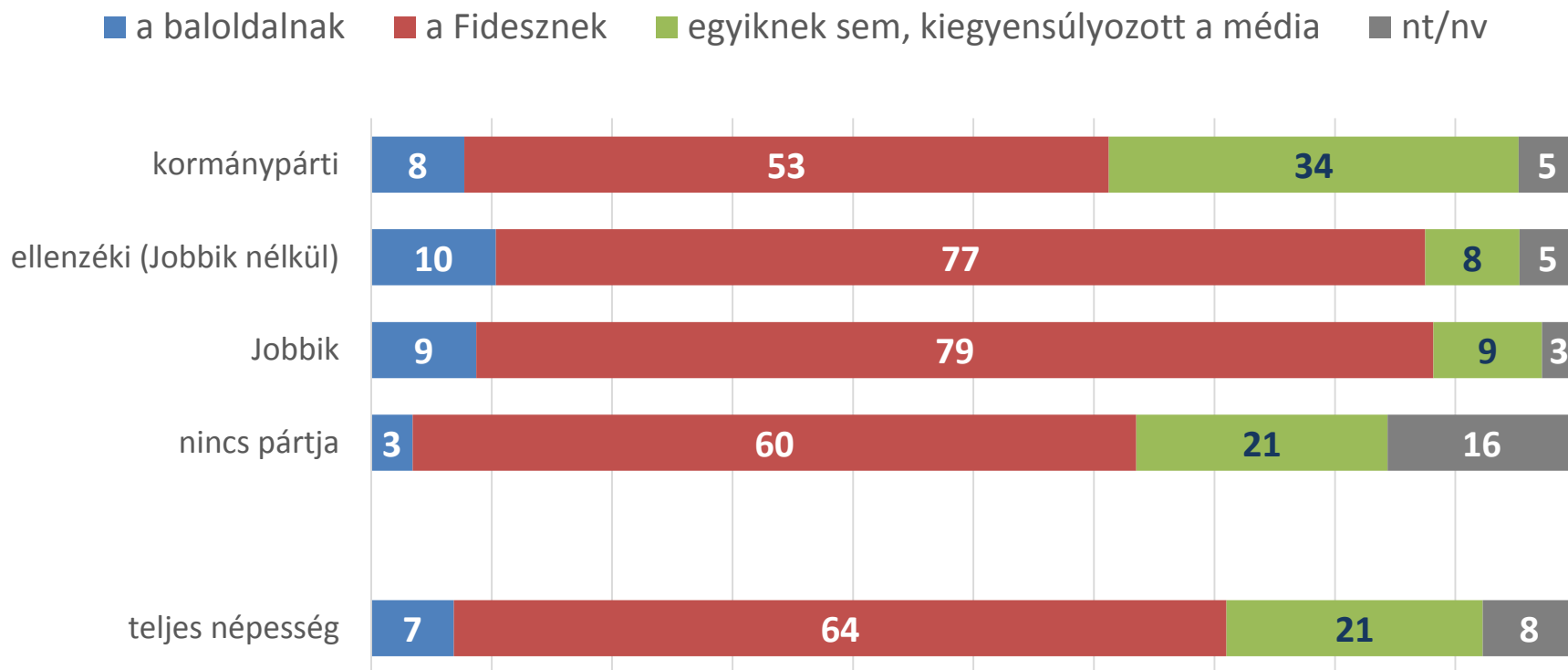
■ a baloldálnak ■ a Fidesznek ■ egyiknek sem, kiegyensúlyozott a média ■ nt/nv

Azok szerint, akik úgy gondolják, nem kiegyensúlyozott a média, jelentős fölényben vannak, akik szerint a Fidesznek van nagyobb befolyása.

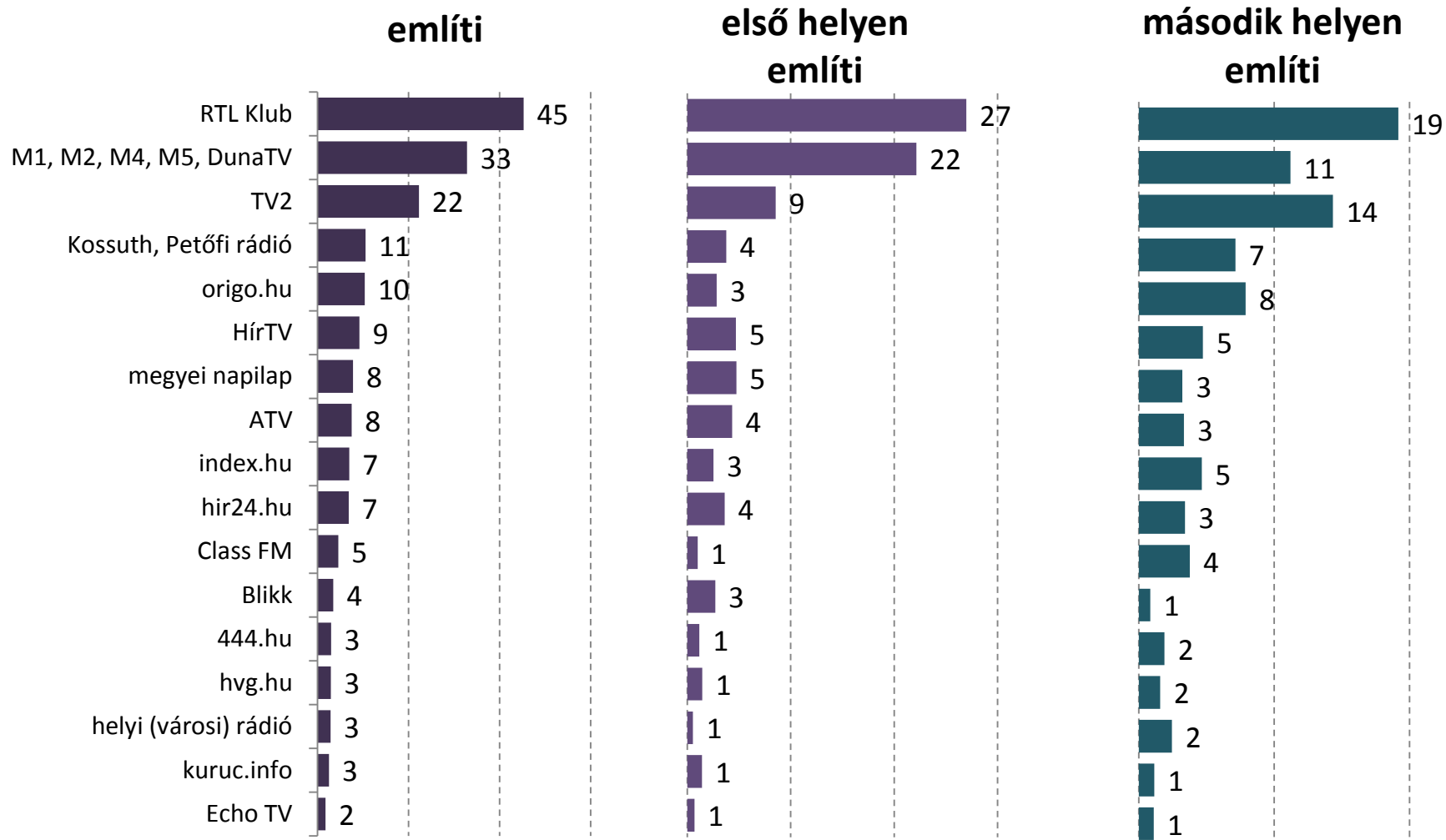
Ön szerint Magyarországon a médiában melyik politikai oldalnak, pártnak van nagyobb befolyása?

politikai hovatartozás szerint, a teljes népesség százalékban

Még a párt szavazói között is többségben van az a nézet, hogy a Fidesz befolyása jelenleg nagyobb a médiára, mint a baloldalé.

Információforrások hitelessége* (a fontosabb médiumok)

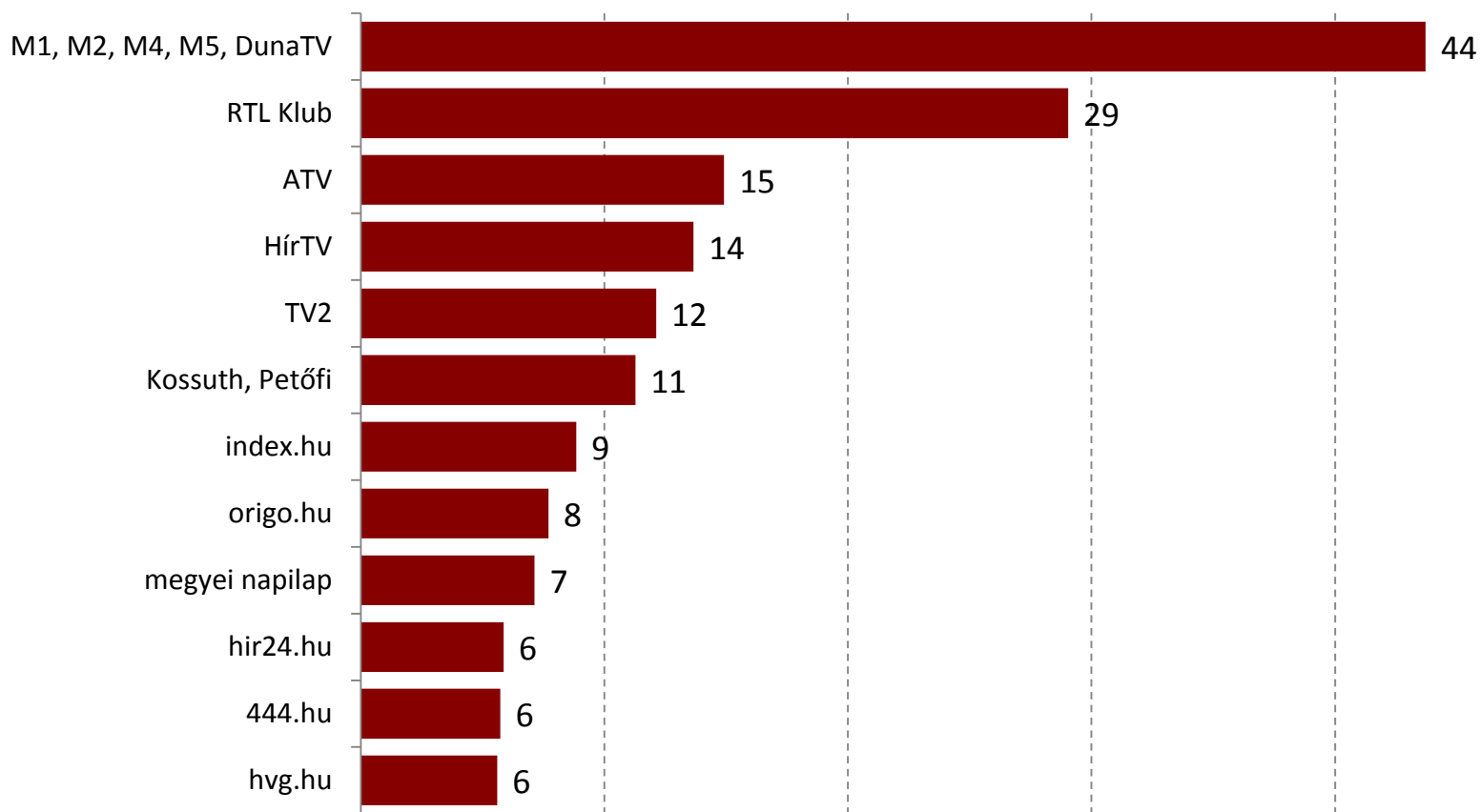

Az információforrások hitelességébe vetett hit szorosan követi a médiumok tájékozódásban betöltött szerepét. Emellett a válaszadó pártpreferenciája gyakorol kimutatható hatást a kérdés megítélésére (61. ábra).

* Ha arról szeretne minél hitelesebb, megbízhatóbb információhoz jutni, hogy mik a legfontosabb politikai, közéleti hírek Magyarországon, melyik az a forrás, amelyikhez elsősorban fordul?

Információforrások hitelessége

A fontosabb médiumok említettsége a többféle forrásból tájékozódók* körében

A leginkább hitelesnek tartott információforrások sorrendje másként alakul a széles körben* tájékozódók válaszait vizsgálva, mint az összes megkérdezett esetében: a változatos forrásból tájékozódók (összehasonlítóval rendelkezők) körében a „közzszolgálati” televíziók fölényesen megelőzik az RTL Klubot, az ATV és a HírTV jelentősége jóval nagyobb az átlagosnál, miközben a TV2 háttérbe szorul.

*Azon válaszadók körében, akik mind kormánypárti, mind ellenzéki (kormánypárti és baloldali, vagy kormánypárti és radikális jobboldali és baloldali) forrásokból is tájékozódnak.

Információforrások hitelessége

A fontosabb médiumok említettsége pártpreferencia szerint

